

Türk-İş
YÖNETİM KURULUNA
SUNULAN
İCRA KURULU
RAPORU
Ankara / 4 Aralık 1973

TÜRK-İŞ
YÖNETİM KURULU
Toplantısına sunulan

- 1) İcra Kurulu raporu
- 2) Mevzuat çalışmaları
- 3) Bingöl yatırımı projesi
- 4) İcra Kurulu Çalışma programı
taslağı
- 5) Mali Rapor

4 Aralık 1973
Ankara

TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi

Tarih:.....
Demirbaş No:.....
Tasnif No: 331.8806 Tür 73

Bilgiye istenmiştir

G Ü N D E M

6.12.1973

- ⑧ 1-X 5682 Sayılı Pasaport Kanununda yapılması öngörülen değişiklik hakkında kanun teklifi,
- ⑦ 2-X 195 Sayılı Basın İlan Kurumu teşkiline dair kanunun 5. maddesinin değiştirilmesi teklifi,
- ⑥ 3-X 4837 Sayılı İş ve İşçi Bulma Kurumu kuruluş ve görevleri hakkındaki kanunun 13. maddesine bir fıkra eklenmesine ilişkin 7332 Sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılmasına dair teklif,
- ① 4-X 1630 Sayılı Dernekler Kanununda yapılması öngörülen değişiklik teklifi,
- ④ 5-X 506 Sayılı Kanunun 1186 Sayılı Kanunla değişik 36. maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi,
- ③ 6-X 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 104. maddesinin değişiklik teklifi,
- ⑤ 7-X 492 Sayılı Harçlar Kanununda yapılması öngörülen değişiklik teklifi,
- ⑨ 8-X 1111 Sayılı Askerlik Kanununda yapılması istenen değişiklik teklifi,
- ② 9-X (İYAK) İşçi Yardımlaşma Kurumu Kanunu teklifi, (Komisyona)
- 10-X Sosyal Sigortalar Kurumu Teşkilât Kanununda yapılması istenen değişiklik hakkında görüşme açılması, (Komisyona)
- 11-X Türk-İş'in Bingöl yatırım teşebbüsü hakkında görüşme açılması, (7.12.1973)
- X 12- İcra Kurulu Çalışma ve Mali raporlarının görüşülmesi, (4.12.1973)
- 13- İcra Kurulu çalışma programının görüşülmesi,
- 14- Asgari Ücret Tespit Komisyonu üyelerinin seçimi.

→ Yönetim Kurulunda üyelerinin teklifleri.

1 | İcra
Kurulu
Raporu

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULUNA SUNULAN

İCRA KURULU RAPORU

Yönetim Kurulumuzun sayın üyeleri,

Yönetim Kurulumuz, 28 Mayıs - 3 Haziran 1973 tarihlerinde yapılan 9'unou Genel Kuruldan sonra ikinci toplantısını yapmaktadır. Hatırlanacağı üzere ilk toplantımız, İcra Kurulunun daveti üzerine 4-5 Temmuz 1973 günleri Ankara'da yapılmıştı. Bu ilk toplantıda, Genel Başkan Vekilleri seçilmiş, genel görüşmelerden sonra, ikinci toplantının 14 Ekim seçimlerinden sonra yapılması kararlaştırılmıştı. Alınan karar ikinci toplantı için bazı hazırlıkların yapılmasını da öngörmekteydi.

Yönetim Kurulumuzun bu iki toplantısı arasında geçen sürenin en önemli olayı kuşkusuz, genel seçimlerin yapılmış olmasıdır.

Bu arada kaydedilmesi gereken bir diğer gelişme de seçimlerden önce sıkıyönetimin tamamen kaldırılmasıdır.

14 Ekim seçimlerinin, demokratik düzene yürekten bağlı, demokrasiyi vazgeçilmez rejim sayan Türk İşçi Hareketi bakımından taşıdığı önem üzerinde durmayı gereksiz sayıyor, ancak genel seçimlerin yapılmasıyla, yurdumuzda tekrar ulusal egemenliğin hakimiyetini sürdürmeye başlamış olmasını büyük bir memnunlukla kaydettiğimizi söylemekle yetiniyoruz.

Seçimlerin Türk İşçi Hareketini sevindiren bir diğer yönü de, ulusumuzun demokratik düzene bağlılığının bir kere daha ortaya çıkmış olması ve seçimlerin tam bir özgürlük havası içinde, idarenin tarafsızlığı altında ve genellikle olaysız geçmiş olmasıdır.

Yönetim Kurulunun değerli üyeleri,

14 Ekim seçimlerinin bildiğiniz şekilde sonuçlanması, hükümetin kurulmasında bazı zorlukların doğmasına sebep olmuştur. Hükümetin teşkili için yapılan çalışmalar, raporumuzun hazırlandığı sırada devam etmekteydi.

Siyasi partilerin seçimlerden çoğunluk sağlamadan çıkmaları ve iktidarı bir partinin tek başına elde edememesi, demokratik düzen içinde her zaman karşılaşılabilecek bir sonuçtur. Ancak, yurdumuzun ekonomik ve sosyal koşullarının özelliği, çözüm bekleyen sorunlarımızın giderek ağırlık kazanmış olması, hükümetin bir an önce kurulması yolundaki dileklerin yaygınlaşmasına yol açmaktadır.

Yurdumuzun ekonomik bakımdan zor bir dönem arefesinde bulunduğu, yetkililerin kamuoyuna yansıyan demeçlerinden anlaşılmaktadır. Bazı zamların yapılmak üzere olduğu gazetelere açıklanmaktadır. Bu açıklamalar, zamların oldukça yüksek oranlarda olacağı ve özellikle sabit gelirli yurttaşlarımızı zor duruma düşüreceğı görünümünü yaratmaktadır. 1974 bütçesinin politikası, ekonomide alınacak tedbirlerin doğrultusunu gösterecektir.

Türkiye'yi yakından ilgilendiren Ortadoğu olayları, petrol ihraç eden ülkelerin petrolü bir politik baskı aracı olarak kullanmaya başlamaları dünya çapında yeni bir buhranın habercisi olmaktadır. Bu buhranın çeşitli yönleriyle yurdumuzu da yakından ilgilendireceğı kuşkusuzdur. Enerji üretiminin yetersizliğine bir de petrol sıkıntısının eklenmesi hâlinde, genel üretim düzeyimizde düşme olacağı tabiidir.

Avrupada kendini gösteren petrol sıkıntısının sonuçlarından yurt dışındaki işçilerimizin de zarar görmeleri mümkündür. Bu da konunun Türkiye bakımından bir diğer önemli yanını teşkil etmektedir.

Öte yandan, dünyada büyük ekonomilerin rekabeti, ham madde piyasalarında çeşitli dalgalanmalara yol açmakta ve bu durum zayıf ekonomileri büsbütün etkilemektedir.

Dünyada ekonomik gelişmeler, yeni buhran ve krizlerin yaklaşmakta olduğunu göstermektedir. Bu krizlerin etkisinden yurdumuzun en az zararlarla kurtulması için ciddi tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Ekonominin yanı sıra, sosyal bakımdan da çeşitli sorunlar, bütün ağırlığıyla ortada durmaktadır.

Seçimlerden önce bütün siyasal partiler tarafından gerçekleştirileceğı vaad edilmiş olan "genel af" konusunda henüz hiçbir atılımda bulunulmamış olması huzursuzluğu artırmaktadır. Gazetelerde yer alan haberlerden anlaşıldığına göre, cezaevlerinde zaman zaman olaylar çıkmaktadır. Bu olayların genel bir patlamaya yol açması ciddi bir endişe nedeni olarak karşımızdadır.

1974'te özellikle kamu kesiminde çok sayıda toplu sözleşmenin yenilenmesi gerekmektedir. Geçen iki yıl içinde kaydedilen aşırı fiyat hareketleri, ekonomimizde önlenemeyen enflasyonist eğilim bu dönem toplu sözleşme görüşmelerinin özel bir önem taşıyacağını şimdiden ortaya koymuş bulunmaktadır. Kamu kesimi ile özel kesimde yüzbinlerce işçi toplu sözleşmelerinin yenilenmesine ne kadar süre kaldığını hesaplamaya başlamak üzeredirler. Toplu sözleşme görüşmelerinin uzaması işçiler arasında yeni huzursuzluk nedeni olacaktır.

Ekonomik sıkıntıların yarattığı bunalımın sosyal hayatımıza yansımaları, toplumumuzun hemen her kesiminde huzursuzluklara yol açmıştır.

Bu ortam içinde halkımız, bütün ümidini, büyük halk kitlelerinin çıkarlarını, iş çevrelerinin çıkarlarının önüne alacak bir hükümetin kurulmasına bağlamıştır. ./..

Raporumuz yazıldığı sırada hükümet teşkili üzerinde sürdürülmekte olan tartışmalar ve hükümetin kurulmasının gecikmesi giderek endişeli bir havanın doğmakta olduğunu göstermekteydi.

Türk İşçi Hareketi olarak, yeni hükümetin bir an önce kurulması dileğindeyiz. Kabinenin teşkil edilip programının hazırlanmasından sonra, hükümetin yapısı ve programına göre, gereken eleştirilerde bulunacağımız ve başta işçiler olmak üzere büyük halk kitlelerinin çıkarlarını koruma yolunda gereken çalışmaları yapacağımız tabiidir. Ancak, yeri geldiği için bir noktayı belirtmekte yarar görüyoruz: Türk İşçi Hareketi Anayasamızın temel ilkelerine ve lâik, sosyal, hukuk devleti anlayışına hiçbir şekilde gölge düşürülmesine izin vermeyecektir. Sosyal adalet ilkelerini zedeleyecek davranışlar olur ya da böyle bir eğilim belirirse, Türk İşçi Hareketi, Türk-İş Genel Kurulunun ve Anatüzüğünün verdiği görevle, bu davranışlara karşı gereken tepkiyi gösterme kararlılığı içinde bulunacaktır.

ÇALIŞMA PROGRAMI

Yönetim Kurulunun sayın üyeleri,

Yönetim Kurulumuzun geçen toplantısında ileri sürülen teklif ve dileklerin dikkate alınmasıyla hazırlanmış bulunan çalışma programını da bu toplantıda eleştirilerinize sunmuş bulunuyoruz. Yönetim Kurulumuzca da benimsenmesi hâlinde, çalışmalarımız bu program çerçevesinde yürütülecek ve Yönetim Kurulu ile İcra Kurulu'nun işbirliğiyle programın gerçekleştirilmesine çalışılacaktır.

Şimdi sırasıyla, Genel Kuruldan bu yana, ele alınan, üzerinde durulan ve gerçekleştirilen çalışmalarımızı bölümler hâlinde sunuyoruz.

İŞÇİ EĞİTİM ŞURASI

Yönetim Kurulunun sayın üyeleri,

Türk-İş 9'uncu Genel Kurulunda, üzerinde en çok durulan konulardan biri de "eğitim" olmuştur. Yapılan eleştirileri ve dilekleri dikkate alan Genel Kurulumuz, Kongreyi izleyen üç ay içinde "İşçi Eğitim Şurası" toplanmasını oybirliği ile kabul etmiştir.

İcra Kurulumuz, Genel Kurulun bu direktiflerine uygun olarak, hemen gerekli çalışmalara girmiş ve hazırlıklarını tamamlayarak, Şûra'nın 24 Eylül 1973 tarihinde toplanmasını kararlaştırmıştır. Ancak, Alman İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DGB) ile Türk-İş arasında yapılan ortak konsey toplantılarına katılacak olan Genel Başkan Seyfi Demirsoy ile Genel Sekreter Halil Tunç'un, Almanya'ya gidişlerini, Almanya'da meydana gelen ve Türk işçilerini yakından ilgilendiren olaylar yüzünden öne almak zorunda kalmaları üzerine, Şûra toplantısının 31 Ekim 1973'e ertelenmesi gerekmiştir.

Bu erteleme, 21 Eylül 1973 tarihinde, Genel Sekreter Halil Tunç ve Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir imzalarını taşıyan 73/2060-29 sayılı şu genelge ile teşkilâtımıza duyurulmuştur:

"Türk-İş Dokuzuncu Genel Kurulunda oybirliği ile kabul edilen karar uyarınca, "Türk-İş 1'inci İşçi Eğitim Şurası"nın üç ay içinde toplanması gerekmektedir.

Konfederasyonumuz, bu konuda tüm hazırlıklarını tamamlamış ve İşçi Eğitim Şurası'nın Eylül ayı sonlarında toplanmasını planlamıştır.

Türkİşçi Hareketi bakımından büyük bir önem taşıyan İşçi Eğitim Şurası, Genel Başkan Seyfi Demirsoy'un bir konuşması ile açılacaktır. Ancak, Türk-İş Genel Başkanı, halen Almanya'daki işçi olaylarını yerinde incelemek ve Alman İşçi Sendikaları Birliği (DGB) yöneticileri ile görüşmelerde bulunmak üzere yurt dışında bulunmaktadır. Genel Başkan Demirsoy'un Türkiye'ye dönüş tarihi henüz kesinleşmediğinden, Türk-İş 1'inci İşçi Eğitim Şurasının Eylül ayındaki toplantısı kısa bir süre için ertelenmiştir.

Türk-İş'e bağlı kuruluşların Eğitim Sekreterleri ile eğitim işleriyle görevli icra kurulu üyelerinin katılacakları Türk-İş 1'inci İşçi Eğitim Şurası dört gün devam edecektir.

Bütün hazırlıkları tamamlanan İşçi Eğitim Şurasının toplantı günü ve gündemi ikinci bir genelge ile teşkilâta duyurulacaktır."

ŞURA ÇALIŞMALARI

Değerli üyeler,

Türk-İş Birinci İşçi Eğitim Şurası, kararlaştırıldığı üzere, 31 Ekim 1973 tarihinde toplanarak, çalışmalarına başlamıştır.

./..

Kamuoyunda ve başta TRT olmak üzere, basında da büyük ilgi ile karşılanan Birinci İşçi Eğitim Şurası Türk-İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy'un şu konuşması ile açılmıştır:

"Eğitim, dünyanın her yerinde, her sendikacılığın başlıca mesele ve çalışma konularından biri olagelmiş; yurdumuzda ise, meselelerimizin daima birinci sırasını işgal etmiştir. Eğitimimizin Türk İşçi Hareketini ciddi olarak düşündürmüş, endişelendirmiş olan gerçekleri, bizi, bu konuya daha çok ağırlık vermek zorunda bırakmıştır.

Eğitimimizin genel yapısı içinde bazı görüntüleri ana hatlarıyla belirtmek bile, konunun ne derecede önem taşıdığını ortaya koyacaktır.

- İlkokul çağındaki 700 bin çocuğumuz okuma olanağından yoksundur.

- İlkokulu bitiren çocuklarımızın yarısından çoğu öğrenime devam edememektedir.

- Yüksek öğrenim, bir maddi olanak ve şans işi hâlini almıştır. Eğitimde fırsat eşitliği ilkesi, yüksek öğrenimin paralı hale getirilmesiyle büsbütün çığnırmıştır.

- Teknik ve mesleki okullar, eğitimimizde sahip olmaları gereken ağırlığa halâ kavuşamamışlardır. Bu durum, sanayileşme hızını yavaşlatan başlıca etkenlerden biri olmaktadır.

- Eğitim kurumlarının yurt içinde dağılımları bölgelerarası dengesizliği büsbütün artıracak yönde gelişmeler göstermektedir.

- Öğretmensizlik ders araç ve gereçlerindeki eksiklik, işin bir başka acı yönünü teşkil etmektedir.

Eğitim sistemimizin yetersizliği ve çağımızın teknik gelişmesi içinde çok geride kalmış olması da biraz önce belirttiğim görüntülere eklenince, başlıca sorunumuz olan eğitimde köklü bir değişiklik gereği kendini her zamankinden daha çok hissettirmektedir. Eğitimimizin gerçekleri hakkında, Eğitim Genel Sekreteri arkadaşım daha teferruatlı bilgi vereceği için bu konuda daha fazla ayrıntıya girmek istemiyorum.

Eğitimin işçilerle, dolayısıyla Türk İşçi Hareketiyle doğrudan doğruya ilgili bir diğer yönü de işçi eğitimidir.

Türk-İş, özellikle 1961 yılından itibaren işçi eğitimine büyük önem vermiştir. 1961-1968 yılları arasındaki işçi eğitimi çalışmalarının, sendikacılık tarihimizin başarılı sayfalarından biri olduğunu sanırım herkes kabul edecektir. O dönemin eğitim çalışmaları, günün şart ve ihtiyaçları bakımından, daha çok sendikal eğitime yönelmiş ve uygulanan programlarla, bu yönde tesbit edilmiş hedeflere geniş ölçüde ulaşılmıştır.

O çalışmalarımızın sağladığı tecrübe ve bugünün gelişen ihtiyaçları, işçi eğitimini yeni bir şekilde ele almak gereğini ortaya çıkarmıştır.

Türk-İş Dokuzuncu Genel Kurulunda, bütün delege arkadaşlarımızın eğitim üzerinde önemle durmaları, Türk İşçi Hareketinin bu konudaki hassasiyetini göstermiştir. Bu hassasiyet, Türk sendikacılığının daima daha ileriye yönelme karakterini de ortaya koymaktadır.

Türk İşçi Hareketinin karakteri, amaçları ve ilkeleri üzerinde burada uzun uzadıya durmayı gereksiz sayıyorum; çünkü bunlar artık kamuoyu tarafından da bilinmektedir. Biz, demokratik düzen içinde, ekonomik adaletin, sosyal adaletin hakim olacağı, çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmış bir Türkiye yaratmak istiyoruz. Türk İşçi Hareketi benimsediği ilkelerle, bu amaca ulaşabilme yollarını da tesbit etmiştir.

Sendikacılığımızın hür dünya sendikacılık hareketi içinde yerini aldığı ve çağımız sendikacılık felsefesinin gereklerini yerine getirmeye başladığı 1960'lardan bu yana, Türk İşçi Hareketi, hür demokratik sendikacılık kavramının yerleşmesi için çalışırken, aynı zamanda, ülkemizin çağdaş uygarlık düzeyine erişmesi yollarını da araştırmış ve bu yolları tam bir görüş birliği içinde tesbit etmiş, ilke olarak benimsetmiştir. Artık üzerinde durmamız gereken sorun ise, işçileri, yurdumuzun giderek değişen ve gelişen üretim ilişkilerine, işçi-işveren ilişkilerine ve siyasal ortamına uygun bir biçimde, temel ilkeler etrafında birleştirmektir. Bu suretle, işçilerimiz, sahip oldukları ağırlığı, ilkelerinin uygulama alanına konması için yoğunlaştıracaklardır.

Türk İşçi Hareketinin karakterinde bencilliğin bulunmadığı geçen yıllarda kesinlikle anlaşılmıştır. İşçi Hareketi, kendi çıkarlarını toplumun özellikle toplumun büyük kesimini teşkil eden, köylü, küçük esnaf, dar ve sabit gelirli yurttaşların çıkarlarıyla aynı yönde görmektedir. Bu nedenle de, sendikacılığımız işçilerin çıkarlarını korurken, aynı zamanda toplumun çıkarlarını koruma görevini de yüklenmiş bulunmaktadır. Bu gerçeğin ışığında, Türk-İş'in ilkelerinin uygulanma alanına konmasıyla, yurdumuzda toplumumuzun bütün kesimlerine mutluluk yolunun açılacağını söyleyebiliriz. O halde, Türk işçilerinin, yurdumuzun ekonomik, sosyal, kültürel sorunlarına kesinlikle sahip çıkmaları, Türk İşçi Hareketince tartışmasız kabul edilen ilkelerin gerçekleştirilmesine çalışmaları, sadece işçiler için değil, aynı zamanda toplumumuzun bütün kesimleri için ayrı bir önem taşımaktadır.

İşçilerimizin, sendikal hedeflerle, yurdun ekonomik ve sosyal sorunlarını birleştirebilmek, düzende görülen aksaklıkları giderebilmek için ağırlıklarını sendikacılığımız bünyesinde bir araya getirmeleri ileri bir eğitim seviyesine ulaşmakla mümkündür. Türk işçilerinin bu eğitim seviyesine kolaylıkla gelme bilincinde olduklarını iftiharla söyleyebilirim. Ancak, sendikacılığımızın da üzerine düşen tarihi görevi eksiksiz uygulaması, hedefimize daha büyük bir hızla ilerlememizi sağlayacaktır.

Geçmiş eğitim uygulamasını günün ihtiyacına cevap verebilecek hâle getirmek ve gerekirse, yeni eğitim metodları tesbit edip geliştirmek şimdi başlıca sorunumuzdur. ./..

Birinci İşçi Eğitim Şûrası, çalışmalarıyla, bu sorunu çözümlenecektir. Buna inanıyorum.

İşçi eğitimini gerçekleştirirken, fırsat eşitliğinin bulunmaması yüzünden, eğitim olanaklarından yoksun kalan çocuklarımızı da düşünmek zorundayız. Girişeceğimiz eğitim çalışmaları, bir yönüyle de işçi çocuklarına, sahip çıkmak zorunda bulunduğumuz diğer dar gelirli yurttaşlarımızın çocuklarına yöneliktir.

Türkiyede herkese eğitim hakkı sağlansın istiyoruz.

Çocuklarımızı eğitimden yoksun bırakacak bütün imkânsızlıklarla mücadele edeceğiz. Eğitime engel olacak hiçbir imkânsızlığın mazeretini meşru saymıyor, geçerli görmüyoruz.

Şûra çalışmalarında, imkânsızlık yüzünden eğitim görmemiş bütün çocuklarımızın, gençlerimizin acısını yüreklerinizde duyarak görev yapmanızı istiyorum. Çünkü bu acıyı bizden başka hiçbir kimse, hiç bir kuruluş bizim kadar duyamaz.

Birinci İşçi Eğitim Şûrasıyla Türk Sendikacılığının tarihi bir görevini yerine getirme yolunda harekete geçiyor, büyük bir adım atıyoruz."

Birinci İşçi Eğitim Şûrasında, Türk-İş Eğitim Genel Sekreteri Kaya Özdemir de bir sunuş konuşması yapmış, eğitimin önemi üzerinde durmuştur.

Kaya Özdemir'in konuşması şöyledir:

"Cumhuriyetimizin ellinci yıldönümünü coşkunlukla kutladığımız bu günlerde, Dokuzuncu Genel Kurulumuzun oybirliği ile aldığı karar uyarınca toplantıya çağırdığımız 1'inci İşçi Eğitim Şûrasının amacını, Türk İşçi Hareketinin bütün sorunlarımızın kaynağını ve temelini teşkil eden eğitim sorunumuza nasıl baktığını, neler yapmak istediğini, ne yolda katkıda bulunmayı arzuladığını belirtmek amacı ile huzurlarınızdayım. Bu konuşmamızda dile getireceğimiz bazı acı gerçeklerle Cumhuriyet döneminde yapılanları azımsamak, yermek düşüncesinde olmadığımızı sözlerimin başında özellikle belirtmek istiyorum. Yapacağımız eleştiriler, dile getireceğimiz gerçeklerle daha iyiye daha güzele ve daha doğruya yönelmede bize düşen görevi yapma arzusunda'yız. Bu görevi yerine getirirken de tek düşüncemiz ulu önder Atatürk'ün çağdaş uygarlık seviyesine bir an önce çıkmasını arzuladığı büyük ulusumuzun hizmetinde ve emrinde bir büyük kuruluş olarak bize düşeni yapmak, Eğitim sorunumuzun çözümlenmesinde açık yüreklilikle eksik gördüğümüz yanları dile getirerek tamamlanması için çaba harcamak olacaktır.

Bilindiği üzere Türk-İş'in 9'uncu Genel Kurulunda ele alınan sorunların başında ve yapılan eleştirilerin hemen hemen hepsinde eğitim sorunu ağırlık taşımış ve Türk İşçi Hareketinin seçkin temsilcileri sorunların temelinde eğitim yetersizliğinin yattığını açık bir dille belirtmiş bulunmaktadırlar. Türk-İş'in, kuruluşundan bu yana, özellikle gerçek sendikacılığın yurdumuzda geliştiği ve temsil ettiği topluma yararlı hale

geldiği 1961 yılından bu tarafa, yani Anayasamıza hür sendikacılığın gerektirdiği toplu iş sözleşmesi ve grev hakları girdikten sonra, Türk-İş klâsik sendikacılık eğitiminin yanı sıra toplu iş sözleşmesi ve kutsal grev hakkının kullanılması ile ilgili başarılı eğitim verme olanağını bulmuş ve lider yetiştirme sorununu hal için de Türk-İş Sendikacılık Kolejini hizmete arzetmeyi gerçekleştirmiştir. Ancak yapılan çalışmaların yeterli olduğu ve tüm eğitim sorunları ile yakından ilgilenerek gerekli çalışmaları eksiksiz yaptığımızı iddia etme durumunda olmadığımızı samimiyetle ve iyi niyetle itirafa mecburuz. Oysa bugün, gelişmiş ve teknolojiye yenilikler yaratmış ülkelerde eğitim, sendikaların da başlıca uğraşları haline gelmiş olup sendikalar mali olanaklarının oldukça büyük bir kısmını eğitim hizmetlerine ayırmayı ve eğitim hizmetlerinin yerine getirilmesinde mahalli yönetimlere katılarak sorumluluğu ilgili ve yetkililerle paylaşmayı kendileri için görev edinmiş bulunmaktadır.

Okul öncesi eğitimden yetişkinlerin eğitimine kadar bütün kademelerde öğrencilerin zihninde sosyal adalet fikrinin yer etmesi ve haksızlıkların giderilmesinde beceri ve başarı sahibi olanlar da dahil olmak üzere giderek devlet yönetiminin daha adil bir hale getirilmesinde ve milli gelirin dağılımında daha adil davranılmasında katkıda bulunmak sendikaların en önemli görevleri arasında sayılmakta ve böyle davranışlarla devleti ilerde yöneteceklerin egemen çevrelerin etkisinden sıyrılarak ülkelerindeki tüm insanların mutluluğuna hizmetleri amaç edinilmiş bulunmaktadır.

Diğer taraftan "Ekme, Barış ve Özgürlük" için çalışan sendikaların ve sendikacıların açlıkla mücadele etmeleri kadar olağan bir şey düşünülemediği gibi, insan onuruna yakışır bir yaşama düzeyine ülkelerinde yaşayan insanların ve tüm insanlığın erişebilmeleri için çalışmaları da tabii görevleri arasındadır. Barışın ne denli zorunlu ve insancıl bir düşünce olduğu her çıkan savaştan sonra daha iyi anlaşılmakta ve insanlık savaşlarda kaybedilen milli servetlerin ardından yakına gelmektedir. Özgürlük konusunda söylenecek sözler kısa bir konuşmaya sığmayacak derecede geniş kapsamlıdır. İnsanoğlu yaratıldığından bu yana özgürlük savaşı vermektedir ve asırlarca da vereceği benzemektedir.

Kısaca belirtmek gerekirse ekme, barış ve özgürlüğün temelinde eğitim yatmaktadır. Eğitim olanaklarına kavuşamayanların ekme temininde başarılı olacakları, barışın sağlanmasında yetenekli olabilecekleri ve hepsinden önemlisi özgürlüklerini kullanmada ister ekonomik ister siyasal özgürlük olsun isabetle karar verebilecekleri ve değerlendirmeyi tam anlamı ile yapabilecekleri şüphelidir.

Bunun içindir ki, Cumhuriyetin kurucusu ölümsüz Atatürk, bütün devrimleriyle birlikte eğitim sorununa da büyük önem vermiş ve harf devrimi ile uygarlığa giden yolda bir önemli kapının açılmasına önder olmuştur. Bunun içindir ki, Türk Anayasaları, eğitimi Devlete verilen en önemli hizmetlerin başında saymış ve özgürlüklerin temelinde eğitimi gören bir inancı dile getirmiştir.

Hal böyle olduğu halde, ülkemizde özellikle sanayide kalkınmaya ağırlık verdiğimiz, sanayide kalkınmış bir ülke olma arzularımızı gerçekleştirmeye yöneldiğimiz bu dönemde eğitimimiz ne durumdadır. Çoğumuzun eğitim açmazı ya da çıkmazı diye adlandırdığımız bu durumdan nasıl bir atılımla kurtulabiliriz? Bu konudaki düşüncelerimizi, ulu önder Atatürk'ün 1922 lerde dile getirdiği özdeyişlerinden de esinlenerek dile getirmeye ve bazı kıyaslamalar yaparak tabloyu huzurlarınıza ve değerli şahıslarınızda yurttaşlarımıza ve ilgililere duyurmaya çalışalım; şöyle ki:

Atatürk 1922 yılında aynen şöyle söylemiştir: "Maarif işlerinde behemahal muzaffer olmak lâzımdır. Bir milletin kurtuluşu ancak bu suretle olur. Bu zaferin temini için hepimizin tek can ve tek fikir olarak esaslı bir program üzerinde çalışması lâzımdır. Bence bu programın esaslı noktaları ikidir: 1- Sosyal hayatımızın ihtiyacına uygun olması, 2- Asrın ioaplarına uyması".

Yine ulu önder aynı yılda "Bir taraftan cahilliği ortadan kaldırmaya uğraşırken bir taraftan da memleket evlâdını sosyal ve iktisadi hayatta fiilen tesirli ve semereli kılabilmek için elzem olan iptidai bilgileri ameli bir tarzda vermek usulü maarifimizin esasını teşkil etmelidir. Orta tahsilde dahi terbiye ve talim usulünün ameli ve tatbiki olması esasına riayet şarttır. Kadınlarımızın da aynı tahsil derecesinden geçerek yetişmelerine ehemmiyet verilecektir." demiştir.

Keza Cumhuriyetimizin kurucusu büyük insan, 1937 yılında yaptığı konuşmayı şöylece tamamlıyordu: "Bu sebeple okuma yazma bilmeyen tek vatandaş bırakmamak, memleketin büyük kalkınma savaşının ve yeni çatısının istediği teknik elemanları yetiştirmek, memleket davalarının ideolojisini anlayacak, anlatacak, nesilden nesile yaşatacak fert ve kurumları yaratmak, işte bu önemli umdeleri en kısa zamanda temin etmek..."

Atatürk'ün direktiflerine rağmen, 1973 Türkiyesinde durum nedir? Durum acı ile itirafa mecburuz hiç te iç açıcı değil.. Nüfusumuzun %55 i okur yazar, %45 i okuma yazma bilmiyor. Atatürk'ün başlattığı okuma yazma seferberliğini ciddiyetle devam ettirememişiz. Devletin yanı sıra kurum ve kuruluşlar da bu konuda kendilerine düşen görevleri yerine getirememişler. Halâ, yılda 700.000 okuma çağındaki çocuğumuzu olanak yetersizliğinden ilkokul kapılarından çeviriyoruz. Oysa basit bir örnek vermek gerekirse, 50 yıl içinde Japonya'nın eğitimde yaptığı aşama gıpta edilecek bir düzeyde, Geleneklerine sadık örf adet ve ananelerine Türk toplumu gibi bağlı bulunan bu ülkede 9 yıllık mecburi öğrenimi bitirmemiş ya da bitirememiş Japon yok!

1961 den bu tarafa plânlı bir kalkınma dönemine girdiğimiz gerçeği bilinmektedir. Plânlı dönemde eğitim konusunda Plân hedeflerinin genellikle gerisinde kaldığımızı ve plânlı kalkınmanın gerektirdiği insan gücünü yetiştirmede yeterli olmadığımız açıkça ortada... Tarımdan sanayileşmeye geçebilmede insan gücünü ihmal edemeyiz. Üçüncü beş yıllık planda aynen "Eğitim sisteminin bütünlüğü içinde, mesleki ve teknik eğitimin yeri sanayileşmenin ve üretim hedeflerinin insangücü

ihtiyaçlarına uygun, ağdaş teknikleri iyi kavramış, üretim sürecine hemen uyabilen, ayrıca üretim sürecinin geliştirilmesine katkıda bulunabilen elemanlar yetiştirme olacaktır" denmesine rağmen, gene Plnda mesleki ve teknik eğitimin genel eğitime oranını da iyimserlikle karşılıyamıyoruz. Plnın 552 nci tablosunda Türkiyede genel eğitime orta öğretimdeki öğrencilerin dağılım oranı %79,8 iken mesleki ve teknik eğitime dağılım oranı %20,2 dir. Bu oran Federal Almanyada genel eğitimde %46, mesleki ve teknik eğitimde %32,3 dr. Yugoslavyada ise genel eğitim dağılım oranı %26,5 mesleki ve teknik eğitime dağılım oranı %73,5 dir. Süratle bu oranlarda değişimi sağlamak gereği ortadadır. Oysa yurdumuzda 3 yıllık sanat enstitülerinde verimlilik ve terk oranları incelendiğinde gördüğümüz tablo şudur: Terk oranı %32,4, bunun okul sonrasını da dikkate alacak olursak kalkınmanın gerektirdiği insan gücündeki zayıf daha iyi anlamış oluruz. Mesleki ve teknik eğitim okullarına özendirici tedbirler alınması kaçınılmaz bir biçimde görünmektedir.

Bu sorunların çözümü için tedbirler nėrlmemiř midir? Elbette tedbirler nėrlmektedir. Ancak bize göre yeterli değil. Yüksek ğrenim sorunu ile yurt dışında çalışmakta olan vatandaşlarımızın eğitim sorunları ise, daha da karamsarlığa götürecek bir biçimdedir. Türk-İş ilkeleri içinde varlıklı ailelerin eğitime katkıda bulunmalarını 7'nci genel kurulunda n görmüştür. Ancak bu neri Milli Eğitim Temel Kanununda belirtildiği gibi, yüksek öğrenimin paralı hale getirilmesi, yoksul, dar gelirli ailelerin çocuklarına bu öğrenim oaklarının kapılarını kapatma anlamına gelmektedir ve bize göre, bu davranışın ne sosyal adaletle, ne de yoksul ya da dar gelirli ailelerin çocuklarına başarılı da olsalar yüksek öğrenim kapılarının açılması ile bir ilgisi yoktur.

Bu davranış haksız bir davranıştır. Yersiz bir davranıştır. Maksatlı değilse bile bilinçsiz bir davranıştır.

Yurt dışındaki 600.000'i aşkın işçilerimizin eė ve çocuklarının eğitim sorunları ise yürekler acısıdır. Bugünkü olanaklarla çözümlenmesine imkân yoktur ve gerekli tedbirler alınmadığı takdirde çocuğunun Hristiyan misyonerlerinin elinde başka inançlara sürüklenmesine göz yaşı döken babanın ıstırabını dindirmeye de olanak yoktur. Bu konuda önerdiğimiz tedbirleri de sırası gelince açıklayacağız.

Yurdumuzda yetişkinlerin eğitimi ile emeklilerin eğitimi ise ayrıca ve başlıca bir sorun olarak ortada durmaktadır.

Türk-İş 7'nci Genel Kurulunda oybirliği ile kabul edilen ilkeler dizisinin 4 ve 22 nci sırasında bulunanları eğitime ayrılmıştı. Dördüncü sırada bulunan da "işçilerin ve geniş halk topluluklarının sosyal, ekonomik ve siyasal haklarının tam bir özgürlük içinde ve tamam olarak uygulanması için Türk-İş yaygın ve yoğun bir eğitim seferberliğine girişecektir. Türk-İş cehaletle mücadeleyi ve halkın kültür seviyesini yükseltmeye yardımcı olmayı görevleri arasında sayar" denmekte 22. ilkede ise, "Eğitimde adalet ve plân amaçlarına uygunluğun sağlanması köy çocuklarına parasız mesleki eğitim yollarının açılması, ./. .

üstün yetenekli bütün dar gelirli aile çocuklarının yüksek öğrenim seviyesine kadar çıkabilmeleri için devletçe gereken yardımın yapılması, varlıklı ailelerin eğitim harcamalarına katılmalarının sağlanması, işçilerin mesleki eğitimleri veya teknolojik değişmelere intibak edebilmeleri için işyerlerinde sürekli eğitim programlarının uygulanmasının sağlanması Türk-İş'in görevleri arasındadır denmekte idi.

Dokuzuncu Genel Kurulda yapılan tüzük değişikliğinde ise, daha geniş kapsamlı bir ifade ile, imkân ve fırsat eşitliğine dayanan bir eğitim sisteminin gerçekleştirilmesi Türk-İş ilkeleri arasında kabul edilmiş bulunmaktadır. Türk-İş kendi Ana Tüzüğü uyarınca bu çalışmalara kaybedilen zamanı da kapama düşüncesiyle, işe süratle başlama kararlılığı içindedir.

Bu kararlılığın gereği olarak bazı önerileri de vardır. Kendi yapacağı ve merkezi bir eğitim konseyi aracılığı ile yürütmeye çalışmalarının yanı sıra bu önerilerinin gerçekleştirilmesini ilgililerden beklemektedir.

Bu cümleden olmak üzere,

- 1- Okuma yazma seferberliğini yoğunlaştıracak ve etkili bir biçimde gerçekleştirecek tedbirler alınmalı ve Millet okullarına dönüş bir an önce sağlanmalıdır. Okuma yazma seferberliğinde özendirici tedbirler de alınmalıdır. Bu konuda sendikalar, diğer meslek kuruluşlarından, kurum ve kuruluşlardan yararlanma yoluna gidilmelidir.
- 2- Amerikalı eğitim filozofu De Wey'in Türk Eğitim sistemi için önerdiği gibi her işyeri bir okul, her okul bir işyeri gibi düşünülmeli, ve işyerlerinde eğitim için harcanacak zamanı kârdan zarar diye düşünmemelidir. İşverenlerimiz aşırı kâr arzularını bu yönde değerlendirme bilincine ulaşmalıdır.
- 3- Mesleğe yöneltme, hayata bir an önce gençleri hazırlama işine Orta öğretimin ilk kademesinde yani bir başka deyişle orta okulların son sınıflarında başlanmalıdır.
- 4- Mesleki ve teknik öğretim cazip hale getirilmeli ve mesleki ve teknik okullardan mezun olanların yetki, unvan ve sorumlulukları ile ücrette farklılık gibi özendirici tedbirler alınmalıdır.
- 5- Mesleki ve teknik okullardan yedek subaylık hakkını elde edemeyenlerin askeri eğitim dışında kalan askerlik süreleri işyerlerinde değerlendirilmeli ve insan gücü açığı kısmen böylece kapatılmalıdır.
- 6- Genel eğitim içinde kendisine yeterli ağırlık verilemeyen mesleki ve teknik eğitim ayrı bir Bakanlığa bağlanmalı, "Teknoloji, Mesleki ve Teknik Eğitim Bakanlığı" adı altında yeni bir Bakanlık kurulmalı, genel eğitim ve kültür işleri de mevcut Bakanlık içinde tutulmalıdır.
- 7- Milli Eğitim Temel Kanunu ile getirilen paralı yüksek öğrenim derhal kaldırılmalı, bunun yerine varlıklı ailelerden eğitim harcamalarına katkıda bulunmaları amacı ile alınabilecek bir vergi olarak düşünülmeli yoluna gidilmelidir. ./..

8- Çıracılık, ustalık ve kalfalık kanunu bir an önce ve geniş kapsamlı olarak çıkartılmalıdır.

9- Yetişkinlerle az gelişmiş bölgeler için özel eğitim programları yapılmalı aynı yöntem emekliler için de uygulanmalıdır.

10- Yurt dışında çalışmakta olan işçi, eş ve çocuklarının eğitim sorunları gibi, diğer sorunlarının da halli için işçilerimizin gönderdikleri dövizlerden özel yıllık fonlar ayrılmalı bu fonlardan yurttan, yurt dışındaki işçi çocukları için özel yatılı okullar yapılmalıdır.

Tedbirler elbette bu kadar değil ancak Türk İşçi Hareketinin ortak düşünce ve görüşlerini dile getirmek, Merkezi bir eğitim sistemi kurmak ve gündemindeki önemli sorunları çözmek amacı ile toplantıya çağırılmış bulunan Birinci İşçi Eğitim Şûrasından sonra da yeni önerilerimiz olacak ve o önerilerin gerçekleştirilmesi için çalışacağız.

Cumhuriyetimizin ellinci şeref yılında toplantıya çağırdığımız Birinci İşçi Eğitim Şûrasında ele alacağımız konuların başında Türkiye'nin geleceği büyük Atatürk'ün işaret ettiği çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmada en doğru yol olarak gördüğümüz ilkerelerimizin toplumun bütün kesimlerine daha doğru bir deyişle milletimizin bütün fertlerine anlatılması benimsetilmesi ve bu ilkerelerin gerçekleştirilmesi için yapılacak çalışmalarını değerlendireceğiz. Ele alacağımız ikinci konu Türk İşçi Eğitim Vakfının kurulmasını gerçekleştirmek olacaktır. Yurdumuzdaki vakıfları titizlikle inceledik. Şûra üyelerinin tetkiklerine ve kararlarına sunduğumuz vakıf senedinin hazırlanmasında en büyük etkeni burada huzurlarınızda açıklamadan geçemiyeceğim. Masum görünüşlü bir takım davranışların gerçekte bazı menfaat gruplarının emellerine hizmet amacı ile kurulduğunu görüyoruz. İstanbulda kurulan ve bu nitelikteki vakıfların en büyüğü olanı sermaye çevrelerine beyin yetiştirmektedir. Bunu pek de yadırgamıyoruz. Ama artık Türk İşçi Hareketinin ihtiyacı bulunan onun ilkerelerine inanmış yoksul evlatlarımızı yoksulluğu yok edinceye kadar bizimle çalışabilecek ve içtenlikle işçinin dar gelirinin yanında ona emeğinin karşılığını da alarak ülkücü bir biçimde hizmet istediğini duyacak olanakları sağlama kararlılığı içinde olacağız.

Ülkemizin aydınlık geleceğinde, yumurtayı beğenmeyen ovcılara değil, yumurtadan çıkıp yumurta yumurtlayacak hem de altın yumurta yumurtlayacak elemanları değerlendirme bizim için kaçınılmaz görev olacaktır.

Milli şuur ve ülküde birleşmiş, çağımızın teknolojik gelişmelerine ve çağdaş uygarlık düzeyine bir an önce çıkabilme gereğine inanmış, kalkınmanın temel unsuru olduğu bilince ermiş işgücünü kendi hak ve menfaatlerinden taviz vermeden kalkınma temposuna adapte etmede bize düşen görev eksiksiz yapılacaktır.

Şûranın açılış seramonisinden sonra yapacağı çalışmalar kendi içimizde biz bize değerlendirilecektir. Şûra 4 gün sürecek, kararları çalışmalar sonunda kamuoyuna ve teşkilatımıza açıklanacak ve uygulanması geniş kapsamlı bir diğer toplantı sonunda gerçekleştirilecektir. ./..

Maruzatımın sonunda bir iki kısa noktaya da değineceğim.

Bu şûrada Halk Eğitim Merkezleriyle sıkı işbirliği ele alınacak ve işbirliği gerçekleştirilecektir. Memnuniyetle kaydetmek istediğim bir diğer husus da Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarlığında meydana gelen zihniyet değişikliğidir. Milli Eğitim Temel Kanunu uyarınca Bakanlıkta düzenlenen toplantılara Türk-İş adına katıldığım zaman gördüm ki, klâsik benoîl bir düşünce sayın müsteşarın şahsında yerini işbirliğini arzulayan, işçi kuruluşlarına önem veren bir zihniyete bırakmıştır. Milli Eğitim Bakanlığının bu kesimi, özlenen Türkiye'nin yaratılmasında uzattığı dostça eli içtenlikle sıkı, mesleki ve teknik eğitim çalışmalarında müşterek çalışma arzularına "evet" diyen güçlü bir sesi Türk-İş'in Türkiye'nin en büyük işçi kuruluşunun ülkesi için yanan tutuşan yanık ama mert sesini daima duyacaklardır.

Her hizmetin büyük milletimize olması dileğiyle zahmetlerinize teşekkür ediyor, yarım saat sonra kendi üyeleri ile çalışmalarına başlayacak olan Şûra çalışmalarının ülkemize ve milletimize özellikle yoksul dar gelirli vatandaşlarımıza ve Türk işçilerine hayırlı olmasını diliyorum."

İLKELERİN AÇIKLAMASI

Yönetim Kurulunun değerli üyeleri,

Dört gün devam eden Şûra toplantısında, gündem gereğince önce Türk-İş ilkelerinin toplumun tüm kesimlerine duyurulması ve benimsenmesi amacıyla yapılacak çalışmalar tespit edilmiştir.

1) Din, dil, ırk, cins, renk, mezhep, inanç ve siyasi parti farkı gözetmeksizin, kendi değerini ve toplum hayatındaki görevini bilen bir işçi topluluğu meydana getirmek için, işçilerin demokratik yollardan hızla teşkilâtlanmasına, hür sendikacılık, toplu iş sözleşmesi ve grev haklarının korunup geliştirilmesine,

1- Türk Ulusunun mutluluğunu hedef alan Türk-İş, işçilerin çıkarlarını savunurken, toplumun kalkınmasına da büyük önem vermektedir. Türk-İş, bu mücadelesini hür sendikacılık anlayışı içinde, işçilerin kendi iradeleri ile ve demokratik yollardan teşkilâtlanarak yapmaktadır. Az sayıda sendikada çok işçinin toplanmasını güçlü sendikacılığın bir gereği kabul eden Türk-İş, kaynağını Anayasa'dan almaktadır. Anayasamız, insan Hakları Evrensel Beyannamesinde yer alan, kişinin, din, dil, ırk, cins, mezhep, inanç ve siyasi parti farkı gözetmeksizin eşit olduğu görüşü ile, toplumun kalkınmasını sağlamak üzere işçilere, sosyal ve ekonomik olanaklarını geliştirmeleri için toplu sözleşme ve grev hakkını vermiştir. Türk işçisi, bu hakkını en sorumlu şekilde kullanırken, işverenin sadece yasada yer alan lokavtı hesapsız uygulaması, işçinin Anayasa teminatı altındaki toplu sözleşme ve grev hakkına karşı çıkması anlamını taşımaktadır. Grev sadece üretimi durduran bir araç, lokavt ise insanları hem açlığa mahkûm eden hem de üretimi durduran bir silâhtir. Grevle lokavt arasındaki bu fark yüzünden, batı toplumu grevi ne kadar olağan karşılıyorsa, lokavtı da onaylamamaktadır. Hak olmadığına inandığımız ve işverenlerin ./..

elinde bir silâh olarak kullanılan lokavtın yasadan çıkarılması şarttır. Böylece toplu sözleşme ve grev hakkının korunup geliştirilmesi ile çıkar ayrılıklarının yarattığı sorunlar çözümlenecek, düzenli bir çalışma ortamı yaratılmış olacaktır. Türk İşçi Hareketi, teşkilâtlanmasına hız verirken, yoğun bir eğitim seferberliğine girişerek, sayıca güç kazanacağı gibi, yapısal olarak da toplum hayatında kendi değerini kabul ettirmek zorundadır. Endüstrileşme süreci içinde sayıları gittikçe artan sanayi işçisi ile birlikte, ekonomimizde halâ ağırlığı bulunan tarım kesiminde çalışanları da teşkilâtlandırarak, tam ve etkin bir baskı grubu olmanın bütün özelliklerine kavuşmak artık kaçınılmaz olmuştur.

2) Çalışanların insanlık haysiyetine yaraşır çalışma ve yaşama düzeyine kavuşmalarına,

2- Sosyal adaleti sağlamanın önemli bir yolu, işçi sınıfının toplu sözleşmelerle yeni imkânlar elde etmeleridir. Bu amaçla, çalışanlar önce kutsal ücret olarak nitelendirilen asgari ücrete kavuşturulmalı, bu hak giderek, toplu sözleşmelerle geliştirilmelidir. Asgari ücret anlayışı, işçi ve ailesini insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesinde yaşatmak için gerekli en az ücretin saptanmasıdır. Bunun için de, gerekli asgarî gıda, mesken, giyim, sağlık, aydınlanma, taşıt, kültürel ve eğlenme gibi masrafların hesaplanması ve bunun uygulanmasıdır. İşçileri insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşama düzeyine kavuşturmak, aynı ölçüler içinde yeni bir çalışma düzeyinin sağlanmasına imkân verecektir. Adil bir ücret sistemi tespit edilmedikçe, Türkiye'de, çalışanların insanlık haysiyetine yaraşır çalışma ve yaşama düzeyine kavuşmuşunu/mümkün olamayacaktır.
görmek

3) Çalışanların sömürölmelerini önleyecek tedbirler alınmasına, mesleki bilgilerinin ve genel kültürlerinin artırılmasına,

3- Çalışan insanların yarınlarına güvenle bakabilmelerini sağlamak, devletin görevleri arasındadır. Devlet bu görevi yerine getirirken, çalışanların sömürölmelerine ve yaptıkları işe karşı ücret almalarına imkân sağlar. Ancak bunun gerçekleşmemesi, ya da, eksik uygulanması karşısında, çalışan insanın mesleki bilgilerinin artırılacak bir bilince sahip olarak mücadele etmesi gerekmektedir. Bu bilince sahip işçi, sosyal güvenlik haklarını vermeyen ve kanuni haklarını kısıtlayanlara karşı etkili bir güç olacaktır. İşçi sınıfının mesleki bilgilerini arttırmak için ilköğretimin yaygınlaştırılması, okullarda mesleğe yönelik eğitim verilmesi, sendikal eğitimin ciddi bir aşama geçirmesi zorunludur.

4) Milli gelirin artırılmasına ve bu artıştan işçilerin adil biçimde yararlanmalarına,

4- Bir ülkenin zenginliği, yeni üretim, doğal kaynakların kullanılması ve yatırımların sağlayacağı üretim artışı sonucu durmadan artırmaktadır. Bu artış, ülke gelirinin durmadan çoğalmasına yol açar. Ülkenin zenginliği gelirin yüksekliği ile ölçülür. Milli geliri yüksek olan ve hızla artan ülkeler ./..

gelişmiş, milli geliri düşük ve artışı yavaş olan ülkeler de az gelişmiş sayılır. Bunun yanı sıra, eğer bir ülkenin geliri nüfus artışından hızlı çoğalıyorsa, bu ülke kalkınmakta sayılır. Gelir artışı ile nüfus artışı arasındaki oran da kalkınmanın hızını gösterir. Bir ülkede milli gelirin yüksek, gelir artışının hızlı olması, o ülkenin gelişmiş olduğunu gösterirse, de, milli gelir kişiler arasında adil ölçüler içinde dağılmıyorsa, o ülkede sosyal adaletin bulunduğu söylenemez. Milli gelir ne kadar yüksek seviyeye erişirse, herkese o oranda pay isabet etmesi gerekir. Bu artışın belli ellerde kalması sonucu, çoğunluğun bundan yararlandırılmadığı durumlar da vardır. Özellikle az gelişmiş ülkelerde az olan milli gelirin çok büyük diliminin sınırlı ve belli ellerde kalması ile, bir yanda lüks alıp yürüyecek, geride çoğunluğun sefaleti kalacaktır. Sosyal adaletin başlıca şartlarından biri, artan milli gelirden herkesin eşit şekilde pay almasıdır. Türk-İş, milli gelirin artarak ülkenin gelişmesini amaç almıştır. Ama sadece ülkenin zenginleşmesi de yeterli değildir. Türk-İş, halkımızın artan milli gelirden adil ölçüler içinde yararlandırılması için gerekli bütün çabayı göstermektedir.

5) Toplum içinde kişi olarak, işçilerin, kendilerine olan güvenlerini artırıp beden ve ruh sağlığını koruyarak ve geliştirecek tedbirlerin alınması ile, geleceğe inançla bakmalarını öngören sosyal güvenlik sisteminin bütün çalışanları kapsayacak biçimde yaygınlaştırılması ve daha fazla verimli hale getirilmesine ve yönetime etkin biçimde katılmalarına,

5- Anayasamız herkesin, beden ve ruh sağlığı içinde yaşayabilmesi ve tıbbi bakım görmesini sağlamak hususunda devleti görevli kılmıştır. Ancak, özel hastanelerde sağlık işi pazarlık konusu olmakta, bunun yanı sıra, sağlık hizmetleri de yetersiz kalmaktadır. Bu konuda öncelikle yapılması gereken, sağlık tesisleri ve sağlık görevlilerinin bölgeler arasında dengeli dağılımını sağlamak ve devletin, sağlık tesislerinde etkili bir kontrol sistemini getirmektir.

Kalkınmanın amacı, toplumun ruh ve beden sağlığı içinde ve güvenli olarak çalışmasını sağlamaktır. Kalkınmanın ağır yükünü omuzlarında taşıyan Türk işçileri, devletin yapmakla yükümlü olduğu görevi de yerine getirme çabası içindedir. Bu yükü azaltabilmenin vazgeçilmez şartı, çalışanların sosyal güvenliklerinin sağlanması için, Batı ülkelerinde örnekleri görülen tüm sosyal güvenlik kuruluşlarının geliştirilip yaygın hale getirilmesi, devletin de işçi ve işveren gibi katkıda bulunması ile mümkündür. Bu üçlü sistem içinde, sosyal güvenlik müesseseleri daha etkili ve tüm yurttaşları kapsar hale getirilmelidir. Yurdumuzda, henüz milyonları aşan tarım işçileri böyle bir sosyal güvenlik müessesesinden yoksundur. İşsizlik sigortası gibi önemli bir güvenlik sistemi henüz kurulmamıştır. Türk-İş, yurdumuzda sosyal güvenlik müesseselerinin en yararlı şekilde kurularak hizmetini isterken, bunun yanında işçinin, işyerinde işletme yönetimine eşit şekilde katılmasını da bir sosyal güvenlik unsuru olarak görmektedir. Emegün değer kazandığı çağımızda, üretimi artırmak için, yönetimde işçi ile işbirliği yapmak yolu artık vazgeçilmez olmuştur. İşçinin işyeri yönetiminde söz sahibi olması, üretimi artırdığı gibi, toplum içinde de güvenini yükseltir. ./..

6) Basın, yayın ve fikir özgürlüğünün korunmasına,

6- Basın ve fikir özgürlüğü bütün özgürlüklerin, dolayısıyla da demokrasinin temel unsurlarından biri hatta birincisidir. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesiyle kabul edilen, herkesin fikirlerinde hür olması ilkesi Anayasamızda da yer almış bulunmaktadır.

Basının görevini serbestçe yapması hiç bir şahsın fikrinden dolayı suçlu tutulmaması, demokratik düzenin tabii bir sonucudur.

Türk-İş, başkalarının fikir, hak ve özgürlüklerine zarar vermediği sürece, herkesin fikrini serbestçe yayma hakkını kutsal sayar.

Basının fikir yönünden olduğu gibi, ekonomik bakımdan da tam bir bağımsızlığa sahip olması, hiçbir çevrenin ekonomik baskısı altında bulunmaması, halkın gerçekleri serbestçe öğrenebilmesinin başlıca şartıdır. Bu nedenle, basının her bakımdan tam bir özgürlüğe sahip olması gerekmektedir.

Türk-İş, basın yoluyla işlenecek suçlarda, hapis cezaları yerine, para cezası getirilmesi görüşünü savunur.

7) İmkân ve fırsat eşitliğine dayanan bir eğitim sisteminin gerçekleştirilmesine,

7- Türkiye'nin en önemli sorunlarından biri olan eğitim ve öğretim, Anayasamıza göre devletin görevlerinden sayılmaktadır. Buna göre, yurttaşın öğrenim ve eğitim ihtiyaçlarının sağlanmasını, maddi imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin en yüksek öğrenim derecelerine kadar çıkmalarını sağlamak amacıyla burs alanlara ve yardımlar yapılmasını, özel eğitime ihtiyacı olanların topluma yararlı olabilmeleri için gerekli tedbirlerin alınmasını devlete bir görev saymıştır. Yurdumuz bugün, ilköğretimden yüksek öğretime kadar her düzeyde ve öğretimin her çeşidinde bir reform ihtiyacı içindedir. Türkiye'nin kaderi eğitime bağlıdır ve bu yolda ciddi atılımlar yapmak gerekmektedir. Türk-İş, yurdumuz için hayati bir sorun halini alan eğitimin, imkân ve fırsat eşitliğine dayalı olarak yaygınlaştırılmasını ciddi şekilde benimseyip savunuculuğunu yapmaktadır. Eğitimde imkân ve fırsat eşitliği, Türkiye'nin en küçük köyünden en büyük kentine kadar çocukların okuma yazmalarını sağlamak ve öğretim kadroların aynı oranda yararlandırmaktır. Bugün üzümlere belirtmek gerekir ki, okulu olmayan binlerce köy, öğretmenden yoksun yine bir okadar büyük kentimiz vardır. Teknolojinin geliştiği çağımızda, teknik öğretime ağırlık vermek, mesleki ve teknik eğitimi ayrı Bakanlıklar içinde yürütmek de artık kaçınılmaz bir gerçektir. Bunun yanı sıra köy çocuklarının eğitiminde daha yararlı sonuçlar almak ve devamlı eğitimi sağlamak yönünden tarım tekniği eğitiminin getirilmesi gerekmektedir. Yüksek öğrenimin paralı hale sokulması ise, halen devam eden imkân eşitsizliğini büsbütün artırmaktadır. Yüksek öğrenimin belli sınıfların tekelinden kurtarılması için bu uygulamadan vazgeçilmesi bir Anayasa gereğidir.

8) Adil bir vergi sisteminin uygulanmasına,

8- Sosyal devlet ve Anayasa anlayışı içinde her vatandaşın görevi ve hakkı olan vergi, yine her vatandaşın ödeme gücüne dayandırılmalı, dünya ülkeleri arasında sorunu geniş ölçüde halletmiş ülkeler örnek alınarak, gerçek vergi reformu hiç zaman kaybedilmeden yapılmalıdır. Kalkınmanın gerçekleştirilmesi için olduğu kadar, temel ekonomik ve gelir dağılımı sosyal adaletin sağlanması gibi temel sosyal sorunların halli için de başlıbaşına tedbir olan vergi, bugünkü vergilendirme sistemi ile tüm bir gargaşalık içindedir. İşçi ve memurun omuzlarına yüklenmiş olan vergi yükü, hem devlet gelirlerine yeterince katkı sağlamamakta, hem de beyana bağlı vergi mükelleflerinin vergi kaçırması ile akıl almaz bir ayrılık arz etmektedir. Tarım kazançlarını vergilendirecek, vasıtalı vergileri azaltacak, kaçakları önleyecek vergi reformu, sosyal ve ekonomik bozuklukların temel çözümü yolu olacaktır.

9) Yeraltı kaynaklarımızın genellikle devlet eliyle işletilmesi ve ulusun ortak çıkarları için kullanılmasına, stratejik sanayi ile savaş endüstrisinin ve buna bağlı yeraltı kaynaklarımızın (linyit, krom, petrol, boraks) yerli ve yabancı özel teşebbüsün dışında kalmasına,

9- Her ülke, bir gün tükenmesi kaçınılmaz olan ve yerine konulma olanağına sahip bulunmayan yeraltı kaynaklarını, çıkarlarına en uygun bir şekilde işlemek ve sömürülmesine meydan vermemek zorundadır. Gelişmekte olan ülkemiz, iç sermaye tasarrufunun kıt olması nedeniyle istismar edilmeye müsait bir ortam içindedir. Yeraltı kaynaklarımızın mutlaka devlet eliyle işletilmesi gerekmektedir. Çünkü gerek özel teşebbüs, gerekse yabancı şirketler, sahip oldukları aşırı imtiyazları, öz çıkarları için kullanmaktadırlar. Bunu önlemek ve savaş endüstrisini milli politikamıza uygun olarak geliştirmek üzere yerli ve yabancı özel teşebbüsün bu yoldaki çalışmalarından ayrı tutmak zorunluğu vardır. Yurt bütünlüğünün ve barışın sağlanması için kuvvetli ordulara ihtiyaç olduğu bir gerçektir. Ancak güçlü ordu, maddi bağımlılıkla hiçbir zaman aynı paralelde olamaz. Bu gerçeklerin gereği olarak ilkelerimiz arasında yer alan bu konuda Türk-İş, hiç bir çabayı esirgemeyecektir.

10) Dış ticaretin, bankacılığın ve sigortacılığın ülke yararları ve ulus çıkarlarına uygun biçimde düzenlenmesi ve yürütülmesi ile kredi dağıtımında adaletin sağlanmasına,

10- Dış ticaret açığımız her yıl artan bir manzara göstermektedir. Az miktarda artan ihracat yanında daha hızlı artan ithalat düzene sokulmalı, ekonomimizi tehdit eden bu sorun çözümlenmelidir. Dış ticaret konusunda alınan tedbirlerin yetersizliği ve mevcutların tam uygulanmaması, dış ticaretimizin birkaç kişinin elinde toplanmasına, esas üretici ve tüketicinin aracılık dolayısıyla gelir kaybına uğramalarına sebep olmaktadır. Alınması gerekli tedbirler arasında, ihracat ve ithalat devlet ofisleri eliyle düzenlenmesi ve böylece dış ticaretin belli ölçüler içinde devletleştirilmesi gerekmektedir. Türk-İş, kredi dağılımı konusunda da ciddi tedbirler alınıp uygulanması görüşündedir. Bu konuda öncelikle, kredilerin ticari sektörden tarım ve sanayi sektörüne aktarılması,

kredi ve faiz hadlerinin günün şartlarına göre düzenlenmesi, bankaların işçi kredisi açmaları düşünülmelidir. Türkiyede büyük bir şikayet konusu olan sigortacılığın da ülkede kişi yararına işleyebilmesi için, devletin etkin bir kontrol sistemi getirmesi gereklidir.

11) Toprak ve tarım reformunun ülke çıkarlarına uygun bir biçimde gerçekleştirilmesine,

11- Türk-İş, Sosyal Adaletin gerçekleşmesi, tam çalışmanın sağlanması, Milli Gelirin artması ve herkesin insanlık haysiyetine yaraşır, bir hayat seviyesine ulaşması için bu sorunun acilen halledilmesi gerektiğine inanmaktadır. Türkiyede işlenen tüm toprağın işletmelere ve mülkiyete göre dağılımında büyük bir dengesizlik mevcuttur. Toprak yoğunlanması ve veraset sistemi toprak dağılımını adaletsiz ve yetersiz hale getirmiştir.

Anayasamızın öngördüğü bir toprak reformunun bu sorunları çözebilmesi için reformun amaçları;

Topraksız köylüyü toprağa kavuşturmak, tarım ücretini artırmak, ekonomik aile işletmeleri kurmak ve yaşatmak, geliri az olan çiftçinin gelirini yükseltmek, gelir gurupları arasındaki adaletsizliği gidermek, tarım kooperatiflerini geliştirmek, tarımda mesleki eğitim programları uygulamak, produktiviteyi artırmak, tarım ürünlerini pazarlamak ve topraktan geçinenlerin yarattıkları değerin kendileri tarafından kullanılmasını engelleyen sömürüyü ortadan kaldırmak olmalıdır.

12) Kalkınmada bölgeler arasında denge sağlanmasına,

12- Bölgesel farklılık, yurdun az gelişmiş kısımlarında sosyal adalet ilkelerinin gerçekleşmemesini etkileyen önemli faktörler arasındadır. Bu konuda, devletin bu bölgelere ciddi yatırımlar yaparak, öncelikle, yol, su, elektrik gibi alt yapı imkânlarını geliştirerek özel teşebbüse yol göstermesi gerekmektedir. Kalkınma Plânları, az gelişmiş bölgelerde mahalli tasarrufların değerlendirilmesi için devletin proje ve kredi yardımı yapması ve tercihlili kredi sistemi getirmesi çalışmalarına öncelik tanıyacak biçimde hazırlanmalı, devletin kamu kesiminde olduğu gibi özel teşebbüse de müdahaleci olmasını sağlamalıdır. Bu sistem, sosyal devlet anlayışıdır. Sosyal devlet, kişiyi ekonomik hayatta yalnız bırakmayan devlettir ve siyasi iktidar, ekonomik iktidar ilişkisinin değerlendirilmesidir.

13) Eşit işe eşit ücret, bütün çalışanlara adaletli asgari ücret ve ücret düzeni getirilmesine,

13- Eşit işe eşit ücret prensibi, bulunduğumuz çağda bütün dünya ülkeleri ve çalışma ile ilgili ulusal ve uluslararası kuruluşlarca çalışma hayatının temel prensiplerinden biri olarak nitelendirilmektedir. Bütün çalışanlara adaletli asgari ücret uygulaması ise ancak milli seviyede tek bir asgari ücret tesbiti ile mümkündür. Bu inançla ilk ve ikinci asgari ücret tesbitlerinde ayrılan bölgeler 7 den 4'e indirilerek tek tip asgari ücret hedefine yaklaşılmıştır. Bölgelerarası

fiyat farklılıkları her ne kadar mevcut ise de, yaşama olanaklarının da ters bir ölçümleme göstermesi ve fiyat indekslerindeki hataların işçinin kutsal saydığımız ücretini zedelememesi için Milli asgari ücret gerçekleştirilmelidir. Şunu hemen belirtmek gerekir ki, asgari ücretin tek tip olması elbette yeterli değildir; insanca yaşamı sağlayacak, günün ihtiyaçlarına cevap verebilecek seviyede olması da asgari ücretin tamamlayıcı şartıdır.

Ücrette adalet, çalışma hayatında huzuru sağlayacaktır. Devlete ait işyerlerinde çeşitli ücret ödemelerinin kaldırılması, işyerlerinin rasyonel çalışmayı üretimin bütün faktörleri için temin etmesi ücrette ahengi kendiliğinden gerçekleştirecektir.

14) Konut sorununun insanca yaşanacak biçimde çözümlenmesine,

14- Konut sorunu, tarımdaki işsizlerin kentlere göçü ile her geçen gün artan gecekonduyla büyümekte, sosyal ve ekonomik çeşitli sorunlar doğmaktadır. Konut yatırımları, tüm yatırımlar içinde önemli bir yer tutmakta ve inşaat, yıllık plân hedeflerini daima aşmaktadır. Ekonomik sonuçlar da yaratan ve sosyal bir sorun olan konut için yapılan yatırımlar, tamamen yanlış bir şekilde kullanılmaktadır. Türk-İş, az gelirli vatandaşlar için, toplu ve sosyal konut yapımının süratlendirilmesi, lüks ve pahalı konut yapımının azaltılması, arsa spekülasyonunu önleyici köklü tedbirler alınması ile bunu düzenleyici yeni aktif büroların kurulması ve bu amaçla kurulmuş bulunmakla beraber bugüne kadar fonksiyonunu yerine getirememiş bulunan arsa ofisinin çalışmalarının yoğunlaştırılması görülmektedir. Bütün bunlar dışında, diğer bir problem de, konutların içinde bulunduğu şartlardır. Özellikle gecekonduların gayri sıhhi şekilde yapılması, gecekondu oturanların yüzde yetmişini teşkil eden işçiler bakımından büyük bir önem arz etmektedir.

15) Toplum sorunlarının çözümünde işçiliğin temel faktör olarak kabulüne, işçi tasarruflarının yatırımlara yönlendirilmesine, yurt yararına olan her türlü yatırımın geliştirilmesini sağlayan milli üretim ve tasarrufun arttırılmasına, fiyat, rekabet ve tüketim alanında çalışanların çıkarlarının korunmasına, kooperatifçiliğin yaygın bir biçimde geliştirilmesine,

15- Toplum sorunlarında bugün temel faktör ekonomidir. Ekonominin ise esaslı üretime dayanmaktadır. İnsan emeği, üretimin ve dolayısıyla ekonominin her safhasında hizmeti gaye edindiği tek ana faktördür. Bu nedenle emek yani işçilik, diğer üretim faktörlerinden ayrıcalık göstermektedir. İnsan emeğinden en rasyonel biçimde yararlanmak için onun istihdamını sağlayan yatırımlar ancak ülkelerin kalkınmasını sağlayabilir. Milli üretimin artması tasarrufları, tasarruflar da en uygun yatırımlara dönüştürülebildiği ölçüde kalkınma hızını ve insanların refahını arttıracaktır.

Küçük tasarrufların bu amaca hizmet edebilmesi için devletin öncülüğü ve garantisi altında hisse senedi ve yönetime katılmak suretile halka açık anonim şirketler kurulabilir. Çalışanların fiyat, rekabet ve tüketim alanında çıkarlarının korunması

ise oturmuş, rasyonel çalışan üretim birimleri, gerektiğinde fiyat kontrolü ve gerçek rekabeti sağlayan bir politika ile mümkündür. Sendikaların ve işçilerin bu konuda bilinçlenmesi adı geçen politikanın gerçekleştirilmesinde büyük yarar sağlayacaktır.

Geçen kötü kooperatifçilik tecrübelerini tersine çevirerek yaygınlaştırmak çalışanların ve tüm ülke halkının refah ve mutluluğunda önemli bir rol oynayacaktır.

16) Türkiye'nin ve dünyanın ekonomik politikası ile yakından ilgilenerek, ülkede dengeli bir ekonomik düzenin kurulmasına, hür dünya ve kendisine bağlı kuruluşlarla diğer sosyal kuruluşlar arasında kardeşlik, dostluk, işbirliği ve dayanışmanın sağlanmasına,

16- Tarihi gelişim bugün artık hiçbir ülkeyi müstakil düşünülmemiyecek bir düzeye getirmiştir. Uluslararası ilişkiler hiç bir dönemde, içinde bulunduğumuz dönem kadar sıklaşmamıştır. Özellikle uluslararası ekonomik topluluklar, uluslararası çalışma ve çalıştırma ilişkileri son birkaç yılda gözle görülür biçimde artmıştır. Üyelerinin yararını sağlamakla yükümlü sendikacılık hareketi, bu ilişkilerden en çok etkilenen çalışanlar dolayısıyla ekonomik gelişmeyi en yakından izlemesi gereken birimler haline gelmiştir. Menfaatleri bir noktada birleşen, çalışanlar adına kurulan her teşekkül, diğeri ile teorübe alışverişi, dostluk, kardeşlik ve işbirliği içinde dayanışma sağlamak zorundadır. Menfaatinin ülke kalkınması ile paralel olduğu bilincini edinmiş bulunan sendikacılık hareketi, ekonomik ve sosyal gelişimi izleyeceği gibi aktif rol almanın da gerektiği kanısındadır. Türk İşçi Hareketi, ülkemizin kalkınması için seçilen karma ekonomi modelinin dengeli bir biçimde yürütülmesi, görüşündedir.

17) Türkiye'nin bağımsızlığının korunmasına ve kalkınmasının gerçekleştirilmesine bütün gücü ile katılarak sosyal, ekonomik ve siyasi sorunların çözümüne, çalışır.

17- Anayasamızın sosyal ve iktisadi haklar bölümünde "devletin iktisadi ve sosyal amaçlara ulaşma ödevlerini ancak iktisadi gelişme ile mali kaynakları ölçüsünde yerine getirdiği" belirtilmektedir. Buna göre, Türkiye'nin bağımsızlığının en önemli unsuru, ekonomik refaha erişmektir.

Türk-İş, Anayasanın öngördüğü bu görüşü benimseyen kuruluşların başında gelmektedir. Sosyal adaleti sağlayıcı kalkınmanın gerçekleşmesi ancak, sosyal ve ekonomik reformların tam bir bağımsızlık içinde uygulama alanına konulması ile mümkündür. Bugün uygulanmakta olan seçim sistemi milli iradeyi gerçekleştirmekten uzaktır. Medeni haklarını kullanma yeteneğine sahip vatandaşlarımız ile Yurtdışındaki vatandaşlarımızın oy haklarının verilmesi şartıyla yeni bir seçim sisteminin getirilmesi sonucu yani, vatandaşın seçeceği her parlamenter için düşünce ve iradesini kullanabilme yetkisine sahip olması gerçekleştirildiği takdirde, parlamentonun milli iradeyi tam anlamı ile yansıtabilecek bir biçimde kurulmasıyla, sosyal ve ekonomik gelişmeyi temin edecek siyasi ortam yaratılmış olacaktır. ./..

18) Türk-İş, siyasi partiler karşısında mutlak bağımsızlığını korur. Siyasi partilerle organik bağ kuramaz. Genel Kurul kararı olmadıkça herhangi bir siyasi partiyi destekleyemez.

18- Türk-İş'in siyasi partiler karşısında mutlak bağımsızlığını koruması ilkesi, Türk-İş'in siyaset yapmayacağı anlamını değil, siyasi partilerle ve onlara bağlı kuruluşlarla ilişkilerinde karar verme yetkisini çok geniş kapsamlı tutma amacını taşımaktadır. Türk-İş, partiler karşısında mutlak bağımsızlığını korumanın, siyasipartilerin, rejimin vazgeçilmez unsurları olduğu, Anayasa ve rejime zararlı bir davranış içine girmeyen ve işçi hareketi ile işbirliğini samimi olarak arzulayarak bunu açıklayan her siyasi parti ile iyi ilişkiler sürdürme anlamı taşıdığı görüşündedir. Türk-İş, bütünlüğünü ve/en uygun şekilde koruyacak çıkarlarını

kararı alma yetkisini bu nedenle Genel Kurula vermiş ve Genel Kurul kararı olmadıkça herhangi bir siyasi partiyi desteklemeyeceğini kabul etmiştir.

VAKIF SENEDİ

Birinci İşçi Eğitim Şûrasında, Türk-İş İşçi Eğitim Vakfı kurulması ile ilgili olarak hazırlanan vakıf senedi de görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Eğitim sistemimizde görülen haksızlıkları ve imkân eşitsizliğini bir ölçüde önlemek ve eğitimimize katkıda bulunabilmek amacıyla kurulması düşünülen İşçi Eğitim Vakfı'nın Şûrada kabul edilen Vakıf Senedi ve gerekçesi şöyledir:

G E R E K Ç E

Üretim ile arasındaki yakın ilişki nedeniyle, yurdumuz için hayati bir sorun olan eğitim konusuna Türk-İş kalkınma politikamızın bir bölümü olarak ilkeleri arasında yer vermiştir.

Eğitim sistemimizin bozukluğu ve bugüne kadar Reform ihtiyacının karşılanmamış oluşu milli birlik ve bütünlük içinde kalkınmamızı ters yönde etkilemiştir.

Eğitim Kurumları ve eğitim programlarındaki yetersizlik, sosyal adalet ve fırsat eşitliğine önem verilmeyişi, bölgelerarası öğretim kurumlarının dağılışındaki dengesizlik, dar gelirli ailelerin çocuklarına kredi, burs ve parasız yatılılık haklarının kısıtlı oluşu gibi nedenlerle bilhassa işçi kesiminde modern sanayileşmenin gerektirdiği bilgi seviyesine sahip bireylerin yetişmesi bugüne dek ihmal edilmiştir.

Türk-İş, eğitim sistemimizde görülen haksızlıkları ve imkân eşitsizliğini bir ölçüde önlemek ve eğitimimize katkıda bulunabilmek amacı ile 9 uncu genel kurul toplantısında bir eğitim vakfı kurulmasını karar altına almıştır. Eğitim vakfı, işçi çocuklarının mahrum bulundukları öğrenim imkânlarını sağlamak üzere, ilk-orta-lise öğretimi, yüksek öğrenim, mesleki ve teknik öğrenim süresince burslar verip, ders malzemesi ve yurtlar temini yoluyla ilim, fikir, sanat ve fen adamlarının yetişmesine olanak hazırlama, araştırma, yayın, seminer ve konferanslar tertipleyerek milli şuur ve beraberlik içinde ülkemizin kalkınmasına hizmet etmek amacını taşımaktadır. İşte bu düşünce ile Türk-İş İşçi Eğitim Vakfı senedi hazırlanmıştır. ./..

TÜRK-İŞ İŞÇİ EĞİTİM VAKFI

VAKFIN ADI

Madde 1. Vakfın adı: TÜRK-İŞ İŞÇİ EĞİTİM VAKFI'dır.

VAKFIN MERKEZ ve ŞUBELERİ

Madde 2. Vakfın merkezi ANKARA'dadır. Vakıf gayesini gerçekleştirebilmek için Müttevelli Heyetin kararıyle ve Müttevelli Heyetin lüzum göreceği mahallerde şubeler açabilir ve tesisler kurabilir.

VAKFIN GAYESİ

Madde 3. Vakfı kurmaktan gayemiz:

- a) Kabiliyetli Türk işçi çocuklarına ilk, orta, lise, yüksek ve mesleki öğrenim ve öğretim yaptırmak suretiyle, ülkemizin gelişmesinde rol oynayacak, milli kültür ve ananelerine bağlı, sağlam karakterli, her türlü görevi yüklenebilecek vasıflarda ilim, fikir, sanat ve fen adamlarının yetişmesini temin etmek. Bunun için:
- 1- Burslar verir
- 2- Para yardımı veya ders malzemesi yardımı yapar
- 3- Ders çalışacak, araştırma yapacak ve yatacak yer temin eder
- b) Ülkemizin kalkınması, milli birlik ve beraberlik şuurunun gelişmesi ve fertlerin aydınlanması için araştırma ve yayın yapmak, seminer ve konferanslar tertiplemek.
- c) Vakfımızın gayesine uygun çalışmalarda bulunan resmi ve özel kuruluşlarla işbirliği yapmak
- d) Şartlı bağışların gayelerine uygun istikamette kullanılmasını sağlamak.

VAKFIN SAĞLIYACAĞI İMKANLARIN KARŞILIĞI

Madde 4. Vakfın sağlayacağı imkânlar karşılıksızdır.

VAKFIN VARLIĞI

Madde 5.

- a) Türk-İş ile Türk-İş'e bağlı teşkilâtların vakıf kurucu üyesi sıfatıyla vakfa tahsis edecekleri para
- b) Gerçek ve tüzel kişilerin şartlı ve şartsız olarak yapacakları menkûl ve gayrimenkul bağışlar, ölüme bağlı tasarruflar ile intikal edecek para, taşınır veya taşınmaz mallar, kıymetli evrak ve hisse senetleri.
- c) Anlaşma ile yapılan ayni ve nakdî dış yardımlar
- d) Vakfın adına yapılan yayınlardan elde edilen gelirler
- e) Vakıf adına kurulacak işletme, müessese ve benzeri döner sermaye gelirleri
- f) Her türlü teberru ve diğer gelirler
- g) Tahsis olunacak intifa hakları

./..

VAKFIN GİDERLERİ

Madde 6. Kanuni teftiş ve denetleme masrafları çıktıktan sonra vakfın gelirlerinin tamamı vakfın amme hizmeti niteliğindeki gayesinin tahakkukuna sarf ve tahsis olunur. Vakfın gayesine uygun ve işlemlerini temin için her nevi gider evrakı müsbite karşılığında yapılır. Ana sermayeye ilâve edilecek yukarıda sayılan gelirler cari masraflara sarf edilemez, ancak bu gelirlerden elde edilecek kazançlarla cari masraflar karşılanır.

VAKFIN ORGANLARI

Madde 7. Vakfın organları şunlardır:

- a) Genel Kurul
- b) Mütevelli Heyet
- c) İcra Kurulu
- d) Denetim Kurulu
- e) İhtisas Komisyonları (Danışma Kurulu)

VAKIF GENEL KURULU:

Madde 8. Vakıf Genel Kurulu aşağıdaki üyelerden kurulur:

- a) Tesis senedinin (5/a) maddesi gereğince, "Vakıf kurucu üyesi" sıfatını taşıyan Türk-İş üyesi her kuruluşu temsilen bir kişi,
- b) Türk-İş İcra Kurulu üyeleri,
- c) 10'uncu Madde gereğince tesbit edilen mütevelli heyet üyeleri,
- d) 15 inci madde gereğince seçilen Denetim Kurulu asil üyeleri.

(a) ve (b) fıkralarında belirtilen üyelerin temsiloisi bulundukları kuruluştaki görevi, her ne sebeple olursa olsun, sona erdiğinde, "Vakıf Genel Kurul üyeliği" de düşer. Bu takdirde, ilgili kuruluş yetkili organı, Vakıf Genel Kurulunda kuruluşu temsil edecek yeni üyeyi seçer; seçilen bu üye "Vakıf Genel Kurul üyesi" olur.

Mütevelli heyet ve Denetim Kurulu asil üyeliğine seçilmiş bulunanlar "Vakıf Genel Kurul üyeliğini", "temsil ettikleri kuruluştaki görevleri her hangi bir sebeple sona ermiş olsa da, Vakıf Genel Kuruluna kadar muhafaza ederler; bu gibilerin üyeliği, Genel Kurulda göreve yeniden seçilmemeleri halinde düşer.

Genel Kurul üç yılda bir Nisan ayının ilk Pazar günü toplanır. Nisab temin edilemezse toplantı bir hafta sonraki Pazar günü yapılır. Genel Kurul, Mütevelli Heyetin veya Denetleme Kurulunun göstereceği lüzum üzerine olağanüstü toplantıya çağırılabilir. Genel Kurul üyelerine, Genel Kurulu toplayan heyet tarafından toplantı günü, yeri saati ve gündemi yazılı olarak bildirilir. Genel Kurulda her toplantıya mahsus olmak üzere bir başkan, bir başkan vekili ve iki kâtip toplantıyı idare etmek üzere seçilir. Genel Kurul, üye tam sayısının mutlak ekseriyetiyle toplanır ve kararlar toplantıya katılanların mutlak ekseriyetiyle alınır.

GENEL KURULUN GÖREVLERİ

Madde 9. Genel Kurul vakfın en yüksek karar ve danışma organıdır. Vakfın çalışma programı, esasları, yıllık blâncosu, bütçesi ve hesapları hususunda kesin kararlar alır. Vakfın üç yıllık hesaplarının ibrasını yapar ve yeni mütevellî heyeti ve denetim kurulunu seçer.

MÜTEVELLİ HEYET

6

Madde 10. Mütevellî Heyet/asıl ve üç yedek üye ile Türk-İş Genel Başkanından müteşekkil olup Genel Kurula seçilir. Üç sene müddetle görev yapar ve görev süresi biten üyelerin yeniden seçilmeleri caizdir. Mütevellî Heyet Başkanlığını Türk-İş Genel Başkanı yapar.

Mütevellî Heyet aralarında bir başkan vekili, bir genel sekreter ve bir genel mali sekreter seçer. Özürsüz olarak birbirini takiben 3 toplantıda bulunmayan ve 6 aydan fazla bir müddetle fasılasız devam eden bir hastalıkla malûl bulunan bir üye istifa etmiş sayılır ve bu husus kendisine yazılı olarak bildirilir. Haysiyet kırıcı bir suçla mahkûm olan veya vakfa ait işletme ve müesseselerin aleyhinde hareket eden ve faaliyetlerde bulunan üyenin üyelikten çıkarılmasına Mütevellî Heyetince ve mevcut üyenin üçte ikisinin huzuru ile ve mutlak ekseriyet ve gizli oyla karar verilir. Üyelikten çıkarma kararı üyenin yazılı savunması alındıktan sonra verilmesi icabeder.

MÜTEVELLİ HEYETİN GÖREVLERİ

Madde 11. Mütevellî Heyetin yetki ve görevleri şunlardır:

- a) Vakfı temsil etmek
- b) Vakfın sermayesini ve gelirlerini artırmak
- c) Vakfın gayesinin tahakkukuna çalışmak
- d) İşletme ve müesseseler kurmak ve bunların devamlılığını temin etmek veya ettirmek
- e) Vakıf ve vakfın idaresindeki işletme ve müesseselerinin idaresine ait her türlü yönetmelik ve talimatnameleri hazırlamak, bunları tatbik etmek ve ettirmek ve gerektiğinde tadil etmek veya meriyetten kaldırmak
- f) Genel Kurula sunulacak vakıf bütçesini hazırlamak ve alınacak karar uyarınca tatbikata koymak
- g) Vakıf ve vakfa bağlı işletme ve müesseselerin çalışma ve gelişme programlarını ve bunlar hakkında vaki olacak teklifleri tetkik, kabul veya reddetmek
- h) Vakıf işlerinden dolayı mesuliyetleri görülenler aleyhine hukuki ve cezai tatbikata lüzum olup olmadığına karar vermek ve gereken kanuni işlemi yapmak
- ı) Vakıf işletme ve müesseselerinin müdür ve personelini tayin ve azletmek, ücretlerini tesbit etmek (Mütevellî Heyeti üyeleri müdür ve personel olamazlar)
- k) Şubeler açmak ve yetkilerini tesbit ile tayin etmektir

MÜTEVELLİ HEYET TOPLANTILARI:

Madde 12. Mütevellî Heyeti en az iki ayda bir defa olağan olarak toplanır. Üyelerden yarısının veya başkanın yahut denetim

kurulunun talebi ile Müttevelli Heyet olağanüstü olarak toplanır. Olağanüstü toplantının gündemi, günü, saati ve yeri en geç 48 saat evvel üyelere yazılı olarak bildirilir. Olağanüstü toplantıda gündem dışı bir husus görüşülemez.

VAKIF SENEDİNİN TEFSİRİ:

Madde 13. Vakıf senedinin herhangi bir maddesinin tefsiri Müttevelli Heyet tarafından yapılır. Müttevelli Heyetin kararları üye nisabının yarısından bir fazlası ile alınır.

İCRA KURULU

Madde 14. İcra Kurulu, Müttevelli Heyetin Başkanı, Genel Sekreteri ve Genel Mali Sekreterinden teşekkül eder. Müttevelli Heyetin tesbit edeceği direktifler dahilinde çalışır ve Müttevelli Heyetin aldığı kararları uygular. Vakıf işlerinin süratle yürütülmesi için Müttevelli Heyetin tasvibiyle gerekli müdürler, personel, uzman ve müşavirlerin tayinini yapmak, bütçe taslağını, sene içinde uygun göreceği bütçe değişikliği tekliflerini, sene sonunda faaliyet raporunu ve mali raporu hazırlamak, vakıf ve bağlı kuruluşlarına ait tüzük ve yönetmelik taslaklarını hazırlamak ve Müttevelli Heyetine sunmak İcra Kurulunun görevleridir.

DENETİM KURULU

Madde 15. Denetim Kurulu aralarından seçilecek başkanın idaresinde ikisi idari, ikisi mali denetimi sağlamak üzere Genel Kuruldan seçilecek beş asil üyeden teşekkül eder. Ayrıca iki de yedek üye seçilir. Görev yenilenmesinde Müttevelli Heyeti üyeleri için tatbik edilen usule uyulur. Görevleri nihayete erdiğinde tekrar seçilmeleri caizdir.

a) Başkan iki gurup arasındaki birliği ve organizasyonu temin eder.

b) İdari Denetleme Kurulu

1. Vakıf işletme ve müesseselerinin ve bağlı idari ve irtibak bürolarının (şubelerinin) çalışmalarını ve idari tasarruflarını denetler.

2. İdari çalışma tasarrufları hakkında Müttevelli Heyetine rapor verir ve tesbit ettiği yolsuzlukları Müttevelli Heyetine bildirir.

3. Vakıf işletme ve müesseselerinin sevk ve idaresinin rasyonel bir seviyede tutulması hakkında Müttevelli Heyetine gerekli ikazlarda bulunur.

4. Sevk ve idare hakkında yönetmeliklerin hazırlanmasını ve düzenli bir şekilde çalışmasını temin hususunda tetkikler yaparak mütalâa beyan eder.

c) Mali Denetleme Kurulu

1. Vakıf işletme ve müesseselerinin ve vakfa bağlı kuruluşlarının bilançolarını ve sarf vesikalarını tetkik ederek kati hesap ve bilançolarının zamanında hazırlanmasının temini hususunda Müttevelli Heyetine gerekli ikazları yapar.

2. Vakıf işletme ve müesseselerinin bütün hesaplarını ve mali işlerini denetler

3. Mali işler ve hesaplar hakkında Mütevelli Heyetine rapor verir ve tesbit ettiği yolsuzlukları bildirir.

İHTİSAS KOMİSYONLARI (DANIŞMA KURULU)

Madde 16. Vakıf gelişme çalışmalarına yardımcı olmak üzere Mütevelli Heyeti kararıyla yeteri kadar ücretli veya ücretsiz, geçici veya daimi uzmanlardan müteşekkil komisyonlar kurabilir. Bu komisyonların hazırlıyacakları ilmi, teknik vesair raporları Mütevelli Heyetine bildirirler.

YÖNETMELİKLER

Madde 17. Vakfın genel olarak idaresi:

Yukarıda kısımları yazılı idare uzuvlarının çalışmalarına, toplanıp müzakerelerine ve karar almalarına mütedair usul ve esaslarını bu uzuvların vazife ve selahiyetlerini (Mütevelli ve denetleme heyet ve kurullarında görev alacak üyelerin tanzimat ve yollukları Bütçe ile saptanır) Vakıf aleyhine ve lehine açılacak ve yapılacak adli işlemler için alınacak tedbirlerin, vakıf merkez ve bağlı şube işletme ve müesseseleri kadro ve kuruluşlarını, büro miktarlarını, vakfın gelir ve giderlerinin irat ve sarfına dair usul ve esasları ile vakıf blangosunun tanzim usulünü, genel kurulun toplanma ve masraflarına ait yönetmelikler ile gerekecek diğer yönetmelikler Mütevelli Heyeti tarafından yapılır. Mütevelli Heyetin üyelerinin 2/3 oy çokluğu ile yürürlüğe girer. Tadil ve yürürlükten kaldırmada aynı heyet ve nisbet usulü geçerlidir.

VAKIF SENEDİNDE DEĞİŞİKLİKLER

Madde 18. İşbu vakıf senedinde genel kurulun ekseriyeti ile alacağı karar üzerine anayasa, mer'i kanun, vesair alâkalı mevzuat hükümleri dahilinde değişiklik yapılabilir.

VAKFIN FESHİ VEYA TASFİYESİ

Madde 19. Vakıf hükmü şahsiyeti herhangi bir sebeple sona erdiği veya gayelerin gerçekleştirilmesi imkânsız hale geldiği takdirde genel kurulun 2/3 (iki taksim üç) ekseriyeti ile vakıf sona erdirilebilir.

Tasfiye, genel kurulun seçeceği bir tasfiye kurulu marifetiyle yerine getirilir. Bu heyet vakfın şartlı bağışlar dışındaki mal ve varlığını eğitim ve öğretime imkân veren müesseselere yardım eden hayır kuruluşlarına veya aynı anlamdaki diğer bir vakıf kuruluşu devreder. Şartlı bağış ve ferağlarla vakfa verilen gayrimenkuller şartlarına riayet edilerek bu ferağ veya hibeyi yapanlara veya adı geçenlerin göstermiş olduğu gerçek veya tüzel kişilere devir veya iade eder.

GEÇİCİ MADDE

İlk mütevelli heyet, vakıf genel kurulunu kuruluşu takiben en geç bir yıl içinde toplamak üzere vakıf kurucuları tarafından ve kurucular arasından saptanır.

ŞURA'NIN KARARLARI

Yönetim Kurulunun değerli üyeleri,

Dört gün devam eden Türk-İş Birinci İşçi Eğitim Şurası toplantısında şu kararlar alınmıştır:

- 1- Yurt dışında çalışanlarla, medeni haklarını kullanma ehliyetinde olanlara oy hakkının sağlanması, milli iradenin tam olarak yansıtacağı bir seçim sisteminin gerçekleştirilmesi ve bu arada karma oy sisteminin getirilmesi.
- 2- Milli Eğitim Temel Kanunu ile getirilen paralı yüksek öğrenim sisteminin derhal kaldırılarak bunun yerine, varlıklı ailelerin eğitim harcamalarına katkıda bulunmalarını sağlayacak bir verginin konulması için Hükümet ve siyasi partilere başvurulması,
- 3- Mesleki ve teknik öğretimin cazip hale getirilmesi, mesleki ve teknik okullardan mezun olanların ünvan ve sorumlulukları ile ücretlerinin özendirici hale getirilmesi, sanat enstitüsü mezunlarının askerlik eğitimi dışındaki sürelerinin işyerlerinde değerlendirilmesi, yedeksubaylık hakkını kazanmış olanların yedeksubay okul eğitiminden sonraki sürelerinin işyerlerinde değerlendirilmesi,
- 4- Çıraklık, ustalık ve kalfalık kanununun bir an önce ve geniş kapsamlı olarak çıkarılması,
- 5- Az gelişmiş bölgeler ve yetişkinler için özel eğitim programları yapılması, aynı yöntemin emekliler için de uygulanması,
- 6- Yurt dışında çalışmakta olan işçi, eş ve çocuklarının eğitim sorunlarının ele alınması ve Türkçe öğrenimlerinin sağlanması, işçilerin gönderdikleri dövizlerden ayrılacak özel fonlarla yurt içinde ve yurt dışında işçi çocukları için özel yatılı okullar yapılması,
- 7- Okuma-yazma seferberliğini yoğunlaştıracak ve etkili bir biçimde gerçekleştirecek tedbirlerin alınması için genel okuma-yazma seferberliğinin açılması, eğitim sisteminin, "her işyerinin bir okul, her okulun bir işyeri olduğu" ilkesinin ışığı altında düzenlenmesi,
- 8- Tek tip kitap sistemine dönülmesi,
- 9- Müfredat programlarının geliştirilerek basit ve çağın koşullarına göre düzenlenmesi,
- 10- Öğretmenlik mesleğinin daha cazip hale getirilmesi,
- 11- Okul öncesi eğitime önem verilmesi ve küçük çocuklarının ana okullarında eğitime hazırlanması,
- 12- Sakatların eğitimi için rehabilitasyon merkezleri açılması,
- 13- İşçi ailelerine beceri kazandırmak amacıyla el sanatlarının geliştirilmesi ve bu yolda yaygın bir eğitime gidilmesi,
- 14- Kıbrıs'ta Türk-Sen'in geliştirmekte olduğu eğitim seferberliğine Türk-İş'in geniş yardımda bulunması,

15- Halk Eğitim Merkezleri ile yapılacak işbirliğinin geliştirilmesi,

16- Mektupla eğitimin işçiler arasında yaygınlaştırılması ve bu sistemin sendikal ve mesleki eğitimi kapsayacak biçimde bünyeye uygun bir şekilde geliştirilmesi,

17- Televizyonun gelişmiş ülkelerde dahi eğitim aracı olarak kullanıldığı göz önüne alınarak yurdumuzda da geniş bir eğitim uygulamasına geçilmesi için TRT'ye başvurulması,

18- Emekli işçiler için el sanatlarına dönük eğitim yapılması ve emekli işçi çocuklarının eğitimi için burs sağlanması,

19- Türk-İş'e bağlı kuruluşların eğitim sekreterlerinin meydana getireceği bir "Merkezi Eğitim Konseyi" kurulması.

Sayın üyeler,

Türk-İş Birinci İşçi Eğitim Şûrası çalışmalarını ve alınan kararlar hakkında bilgi vermiş bulunuyoruz. Eğitim sorunumuzun büyük bir önem taşıdığı ve Türk İşçi Hareketinin bu konuda ciddi atılımlar yapmak zorunda olduğu bir dönemde bulunduğumuz dikkate alınarak, Yönetim Kurulumuzun, Şûra çalışmalarının ışığı altında İcra Kurulumuza yeni görevler için gereken direktifleri vereceğine inanıyoruz. Bu yolda yapılacak ciddi çalışmaların, Türk İşçi Hareketi içinde olduğu kadar, eğitim sistemimizde de yeni bir ruh ve dinamizm yaratacağı kuşkusuzdur.

İŞÇİ-MEMUR AYRIMI

Yönetim Kurulunun sayın üyeleri,

Türk-İş'in yıllardanberi büyük önem verdiği konulardan biri de işçi-memur ayrımı sorunu olmuştur. Bilindiği gibi, Dokuzuncu Genel Kurulumuzda da aynı konu ele alınmış ve kısa zamanda çözülmesi istenmiş, hatta gerekirse bir genel greve gidilmesi kararı dahi alınmıştı.

İcra Kurulumuz, Genel Kurulumuzun kararına uyarak ciddi girişimler yapmış, Başbakan, Çalışma Bakanı ve Maliye Bakanı ile sürekli görüşmelerde bulunmuştur.

Ağustos ayı ortalarında işçi-memur ayrımına bir çözüm bulunması amacıyla bir komisyon kurulmuş ve konu olumlu bir sonuca bağlanmışır.

Türk-İş, işçi-memur ayrımının her geçen gün ciddi bir durum göstermesi karşısında çıkarılacak kanun hükmünde kararname ile uygulamadaki güçlüklerin kısmen giderileceği görüşünü savunmuştur. Nitekim 29 Ağustos 1973'te teşkilâta gönderdiğimiz bir genelgede durum belirtilmiştir. Genel Başkan Seyfi Demirsoy ve Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir'in imzalarını taşıyan genelge aynen şöyledir:

"Türk İşçi Hareketinin yıllardanberi üzerinde durduğu ve Türk-İş dokuzuncu genel kurulunun halledilmesi için kesin karar alarak İcra Kurulumuza direktif verdiği en önemli sorunlardan birisi olan, "İşçi-Memur ayrımı" nihayet çözüme bağlanmış ve benzeri ilişkide gönderilen kanun hükmünde kararname Bakanlar Kurulunca onaylanarak yayınlanacak biçime getirilmiştir.

Önümüzdeki günlerde Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girecek olan Kanun hükmündeki kararname Türk-İş topluluğunun bilgili, seviyeli, inançlı ve kararlı tutumu ve İcra Kurulumuzun ısrarlı takipçiliği sonunda elde edilen büyük bir başarı olarak kabul edilmelidir. Kararname yürürlüğe girdikten sonra da Teşkilâtımızın bazı güçlüklerle karşı karşıya gelmesi ve tutucu, statükocu zihniyetle karşılaşmaları olağandır.

İcra Kurulumuz yürütmedeki aksaklıkların giderilmesi ve amaca ulaşmada teşkilâtımıza derhal yardımcı olunması kararlılığı içindedir.

Bilgi edinilmesini rica eder, işçi topluluğuna yeni katılacaklara ve teşkilâtımıza hayırlı ve yararlı olmasını temenni ederiz."

KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

Çalışmalar sona erdikten ve kararname hazırlandıktan sonra, son olarak Türk-İş'in de görüşü alınmış ve mutabakat sağlanmıştır. Kanun hükmünde Kararname, 15 Eylül 1973'de Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

Kararname aynen şöyledir:

./..

"657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 2 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 4 üncü maddesinin "D" bendi ile Ek Geçici 21 inci maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesi ve bu maddelerle ilgili olarak geçici bir madde eklenmesi; 23.5.1972 tarihli ve 1589 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulunca 22.8.1973 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Madde 1 - 2 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 4 üncü maddenin "D" bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

D) İşçiler:

İş Kanunlarına göre işçi sayılanlar ile Genel ve Katma bütçelerle bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar ve kanunlarla kurulan fonlar, kefalet sandıkları veya Beden Terbiyesi Bölge Müdürlükleri işyerlerinde bedenen veyahut bedenen ve fikren çalışanlardan bedeni çalışmaları fikri çalışmalarına galip olan kişilerdir.

Yukarıki fıkra kapsamına girenler hakkında bu kanun hükümleri uygulanmaz.

Zorunlu olan hallerde Milli Savunma Bakanlığı ile Jandarma Genel Komutanlığı ve dış kuruluşlarda, devamlı ve belirli bazı hizmetlerin işçiler eliyle gördürülmesine Devlet Personel Dairesinin görüşü ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilebilir.

Madde 2 - 2 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik Ek Geçici 21 inci maddenin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu kanunun ikinci görev yasağı, ikinci görev verilecek memurlar ve görevler, ders görevi ve konferans ücreti, iş gücü, iş riski ve eleman teminindeki güçlük zamları sözleşmeli personel ücreti, avukatlık ücreti, fazla çalışma ücreti ile diğer özlük ve sosyal haklarla ve istihdam şekilleriyle ilgili hükümleri birinci fıkroda yazılı personel hakkında da uygulanır.

Geçici Madde - 2 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik Ek Geçici 18 inci maddeye göre Devlet Memurluğuna intibat ettirilenlerden işçi niteliğinde olanların tesbiti, Çalışma Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Dairesi Başkanlığının bağlı bulunduğu Bakanlıkça ortaklaşa tespit edilir.

İşçi tanımına girenlerin kadroları kaldırılarak, haklarında işçi mevzuatı hükümleri uygulanır.

Bu kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra istifa veya sair sebeplerle görevinden ayrılarak bilahare işçi statüsünde görev almak için başvuranların durumları hakkında da birinci fıkradaki kurul tarafından karar verilir.

Yürürlük:

Madde 3 - Bu Kararname ile değiştirilen 4 üncü madde hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme:

Madde 4- Bu Kararname hükmünü Bakanlar Kurulu yürütür."

DERNEKLER KANUNU

Değerli Üyeler,

9'uncu Genel Kurulumuzun üzerinde önemle durduğu diğer bir sorun da Dernekler Kanunu olmuş, sendikaların bu kanun kapsamı dışında tutulması istenmiştir.

Genel Kuruldan sonraki günlerde, kanunda değişiklik yapılması için yoğunlaştırılan çalışmalar, Meclisin tatile girmesine az bir zaman kalmış olduğu için sonuç vermemiş; Meclis bu konuda hiçbir çalışma yapamadan seçim kararı alıp dağılmıştır.

Hükümetin kanun kuvvetinde kararname çıkartarak meselenin çözülmesi ise, hukuken mümkün olamamaktadır. Çünkü, Hükümetin kanun kuvvetinde kararname çıkarabilmesi için, Meclis'ten yetki almış olması gerekmektedir. Bu konuda alınmış bir yetki olmadığı için, Hükümetin kararname çıkarabilmesi olanak dışı görülmüştür.

Dernekler Kanunu ile ilgili olarak, Hükümet ve siyasi partiler yetkilileriyle yapılan temaslarda, yeni yasama döneminin başlamasından sonra konunun ele alınacağı yolunda vaadle sağlanmıştır.

Öte yandan Dernekler Kanunu, CHP tarafından Anayasa Mahkemesine götürülmüş, iptali istenmiştir. Kanun hâlen Anayasa Mahkemesinde incelenmektedir.

Parlamentonun normal çalışma düzenine girişinden sonra, çalışma programımızda da belirtildiği gibi, üzerinde önemle durduğumuz konulardan biri de Dernekler Kanunu olacaktır.

İYAK'LA İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Yönetim Kurulu'nun sayın üyeleri,

Türk-İş'in gerçekleştirilmesi için büyük çaba harcamasına rağmen, bugüne kadar çıkarılamayan bir kanun da kısa adı ile İYAK olarak anılan İşçi Yardımlaşma Kurumu olmuştur.

İcra Kurulumuz, 9'uncu Genel Kuruldan sonra, teknik uzmanlarla da işbirliği yaparak, teklifi yeniden ele almış ve kanun taslağına kesin şekli vermiştir. (İYAK taslağı diğer kanun taslaklarıyla birlikte, raporumuzun üçüncü bölümünde sunulmuştur.)

Metin, Yönetim Kurulumuzca da incelenerek onaylandıktan sonra, Parlamenteoya intikali sağlanacaktır.

ILO TOPLANTISI

Değerli üyeler,

Dokuzuncu Genel Kurulumuzun sona ermesinden hemen sonra, Uluslararası Çalışma Teşkilâtı (ILO) 58'inci dönem toplantısı başlamıştır. Bu toplantıyı Türkiye'den işçi kesimi olarak Türk-İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy, Başkan Vekilleri Şevket Yılmaz ve Kemal Özer, Türk-İş Eğitim Genel Sekreteri Kaya Özdemir, Tek Gıda-İş Sendikası Genel Başkanı İbrahim Denizcier ile ILO Yönetim Kurulu üyesi Önder Aker temsil etmiştir.

Heyete katılanlardan Kemal Özer, Şevket Yılmaz ve İbrahim Denizcier'in masrafları teşkilâtlarınca, Seyfi Demirsoy, Kaya Özdemir ve Önder Aker'in ise Çalışma Bakanlığı tarafından karşılanmıştır.

Uluslararası Çalışma Teşkilâtı (ILO)nun bu dönem ele aldığı önemli sorunlardan biri, ücretli eğitim izni konusunda bir tavsiye kararı ve sözleşme metni hazırlaması olmuştur.

Türk-İş'in Eğitim Genel Sekreteri Kaya Özdemir tarafından temsil olunduğu çalışmalarda, ilgili ihtisas komisyonu, sorunu, 1965 yılında Uluslararası Çalışma Teşkilâtınca kabul edilen ve işçilere "ücretli eğitim izini" hakkı tanınmasını öngören bir kararın ışığında incelenmiş ve bu alanda bir "sözleşme" ve "tavsiye kararı" hazırlanması kararlaştırılmıştır.

Ücretli eğitim izini hakkı, değişen teknoloji ve üretim metodlarının, eğitimi" sürekli bir ihtiyaç haline getirmiş olması" esasına dayanmaktadır. İhtisas komisyonunun görüşüne göre, gelişmiş ülkeler olsun, gelişmekte olan ülkeler olsun, başdöndürücü bir hızla gelişen teknolojinin, bilimsel, kültürel, ekonomik ve sosyal değişimlerin etkisi altındadır. Bu gelişimi, geleneksel eğitim çalışmalarını ile izleyebilmek olanaksızdır, yapılmak gereken; çalışanlara yaşantıları boyunca, süreklilik taşıyan bir eğitim olanağı sağlamaktır. Aksi halde, değişen koşulların işyeri ve ulusal düzeyde izlenebilmesi, verimli bir çalışma için yeni koşullara uyumun sağlanabilmesi mümkün olamaz.

Bu görüşlerden hareket eden ihtisas komisyonu, sorunun Uluslararası Çalışma Teşkilâtının insangücü kaynaklarını geliştirme programının kapsamına girdiğini, ücretli eğitim izini ile sadece kişisel bir gelişmenin değil, kitlelerin eğitilmesi yoluyla topyekün ulusal bir gelişmenin sağlanabileceğine işaret etmiştir.

İhtisas komisyonunca benimsenen esaslara göre, eğitim çalışmasının yürütülmesinde, herşeyden önce, işçilerin ücretlerinde herhangi bir azalma söz konusu olmamalıdır. Eğitim çalışması, normal iş saatleri içinde yürütülmelidir ve haktan yararlandırmada hiçbir şekilde ayırım yapılmamalıdır.

"Ücretli eğitim izini"nin en önemli yönü, bunun, Uluslararası Çalışma Teşkilâtınca modern dünyamızın ihtiyaçlarından doğan yeni bir "işçi hakkı" olarak kabul edilmesi ve kökeninin İnsan Hakları Evrensel Beyannamesine dayandırılmasıdır. Kuşkusuz ana hatları ile ücretli eğitim izini hakkı, önümüzdeki dönem toplu iş sözleşmelerinde yeni bir işçi hakkı olarak savunulabilecektir.

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU GENEL KURULU

Yönetim Kurulunun sayın üyeleri,

Sosyal Sigortalar Kurumu 28'inci Genel Kurulu Haziran ayı içinde yapılmış ve işçi kesimi olarak Türk-İş geniş bir kadro ile katılmıştır.

Genel Kurulun bu toplantısında, çeşitli sorunlar yanında işçi emeklilik konusu büyük bir ağırlık kazanmıştır. Türk İşçi Hareketi, işçi emeklilik konusunda bir süredir devam eden tartışmaların sona erdirilmesi ve işçilerin elde ettikleri haklardan geriye dönüş yapamayacağı üzerinde büyük bir hassasiyet göstermiştir.

28'inci Genel Kurulda, işçi kesimi adına yapılan konuşmalarda özellikle, sağlık tesislerimizin yetersizliği, hizmet borçlanması, primler ve emeklilik aylıklarının geç bağlanması ile Kurum Teşkilât Kanununun gıkarılamamasından doğan zorluklar üzerinde durulmuştur.

Sosyal Sigortalar Kurumu Yönetim Kurulu üyelerinden dördünün çeşitli raporlar hazırladıkları ve önemli şikâyetleri dile getirdikleri, ancak sorumluluk taşıyan bu şahısların şikâyetçi olacakları yerde, şikâyetleri önleyici tedbirler getirmelerini isteyen işçi delegeleri, Sosyal Sigortalar Kurumu gelirleri üzerinde devlet müdahalesinin önlenmesi ve Kuruma gelir getirici yatırımlara hız verilmesini de savunmuşlardır.

Yurt dışında çalışmakta olan işçilerimizin emeklilik durumlarına da değinilen Genel Kurulda, Alman mevzuatı ile Türk mevzuatı arasındaki uyumsuzluğun büyük zorluklar yarattığı, Sosyal Sigorta Kurumunun yurt dışındaki işçilerimizden kesilen primlerden yararlanmadığı açıklanmış, konunun ikili anlaşmalarla ele alınması zorunluğu belirtilmiştir.

UYUŞMAZLIKLAR, GREVLER VE LOKAVTLAR

Sayın yöneticiler,

9'unou Genel Kuruldan bugüne kadar geçen süre içinde, Türk-İş'e bağlı kuruluşların çeşitli toplu iş sözleşmesi uyuşmazlıkları ve bazı grev uygulamalarıyla, grevlere karşı işveren kesiminin ilân ettiği lokavtlar kamuoyunu geniş ölçüde işgal etmiş bulunmaktadır.

Uyuşmazlık, grev ve lokavtları şöylece sıralayabiliriz:

1- Bursada otomatik sanayiindeki grev ve lokavt

Metal-İş Federasyonumuzun Bursa'da yedi işyerinde sürdürmekte olduğu toplu iş sözleşmesi görüşmeleri uyuşmazlıkla sonuçlanınca, uzlaştırma kurulu kararını kabul etmeyen taraflardan, Bursa Metal-İş Sendikası, Tofaş işyerinde grev ilân etmiştir. Ancak bu safhaya kadar, Konfederasyonumuza uyuşmazlık konuları hakkında bilgi verilmemiştir.

Tofaş işyerinde uygulanmasına başlanan grevden kısa bir süre sonra, MESS Madeni Eşya Sanayicileri işveren Sendikasına bağlı diğer işverenler de işyerlerinde topluca lokavt ilân etmişlerdir. Bu, deri sanayiinde uygulanan lokavttan sonra, ondan daha geniş kapsamlı ikinci büyük lokavt uygulamasını teşkil etmiştir.

Lokavt üzerine, işçilerin işverenler karşısında dayanışmasını ortaya koymak için duruma müdahale edilmiş ve ilk olarak, Bursada bir miting düzenlenmiştir.

Bursa mitingine, Bursadaki Türk-İş'e bağlı bütün kuruluşlarla, bu kuruluşların genel merkez yetkilileri, Türk-İş İcra Kurulu üyeleri ve çok kalabalık bir işçi ve halk topluluğu katılmıştır. Mitingde yapılan konuşmalarda, büyük kazanç sağlayan bu müesseselerdeki lokavt uygulamasının insancıl düşüncelerle bağdaşmadığı belirtilmiştir.

Bursadaki grev ve lokavtlara daha sonra, Başbakan tarafından arabulucu olarak görevlendirilen Başbakan Yardımcısı Dr.Kemal Satır el koymuş ve taraflar arasında yapılan toplantıda anlaşmaya varılarak, grev ve lokavtları kaldırma olanağı bulunmuştur.

Bundan önce, İcra Kurulumuz, bir taraftan grevlerin ve lokavtla karşılaşan işçilerin zor durumda kalmamaları için finansman işini ele almış; diğer taraftan, uyuşmazlığın çözümünde yetkinin Türk-İş Genel Sekreterine devrini ilgili Federasyon ve Sendikadan istemiştir. Yetki devrinde Federasyon İcra Kurulu üyelerinin tam bir anlaşma içinde olmadıkları dikkati çekmiştir. Dikkati çeken bir diğer husus da, anlaşmaya varılma safhasında dahi Federasyon yetkililerinden bazılarının anlaşmaya imza koymaması; ancak, uyuşmazlık giderildikten sonra düzenlenen, Türk-İş'in haberdar edilmediği toplu sözleşme töreninde, uyuşmazlığın çözümünde önemli katkısı bulunmayanların, sözleşmenin başlıca tarafı gibi imza atmalarıdır.

Türk İşçi Hareketinin bütünlüğünü zedeleyen davranışların asgari ölçüde tutulabilmesi için gösterilen müsamaha ve toleransın bir ölçüde ortadan kaldırılması ve Türk-İş Ana Tüzüğü'nün gerektirdiği işlemlerin tezelden uygulanabilmesi giderek kaçınılmaz olacaktır.

Ömür yandan, işverenlerin insancıl olmayan, mantıksızca düşünce tarzları, Türk-İş topluluğunda lokavtlarla ilgili olarak görüş birliğinin doğmasına yol açmış, Birinci İşçi Eğitim Şûrasında Türk-İş ilkeleri açıklanırken, lokavtların Anayasal bir hak olmadığı, kanundan çıkartılması gerektiği görüşünde birleşilmiştir. Tofaş işyerinin, İstanbul Sanayi Odasınca yapılan açıklamada da belirtildiği üzere, 50 milyon lira net kârının bulunması, lokavtın haksızlığını ortaya koyan bir başka delildir.

2- Tes-İş uyuşmazlığı

Tes-İş Federasyonumuzun işkolu seviyesinde yapmakta olduğu toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde uyuşmazlık çıkması üzerine, gerek uzlaştırma safhasında, gerek uzlaştırma kurulu kararının taraflarca kabul edilmemesi üzerine yapılan teşebbüslerde, İcra Kurulumuz teşkilâtımızın yanında yer almış ve gerekli çabayı göstermiştir.

Bu uyuşmazlık Federasyonun başarısıyla sonuçlanmış ve üye sendikaların memnuniyetini sağlayacak nitelikte olmuştur.

3- Petrol-İş uyuşmazlığı

Petrol-İş Sendikamızın işkolu seviyesinde sürdürdüğü toplu sözleşme görüşmelerinde de uyuşmazlık çıkması üzerine, konu Konfederasyonumuza intikal etmiştir. Uzun süre devam eden ve grev uygulamasına sebep olan uyuşmazlığın her safhasında, Konfederasyonumuz, Petrol-İş Sendikası ile birlikte hareket etmiş, gerek uzlaştırma kurulunda, gerekse diğer görüşmelerde, Petrol-İş yetkilileriyle birlikte, uyuşmazlığın giderilmesi için çaba harcanmıştır.

Petkim ve İpraş işyerlerinde grev oylaması durumu ortaya çıkınca, İcra Kurulumuz, bu işyerlerinde çalışan işçilere hitaben bir bildiri yayınlamış ve grev oylamasında olumlu oy kullanmalarını istemiştir.

Bu konuda ayrıntılı bilgi ve dökümanlar, istenildiği takdirde, ayrıca Yönetim Kurulunun sayın üyelerine sunulacaktır.

4- DYF-İŞ uyuşmazlığı

DYF-İŞ Federasyonu ile Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü arasında işkolu seviyesinde yapılmakta olan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde de uyuşmazlık çıkmış ve konu Konfederasyonumuza intikal ettirilmiştir.

Uyuşmazlığın, özellikle ücret bölümünün çözümlenmesinde, İcra Kurulumuz, Genel Sekreterimiz vasıtasıyla gerekli görevi yaparak, uyuşmazlığın giderilmesine yardımcı olmuştur.

5- Şeker-İş/Panko Birlik uyuşmazlığı

Şeker-İş Sendikamızla Pancar Kooperatifleri Birliği arasında yapılmakta olan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde uyuşmazlık çıkması üzerine, uyuşmazlığın giderilmesi için özel arabulucularla gerekli çalışmalar yapılmış ve sonuçta, tarafların sözleşmeyi imzalamaları mümkün olmuştur.

Bu konuda da Konfederasyonumuz kendisine düşen görevi yapmıştır.

6- Tümtis ile Eskişehir ve Ankara Belediyeleri uyuşmazlığı

Tümtis Sendikamızla Ankara Belediyesi arasında yapılmakta olan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde uyuşmazlık çıkmış, uyuşmazlık sonucunda grev kararı alınmış, ancak Sıkıyönetim Komutanlığı greve izin vermemiştir. Konfederasyonumuzun araya girmesi ve ısrarlı istekleri üzerine, Sıkıyönetim Komutanlığı Ankarada ilk defa olarak bu greve izin vermiştir.

Grevin başlamasından önce, Ankara Belediyesi yetkilileriyle Konfederasyonumuz ve Tümtis yetkilileri arasında gece geç saatlere kadar yapılan görüşmelerde, uyuşmazlığın giderilmesi ve sözleşmenin imzalanması mümkün olmuştur.

Öte yandan, Eskişehir Belediyesi ile Tümtis Sendikamız arasındaki uyuşmazlığın giderilmesi için de gereken çaba harcanmış, uyuşmazlık sonucu Eskişehir Belediyesinde başlayan grev üzerine, Belediye Başkanı, greve katılan işçileri işten çıkarmaya kalkışmıştır. Bu durum üzerine, Konfederasyonumuz duruma müdahale etmiş ve Genel Sekreter Halil Tunç, 26 Eylül 1973 günü Türkiye radyolarında da yayınlanan şu demeci vermiştir:

"Yurdumuzda bir yandan, demokrasi, hukuk devleti, yurttaşların hakları ve çıkarlarını konu alan nutuklar verilirken, öbür yandan Eskişehirde de hukuk devleti anlayışını kökünden yıkan, yurttaşlık haklarını ortadan kaldıran, yasaları pervasızca çiğneyen bir oyun oynanmaktadır. Bu oyunun düzenleyicisi de, seçimle işbaşına gelmiş, omuzlarında kamu görevinde olmanın ağır sorumluluğunu taşıyan Belediye Başkanıdır.

Eskişehir Belediye Başkanı, Belediyede grev halinde olan 90 şoförü grevin kanunsuz olduğunu öne sürerek işten çıkarmaya kalkışmıştır.

Yasalarımıza göre, bir grevin kanunsuz olup olmadığına karar verme yetkisi, sadece yargı organlarına aittir. Ne hükümetlerin, ne idare adamlarının, ne işverenlerin, ne de Belediye Başkanlarının bir grevi "kanunsuz" ilân ederek, grev yapan işçileri işten çıkarmaya hakkı vardır. Kendini, yargı organları yerine karar vermeye yetkili sanan bir belediye başkanı, ya hukukun temel ilkelerinden habersizdir, ya da yasaları pervasızca çiğneyebileceğini sanacak kadar gözü kararmış bir işçi düşmanıdır. Eskişehir Belediye Başkanı, bu niteliklerden hangisine sahip olursa olsun, giriştiği işlemle, yurdumuzda bugüne kadar hiç görüşlemiş, gaddarca, yüz karası bir hareketi işçilere reva görmüş, dolayısıyla kendini yasalar üstü bir derebeylik anlayışının temsilcisi olarak tescil ettirmiştir.

Belediye Başkanlığı, feodalite beylerinin sorumsuzluk dönemlerinin çağımızda sürdürüldüğü makamlar değildir. Belediye Başkanları da yasalara saygılı olmak, hukuk devletinin gereklerine uymak zorundadırlar. Belediye başkanlarının işlemlerini denetlemek görevinde olan makamlar vardır. Şimdi bu makamların, denetim görevlerini yerine getirip getirmeyeceklerini, hukuk dışı bu işleme karşı ne tavır takınacaklarını merakla bekliyoruz."

Bu demeg üzerine, taraflar, Bölge Temsilciliğimizin de aracılığıyla yeniden bir araya gelerek görüşmüşler ve uyusmazlığı gidermeyi başarmışlardır.

DIĞER ÇALIŞMALAR

Yönetim Kurulunun sayın üyeleri,

Bir yandan, yukarda belirtilen çalışmalarımız sürdürülürken, diğ er yandan da yurdumuzda meydana gelen bazı önemli olaylar ve düzenlenen seminerlerle ilgili çalışmalar devam etmiş; bunun yanı sıra, üyemiz kuruluşların genel kurullarına katılmıştır.

Bu arada, dış ilişkiler konusundaki çalışmalara ağırlık verilmiş, ayrıca Federal Almanyada Türk işçilerinin karşılaştıkları üzücü durum ve bunun sonucu ortaya çıkan olaylar üzerine Federal Almanyada DGB ile işbirliği yapılarak gerekli çaba harcanmıştır.

Bu çalışmalarımızı da özetle sunuyoruz.

YARGITAY'IN KARARI

Ekim ayı içinde Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun bir kararı, işçi kuruluşları arasında haklı bir endişe yaratmıştır. Bu karara göre, işyeri düzeyinde bir toplu iş sözleşmesi yürürlükte iken, bu sözleşmeye taraf işçi kuruluşu aynı işyeri için işkolu düzeyinde yürüttüğü toplu sözleşme görüşmeleri sırasında çıkan uyusmazlıkta grev yapamayacaktır.

Toplu sözleşme hakkını kullanılamaz, grevi de yapılamaz hale getiren bu tasarrufun yasalara ve giderek Anayasaya aykırı olduğu görüşünde olan Türk-İş, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun kararı üzerine gerekli incelemelerde bulunmuştur.

Bu inoelemenin sonunda Türk-İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy, 6 Ekim 1973 günü bir demeg vererek, Türk-İş'in görüşünü kamuoyuna açıklamıştır.

Demirsoy'un demeci şöyledir:

"Yargı organlarının kararlarına karşı saygı, Türk-İş'in öteden beri benimsediğı bir ilke olmuştur. Derin anlaşmazlıklara yol açan uyusmazlıklarda olsun, sosyal ve ekonomik ihtiyaçları tam olarak aksettirmeyen yargısal yorumlarda olsun, Türk-İş, bu ilkeyi itina ile muhafaza etmeye çalışmıştır. Bununla birlikte, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun bir maddesi ile ilgili yorumunun fevkalâde endişe verici ve işçi-işveren ilişkilerinde dengeyi muhafaza çabalarını baltalayıcı yönlerine işaret etmek kaçınılmaz bir durumdur.

Konfederasyonumuz bu karar ile ilgili tedbirler konusunu bir süredir inoelemektedir.

Karar; toplu sözleşme düzeninde, açık seçik müşahade edilen çeşitli ekonomik, idari ve siyasal oluşumlarla işçiler aleyhine bozulan dengeyi daha da vahimleştiren nitelikler taşımaktadır.

İşkolu ya da işyeri, hangi düzeyde olursa olsun, toplu sözleşme yapabilme imkânının başta gelen şartı, hür sendikacılık ilkeleri çerçevesinde, grev hakkının korunmasıdır. Toplu sözleşme hakkını kullanılamaz, grevi yapılamaz hale getiren her tasarruf yasalara, giderek Anayasa'ya aykırıdır.

İşkolu düzeyinde toplu sözleşme yapma imkânını sınırlayan her tasarruf, özellikle yurdumuzda, sarı sendikacılığa prim verme, hatta teşvik etme anlamını taşır. Üstelik böyle bir tutum, aynı işlerde çalışanların aynı ekonomik ve sosyal şartlara sahip olmalarının sağlanmasını öngören toplu sözleşme düzeninin genel kapsamlı amacına da aykırılık teşkil eder.

Grev hakkını kullanılamaz hale getirmek ise başlıbaşına bir tehlikedir; bunun sözleşme düzeninde açacağı gedikler tepki ile kapatılır; yapılacaksa, grev yapılır.

Karar, bu mahzurları yanında, sözleşme yapma hakkını sınırladığı için, 5834 sayılı Yasa ile onaylanarak ulusal yasa niteliği kazanan Uluslararası Çalışma Teşkilâtının 98 numaralı "Toplu Pazarlık Hakkı" Sözleşmesine de aykırıdır. Bu yasa ile Devlete ve tüm organlarına düşen ödev, toplu sözleşme yapma hakkını kullanılamaz hale getirmek değil, teşvik etmek, yaygınlaştırmaktır.

Gerçekte bütün bu mahzurlar yurdumuzda tartışması yeni yeni yapılan hususlar değildir. Konu, yıllar önce, Yargıtay'ın işçi-işveren ilişkilerinde ihtisas sahibi dairesi tarafından açıklığa kavuşturulmuştur.

Bir işyerinde aynı nitelikte iki toplu iş sözleşmesi yapılabiliyorsa açıktır. Buna karşılık, bir işyerinde, ayrı düzeyde, yani hem işkolu, hem de işyeri düzeyinde toplu iş sözleşmesi yapılabilir. Yasada bu imkânı engelleyen hiçbir hüküm yoktur.

Toplu iş sözleşmesi süresince çalışma barışını koruma mükellefiyetinin bağlayıcılığı, her toplu iş sözleşmesinin kendi kategorisine inhisar eder. Bu sebeple, Toplu Sözleşme, Grev Kanununun "...toplu iş sözleşmesi süresi içinde grev ve lokavt yapılamaz" hükmünden hareket ederek, ayrı düzeyde sürdürülen sözleşme yapma çabasını, grev hakkını ortadan kaldırmak suretiyle sınırlamak mümkün değildir.

Yasa, yetkili sendikaya işkolu düzeyinde sözleşme yaparak üyelerinin hak ve çıkarlarını, ekonomik ve sosyal durumlarını korumak ve düzeltmek özgürlüğünü tanımıştır; bunun yolu topluca çalışmamak ve faaliyeti durdurmaktan geçecekse, bu elbette yapılacaktır. İşyeri düzeyinde bir sözleşmenin varlığı, Yasa hükümlerine göre grevi kanunsuz kılmaz. Kanunsuz karar karşısında, grevin kanuna uygunluğunu ya da aykırılığını ortaya koyabilmek mümkün değildir.

Bütün bunlara ilâveten şu hususu da kesinlikle belirtmek istiyorum:

Yasalar yurt gerçeklerini, ihtiyaçlarını dikkate almaz; yasalara dayalı yorumlar dengesizliği teşvik eder, ihtisasa gerekli ./..

itinaayı göstermezse, belki bir belirli süre için tesir icra edebilirler ama uzun vadede, geçerlilikleri için asgari şart olan saygı ve kişilerin ve teşekküllerin kendilerini bunlarla bağlı kabul etme ve kişilerin ve teşekküllerin kendilerini bunlarla bağlı kabul etme hissini mutlaka kaybederler. Toplumları sosyal patlama noktasına getirmemek için sorunların, tüm yurt gerçekleri ve ihtiyaçları dikkate alınarak değerlendirilmesinde mutlak bir gerek vardır. Hiç kimse, hiçbir merci veya organ bu sorumluluğu hissetmemelik edemez. Yargı organlarımız bugüne kadar bu alanda sayısız olumlu örnekler vermişlerdir. Bu karar ile karşılaşılan durumun da kısa bir süre içinde düzeltileceği inancımızı muhafaza etmekteyiz."

YABANCI İŞÇİLER KONFERANSI

Saygıdeğer üyeler,

İşçi alan ve işçi gönderen ülkeler işçi konfederasyonları ikinci uluslararası konferansı 7-10 Kasım tarihleri arasında İstanbul'da yapılmış ve 16 ülkeden 22 kuruluş katılmıştır.

Yabancı ülkelerde çalışmakta olan işçilerin sorunlarının çok yönlü olarak ele alındığı bu konferansta sosyal güvenlik anlaşmalarının daha etkili hale getirilmesi ve yabancı işçilerin daha iyi çalışma koşullarına sahip olması için uluslararası alanda sendikal işbirliğinin geliştirilmesi ve eğitim konuları üzerinde durulmuş, Belgrad Konferansı kararlarının ışığında, izlenecek yol gözden geçirilmiştir.

Konferansın açış konuşmasını Türk-İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy yapmıştır.

Seyfi Demirsoy'un konuşması şöyledir:

"Bu konferans Belgrad'ta başlattığımız olumlu çalışmanın bir devamıdır. Belgrad Konferansı, işçi göçü sorunu ile ilgili tüm ülkelerin işçileri için büyük bir ümit kaynağı olmuştur. Bu çalışmamızın da aynı ilgiyi toplayacağına yürekten inanıyorum.

Hatırlanacağı üzere, Belgrad Konferansında yabancı ülkelerde çalışan işçilerin problemlerinin çözümünde işçi kuruluşlarının son derece önemli bir rol oynayabileceği tesbit edilmişti. Kuruluşlarımız, bu alanda ilk olarak, edinilen bilgi ve tecrübelerden karşılıklı yararlanmanın gerekliliği üzerinde durmuşlardı. Bu görüş beraberliği, bugün burada ikinci defa bir araya gelmemize yol açmıştır. Bu defa sorunların çok daha ayrıntılı bir şekilde ele alınması mümkün olabilecektir.

Konferansımızın yüklendiği görev kolay değildir.

Ortak sorunlarımıza, Avrupa kıtasının dünya üzerindeki yerinin başdöndürücü bir süratle değiştiği bir dönemde çözüm yolları aramak ve bulmak mevkiindeyiz.

Avrupa; refahın yaygınlaştığı, bu refahı sağlayan teknolojiye, üretim metodlarında ve genel olarak ekonominin yapısında örneği görülmemiş değişikliklerin gerçekleştirildiği bir devreyi yaşamaktadır. Ekonomiye ve sosyal ilişkilere sosyal devlet hakimdir. Avrupa, super güçler arasında yerini aramaktadır. ./..

Bu dönemin bir diğer önemli özelliği; aralarındaki sosyal ve ekonomik sistem farklılıkları ne olursa olsun, Doğu Avrupa ülkeleri ile Batı Avrupa ülkeleri arasında, daha yakın işbirliği için ciddi adımların atılmakta olmasıdır. Bu ihtiyaç, bugün her zamankinden daha içtenlikle savunuluyor. Belgrat Konferansı da, bu Konferans da bu gelişmelerin tipik örneklerini teşkil etmektedir.

Avrupa'da ekonomik ve sosyal alanda sağlanan bu çarpıcı gelişme, beraberinde problemler de getirmiştir.

Teknolojik yeniliklerin ve ekonomik büyümenin kendine özgü, yeni kurallarına ve şartlarına intibak güçlüğü bu problemlerin en hafifidir.

Modern teknoloji; farklı üretim metodları, kişinin yaşadığı ve çalıştığı ortamı değiştirmiştir. İşçiler, yeni işlere ve mesleklere, değişik üretim metodlarına, yeni mamullere intibak edebilme sorunu ile karşı karşıyadır.

Yaygınlaşan refah, genişleyen eğitim olanakları, son derece etkin basın, yayın ve kitle haberleşme imkânları Avrupalıya kamçı tesiri yapmıştır. Sosyal grupları; refahtan daha büyük bir pay, giderek daha ileri yaşama standartları elde etmek için rekabete sevk etmiştir. Ekonomilerin kapasitesini aşan mal ve hizmet talebi, produktivitenin ötesinde yükselen gelirler, çoğu Avrupa ülkesinde, geleneksel tedbirlerle önlenememesi mümkün olmayan enflasyonist eğilimlere yol açmıştır. Bunun dar ve sabit gelirliiler üzerinde vahim etkileri devam etmektedir.

Ekonomik gelişmenin her yerde aynı düzeyde gerçekleştirilememiş olması bir diğer problemidir.

Dengesizliği vahimleştiren en hayati sorun ise, gelişmenin nimetlerinden yararlanmada, işçi kuruluşlarının tüm çabalarına rağmen, adil ölçülerin elde edilememiş olmasıdır.

Adaletsizliğin hedefinin ise, genellikle yabancı işçiler olduğu görülmektedir.

Bu noktada Uluslararası Çalışma Teşkilatının önemli bir müşahadesine dikkatinizi çekmek istiyorum:

Uluslararası Çalışma Teşkilâtı'na göre, Avrupa'da, refahın beraberinde getirdiği problemler içinde en çarpıcı olanı, Avrupa'daki ve Avrupa dışındaki yoksul ülkelerin bu Kıt'anın gelişmiş ülkelerine gönderdikleri işçilerin içinde bulundukları şartlardır. Uluslararası Çalışma Teşkilâtı, "...bu işçiler, Avrupa toplumunun uygarlık düzeyinin çok altında; çalıştıkları hemen her yerde, ekonomik, sosyal ve kültürel bakımdan tecrit edilmiş, mutsuz bir proleterya durumundadır..." demektedir.

Bu teşhis, bırakınız sendikal yükümlülüklerimizi; beşeri yükümlülüklerimiz bakımından hepimiz için düşündürücü olmalıdır.

Uluslararası Çalışma Teşkilâtının bu teşhisinin sebepsiz ve haksız olmadığını bilmekteyiz.

..(.

Yabancı işçi ithali ve bu işçilerin çalıştırıldıkları alanlar, günümüzde, iş sınıflandırmasında yeni bir kavrama vücut vermiştir. Yabancı işçiler denilince, karşımıza derhal "sosyal bakımdan arzu edilmeyen, istenilmeyen" bir iş çeşidi çıkıyor!.

Görünüm şudur: Refahın nimetlerinden geniş ölçüde yararlanabilme olanağına sahip bulunan Avrupa işçisi, günümüzde, artık kirli tehlikeli, zevk vermeyen, düşük ücretli, toplumda az saygı beslenen, hatta monoton nitelik taşıyan işleri yapmak, bu işlerde çalışmak istememektedir. Bu işlerdeki eksiklik yabancı işçilerle giderilmektedir. 1950'lerin "geçici" emek arzı eksikliğini telâfi etme düşüncesi, yaklaşık on yıldır, çoğu ileri derecede sanayileşmiş Avrupa ülkesi için, ana sektörleri idame ettirici ve mevcut refah düzeyini koruyucu hatta yükseltici "uzun vadeli" bir politika niteliği kazanmıştır. Bu politikayı formüle eden, uygulayan Hükümetlerdir; menfaat gruplarıdır, işverenlerdir. Bu nedenledir ki, istenilmeyen, arzu edilmeyen işlerde çalışmaktan başka şansı olmayanların sorunlarına eğilmek ve çözüm yolları bulmak, bugün herkesden çok işçi kuruluşlarına düşmektedir.

Yabancı işçiler sorunu; değişen Avrupa'da işçi, işveren kuruluşlarının, hükümetlerin değişmekte olan ilişkileri, problemleri açısından değerlendirilmek gerekir. Her gün; işyerinden ulusal ve uluslararası seviyeye kadar her düzeyde, yeni şartlara, ihtiyaçlara ve uyumsuzlıklara tanık olunmaktadır. Sorumluluklar düne nazaran farklıdır; işçi kuruluşlarının işverenlerle ve kamu makamlarıyla ilişkileri, diyalog kurabilme ve bunu sürdürebilme olanakları dünkü gibi değildir.

Batı Avrupa ülkelerinde toplum menfaati gerekçesiyle daha müdahaleci bir rol oynamak isteyen Devlet'le, hür toplu pazarlık sistemini ve işçilerin çalışma ve yaşama şartlarının tayininde her zamankinden daha bilinçli bir şekilde rol oynamaya istiyaklarını bağdaştırabilme önemli bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır.

Doğu Avrupa ülkelerinde daha ademi merkezîyetçi bir zihniyetle karar verebilme ihtiyacını, sosyalist toplumun hedef ve amaçları ile bağdaştırabilme problemi ile karşılaşmaktadır.

Şüphesiz bu iki durum aynı değildir. Ancak sendikalarımız bakımından ortak bir hareket noktası bulmak mümkündür. Bu da, farklılık ne olursa olsun, işçi kuruluşlarının merkezi otoritenin müdahaleci tutumunu dengeye kavuşturmaları ve giderek, geleneksel hizmetler yanında, yabancı işçiler sorunu gibi uluslararası önem taşıyan konularda ağırlıklarını hissettirmeleridir.

İşçi kuruluşlarının, her ülkede, her seviyede, karar alma ve kararları uygulama mekanizmasına daha geniş ölçüde katılmaları, bunun için sistemli bir mücadele vermeleri, bu alanda önemli bir adım teşkil edebilir.

Devletler, yabancı işçiler sorunu gibi sınırlarını aşan sorunları, işçi kuruluşlarının faal rolü olmadıkça, uygulanacak politikada ve düşünülen tedbirlerde reyî bulunmadıkça çözemeyeceklerini öğrenmelidirler. Bunu onlara öğretmeğe mecburuz.

Bunun gibi, ortak sorumluluklarımızı dikkate alarak, kuruluşlarımız arasında ve uluslararası teşekküller nezdinde dayanışma ve işbirliği imkânlarını geliştirmeliyiz.

İkili ve çok yanlı temaslarla, bilgi ve tecrübe alış verışı ile ortak mücadele yöntemlerini geliştirmeliyiz.

Bu konferansın bütün bu konularda çok değerli kararlar alacağına inanıyorum.

Türk işçisi, demokratik sendikacılık, toplu pazarlık ve grev hürriyetine on yıl önce kavuşmuştur. Bir ülkenin sendikacılık tarihinde on yıl uzun bir süre değildir. Bununla beraber, Türk İş Önderliğinde Türk işçisi bu süre içinde, Türk toplumunun en güçlü, en çok saygı duyulan demokratik baskı grubu haline gelmiştir. Demokrasiyi zaman zaman saran kara bulutların dağıtılmasında, hak ve hürriyetlerimizi koruma azmimizin, demokrasiyi yaşatma ödevindeki kararlılığımızın son derece önemli rolü olmuştur. Hür toplu pazarlık ve grev düzeni, işyerlerinin yönetim ve denetimine daha etkili bir şekilde katılma imkânı, ekonomik ve sosyal kararlarda söz sahibi olma, Hükümetlerle bizzat tesbit ettiğimiz gündeme göre yapılan toplantılarda, sorunları bütün açıklığıyla tartışabilme olanağı, geçirdiğimiz on yılda Türk işçilerini geçmişle karşılaştırılamayacak bir düzeye ulaştırmıştır. Bu aşamalarda, şükranla belirtmeliyim ki, hür sendikacılık çalışmalarında asırlık tecrübesi olan kardeş işçi teşkilatlarının maddi, manevi rolü vardır. Her yerde işçilerin şartlarını geliştirmek Uluslararası İşçi Hareketinin değişmeyen amacı, hedefidir. İşte bugün de kısmen ülkelerimizde, kısmen de sınırlar ötesinde, yakın işbirliği ve ortak çaba ile çözümlenebilecek bir sorun ile karşı karşıyayız. Birlik ve beraberlik ve dayanışma ile bu sorunun da üstesinden gelebileceğimize yürekten inanıyorum."

Yönetim Kurulunun sayın üyeleri,

Uluslararası alanda da büyük bir önem kazanan bu konferansa Başbakan Naim Talû da katılmak arzusunu göstermiş ve bir konuşma yapacağını bildirmiştir. Ancak o günlerde hükümet kurulması ile ilgili Ankarada yoğun çalışmaların devam etmesi yüzünden bu gerçekleşmemiş fakat bir mesaj göndermiştir. Konferansa ayrıca CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit de bir mesaj yollamıştır.

Başbakan Naim Talû'nun İstanbul Valisi Namık Kemal Şentürk tarafından okunan mesajı şöyledir:

"Uluslararası işçi hareketi ile ilgili bu toplantının Cumhuriyetimizin 50. yılını kutladığımız bu günlerde memleketimizde yapılmakta oluşundan memnunluk duymaktayım.

Bu konferansın 14 Ekim seçimlerinden hemen sonra yapılmış olmasını da ayrıca güzel bir rastlantı sayıyorum.

14 Ekim seçimleri, Türkiye'nin vasıl olduğu siyasi olgunluğu açık olarak ortaya koymuş bulunmaktadır. Demokrasiye yürekten inanmış bir kişi olarak Türk Sendikacılık Hareketinin demokrasi yolundaki mücadelelerini huzurunuzda saygı ve teşekkürle anmak isterim. Türkiyedeki işçiler demokratik düzenin gereği ./..

olarak bir takım haklara sahiptirler. İnancım odur ki, işçi hak ve özgürlüklerinde bir gerileme hiç birzaman bahis konusu olmamaktadır, olmayacaktır.

İsteğimiz, sosyal adalete dayalı bir kalkınmanın gerçekleştirilmesidir. Kalkınmayı gerçekleştirirken de çalışma barışının sürmesi sanırım yine herkesin ortak dileğidir.

Çağımızda ülkeler arasında gittikçe yoğunlaşan ekonomik ilişkiler, işçi hareketleri sayesinde büsbütün artmıştır.

İşçi hareketleri hem işçi alan hem de işçi gönderen ülkeler için ayrı bir önem taşımaktadır. Ekonomilere ayrıca önemli katkılar sağlamaktadır.

Türk Hükümetleri yurt dışında çalışmakta olan Türk işçilerine ve onların sorunlarına önemle eğilmek zorundadırlar. Geçtiğimiz dönemde alınan bazı tedbirler bu yolda atılmış önemli adımlardır.

Türk-İş'in yurt dışındaki işçilerle ne kadar ilgili olduğunu yakından biliyorum. İnaniyorum ki Türk-İş, bu yoldaki gayretlerini önümüzdeki dönemde de sürdürecektir ve Hükümetler yurt dışındaki işçilerle yakından ilgilenmeye devam edecekler, ortaya çıkacak sorunları çözümleyecek tedbirleri itina ile uygulayacaklardır.

Yapacağınız çalışmaların büyük yararlar sağlayacağına inanıyorum ve bu yüzden size yürekten başarılar diliyorum. Temsil ettiğiniz işçilere sevgilerimizi ve saygılarımızı götürmenizi rica eder hepinizi hürmetle selâmlarım."

Değerli üyeler,

Dört gün devam eden konferansta komisyon çalışmaları da yapılmış ve çeşitli konularda kararlar alınmıştır. Bu kararlar arasında Türkiye bakımından büyük önem taşıyan, çalışma komitesine Türk-İş'in de katılması olmuştur. Komitenin teşkili sırasında Tunus ve Cezayir delegeleri, Çalışma Komitesine Türkiyenin yerine Fas'ın alınmasını teklif etmişler, ancak Türkiye bu teklife rağmen komiteye girmiştir.

Konferansa Cezayir, Federal Almanya, Avusturya, Belçika, Fransa, Yugoslavya, İtalya, Hollanda, İsveç, Tunus, Fas, İspanya, Finlandiya, ve Türkiye'nin İşçi Sendikaları Konfederasyonları ile Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu ve Uluslararası Çalışma Teşkilâtı temsilcileri katılmıştır.

ALMANYADA MEYDANA GELEN OLAYLAR VE TÜRK-İŞ

Değerli üyeler,

Federal Almanya'da iki otomobil fabrikasında çalışmakta olan ve içlerinde çok sayıda Türk işçisinin de bulunduğu IG Metal Sendikasına mensup işçilerin yürütmekte olduğu olayların endişe verici bir yönde gelişmesi karşısında İcra Kurulumuz Genel Sekreter Halil Tunç'un derhal Almanya'ya gitmesini kararlaştırmıştır. ./..

Genel Sekreter Halil Tunç'un Federal Almanya'da işçiler, DGB ve ilgili sendika ile yaptığı görüşmelere, daha sonra Genel Başkanımız Seyfi Demirsoy da katılmış ve Türk işçilerin haklılığı, bütün ilgililere kabul ettirilerek, zarar görmeleri önlenmiştir.

Federal Almanyada yapılan temaslar olumlu sonuçlar vermiş ve Türk işçiler bakımından çok yararlı olmuştur. Türk-İş'in ilgisi ve Almanyadaki çalışmaları bu ülkedeki Türk işçileri tarafından yakından izlenmiş ve Konfederasyonumuz adına çok olumlu izlenimler yaratmıştır.

Yurt dışında işçilerimizin nasıl bir propaganda altında tutulmakta oldukları Yönetim Kurulumuzun üyeleri tarafından da çok iyi bilinmektedir. Bu bakımdan, Almanyada Türk-İş adına kaydedilen bu olumlu havanın önemi takdir edilecektir. Bunun yanı sıra, Türkçe yayın yapmakta olan Köln Radyosu yetkilileri de Türk-İş'le ilgili haberlere geniş yer vermeye başlamış ve yapılan görüşmelerde bu radyonun şimdilik ayda bir defa olmak üzere, Türk-İş'e 15 dakikalık bir süre ayırması kararlaştırılmıştır.

15 dakikalık bu sürede Türk-İş'in hazırlayacağı program yayınlanacaktır. Kararın uygulanmasına başlanmış, Ekim ve Kasım aylarında Ankara'da banda aldığımız programlar Köln Radyosuna iletilecek, Türk işçilere duyurulmuştur.

Bu programların daha sık aralarla tekrarı Türk-İş bakımından çok yararlı olacağından, önümüzdeki aylarda yapılacak temaslarda yeni olanaklar aranacak, aynı zamanda programların da cazip hâle getirilmesine çalışılacaktır.

TEŞKİLATLANMA ÇALIŞMALARI

Yönetim Kurulunun sayın üyeleri,

Teşkilâtlanma konusunda, 9'uncu Genel Kurulda alınmış kararların ışığında çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. İlk olarak, Tes-İş Federasyonu, Ges-İş Sendikası ve Su-İş Sendikasının birleşmelerini sağlamak üzere, bu kuruluşlara birer yazı yazılmıştır.

Bu konuda ve teşkilâtlanma ile ilgili diğer konularda izlenecek yol, ayrıca sunulan İcra Kurulu Çalışma Programında ayrıntılı olarak belirtilmiş bulunmaktadır. Bu programın kabulü hâlinde, teşkilâtlanma çalışmaları, Genel Kurulumuzun kararları çerçevesinde yürütülecek ve çok uzun süreden beri teşkilâtlanmada büyük sorunumuz olan teşkil eden enerji işkolundaki dağınıklık önlenerek, bu çok önemli işkolunda gelişmekte olan işçilerin tek kuruluşta toplanmaları sağlanacaktır.

SONUÇ

Değerli üyeler,

9'uncu Genel Kurulumuzdan bu yana yapılan çalışmalardan başlıcalarını özet olarak bilgilerinize sunmaya çalıştık.

Önümüzdeki dönem, yoğun bir çalışmayı gerektirecek sorun ve konularla doludur. Yönetim Kurulumuzun direktif ve yardımlarıyla bu çalışmaların gerçekleştirileceğine, işçiye ve halkımıza hizmet yolunda yeni adımlar atılacağına inanıyoruz.

Saygılarımızla,
TÜRK-İŞ İCRA KURULU

YURT DIŐINA İŐŐİ GÖNDERİLMESİ İLE İLGİLİ KRİZ

Yönetim Kurulunun değerli üyeleri,

Raporumuzun hazırlanmasından sonra ortaya çıkan ve Türkiye bakımından büyük önem taşıyan kriz, üzerinde önemle durmayı gerektirecektir.

Federal Almanya'nın petrol buhranını bahane ederek, işçi alımını durdurması ve süresi biten yabancı işçilerin sözleşmelerini yenilemeyeceğini açıklaması Türkiye bakımından özel bir önem taşımaktadır.

Konunun Türk-Alman ilişkileri bakımından olduğu kadar, Türkiye'nin Ortak Pazarla olan ilişkileri yönünden de önemi bulunmaktadır.

Bu arada ortaya çıkan bir diğer gerçek de Türk-İş'in yıllardanberi yapmakta olduğu uyarıların haklılığıdır. Bu uyarılara rağmen, yetkililerin bu ihtimali hiç dikkate almadıkları ve tedbir almaya yönelmedikleri de dikkati çekmektedir.

Federal Almanya'nın aldığı kararın perde gerisinde, petrol buhranından başka nedenler yatmakta olduğu da bilinmektedir. Ekli olarak sunulan mektup da bunun bir diğer delilini teşkil etmektedir. Yıllardan beri Almanyada bulunan ve mesleği dolayısıyla da birçok meseleye vakıf bulunan Milliyet Gazetesi Almanya muhabiri Orhan Türel, Almanya'nın kararının arkasındaki nedenler hakkındaki bilgilerini bize bildirmiştir.

Yönetim Kurulumuzun bu çok önemli konu üzerinde duracağına eminiz.

Millî Gazetesi

İnhaber Milliyet Gazetecilik Anonim Şirketi
Nispetiye İstanbul Türkiye

Nationale Türkische Tageszeitung

Mitnahme 5-Mk.-1 Grosses Grieschenmarkt 37 · Telex 8688038 · Telegramm Milliyet Kabin · Telefon 213053

Sayın Bay Halil Tunç
Senatör-Türk-İş Genel
Sekreteri- Ankara

Köln, 26.11.1973

Sayın Halil bey,

Köln ve Bonn'da birlikte yaptığımız konuşmalarda size önemli işçi hareketleri sırasında gerçekleri ulaştırmaya gayret edeceğimi söylemiştim. Bunun için size yazıyorum.

Biliyorsunuz Alman hükümetinin kararını. Bu konuda sizin verdiğiniz demeç ve Çalışma Bakanlığı ile Merkez bankası yetkililerinin de basına açıklamalarını okudum. Sizden başka gerçeklere parmak basan yok. Belki de yine Bonn'da ki Çalışma müşaviri Gökhan beyin yanlış değerlendirmelerinin kurbanı olmuştur bizim yetkililer.

Gerçek şudur ki Halil bey ve bu açık açık Alman halkı ve basınına ifade edilmiştir. Almanlar bu kararı sadece enerji krizi nedeni ile almamışlardır. Enerji krizi bir faktör ancak Almanyanın bir göçmenler ülkesi haline getirilmemi asıl ağır basan nedendir. Onun için Çalışma bakanının Zaten Almanya Kasım ve Aralıkta işçi alımını durdururdu, nasıl olsa sonra kapıyı açacak değerlendirmesi hayaldir. Gerçek olan ve Alman sendikalar Birliğinin aidatlarını cebine attığı Türklere hiç yardımcı olmadığı bilakis hükümet kararını alkışladıkları husus mukavelesi biten Türklerin kontratlarının uzatılmayarak hudud dışı edileceğidir. Bunların Aralık ayı içinde mukavelesi bitenler 50.000 ulaşır. Hastamıdır, eşi doğummu yapmış, borçludur aldırın yok sadece"-Buyrun dışarı".

İkinci husus 3800 maden işçisi ile anlaşma yaptıkları halde. Getirmeyeceğiz dediler. Bunlar işlerinden çıkmışlar, evlerini ocaklarını satmışlardır. Zararlarını bu gayri insani kararı alan Almanlara ancak siz ve teşkilatınız ödetebilirsiniz. La Hayde Dünya Anayasa mahkemesine bile başvurulur. Böyle namussuzca bir davranış ancak kullanıp atmaya meraklı Almanlardan olur. İşçilerimiz vatandaşlarımızın namına dikkatinizi çekerek inşallah yardımcı oldum der sevgilerimi sunarım.

Orhan Türel,

MEVZUAT ÇALIŞMALARI

- 1) 5682 Sayılı Pasaport Kanununun 15'inci maddesinin 4'üncü fıkrasının değiştirilmesine ve bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi
- 2) 195 Sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline dair kanunun 5'inci maddesinin (a) fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi
- 3) 4837 Sayılı İş ve İşçi Bulma Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanunun 13. maddesine bir fıkra eklenmesine ilişkin 7332 sayılı kanunun yürürlükten kaldırılmasına dair kanun teklifi
- 4) 1630 Sayılı Dernekler Kanununun 75'inci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi
- 5) 506 Sayılı Kanunun 1186 Sayılı Kanunla değiştirilen 36. maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi
- 6) 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 104'üncü maddesinin sonuna iki fıkra eklenmesine dair 1743 sayılı kanunun değiştirilmesine dair kanun teklifi
- 7) 492 Sayılı Harçlar Kanununun 123'üncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi
- 8) 1111 Sayılı Askerlik Kanununun 14'üncü ve 35'inci maddelerine birer fıkra eklenmesine ve 58'inci maddesinin 11'inci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi
- 9) İşçi Yardımlaşma Kurumu (İYAK) Kanun teklifi
- 10) Sosyal Sigortalar Kurumu Teşkilât Kanununda yapılması istenen değişiklik hakkında görüşme açılması,

5682 Sayılı Pasaport Kanununun 15 inci Maddesinin 4 üncü Fıkrasının Değiştirilmesine ve Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi

Madde (1)- 5682 Sayılı Kanunun 15 inci Maddesinin (4) üncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Umuma Mahsus münferit pasaportlar, aşağıda ve 23 üncü maddenin son fıkrasında yazılı istisnalar mahfuz bulunmak şartı ile, alâkadar, aşağıda gösterilenden daha kısa müddetler için verilmesini talep etmediği takdirde, iki sene muteber olmak üzere tanzim edilir. Yabancı memleketlerde muvakkat olarak çalışmak üzere giden işçiler için düzenlenecek pasaportlar ise beş sene muteber olmak üzere tanzim edilir.

Madde (2)- 5682 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici Madde eklenilmiştir:

"Halen yabancı memleketlerde muvakkat olarak çalışan işçiler için tanzim edilen pasaportların muteberiyet süresi; süre hitamında müracaatta, alakadar daha kısa müddet için uzatılmasını talep etmediği takdirde, beş yıla kadar uzatılır.

Madde (3)- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde (4)- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

G E R E K Ç E

Yurt dışında bir milyona yakın işçimiz çalışmaktadır. Pasaportların muteberiyet süresinin en çok iki yıl ile sınırlı olması ve bu süreyi izleyen vize mükellefiyetleri, bu işçileri .oir yandan işyerlerinden bu iş için izin alma zorluklarıyla karşı karşıya bırakmakta, diğer yandan küğümsenemeyecek maddi kayıplara yol açmaktadır. Üstelik bu işlemler Dış İşleri Bakanlığının yabancı ülkelerdeki temsilciliklerinde büyük bir iş hacmine ve birikimine sebep olmaktadır. Pasaportların muteberiyet süresinin kısalığı yabancı ülkelerde çalışan işçilerimizin belli başlı şikâyet konuları arasına girmiştir. Vize ile öngörülen "kontrol" gibi amaçların ise, büyük iş haomi karşısında gerçekleşmediği bir vakiadır. Bir çok dış temsilciliklerimizde bu işlem bir formalitenin yerine getirilmesi zorunluluğundan başka hiç bir anlam taşımamakta, yarar sağlamamaktadır.

Bu durumda, işçi pasaportlarının muteberiyet süresinin uzatılması gerçek bir ihtiyaç niteliğindedir.

Değişiklik teklifi bu görüşe dayanmaktadır.

2.1.1961 tarihli ve 195 sayılı basın ilân
kurumu teşkiline dair kanunun 5 inci maddesinin
(a) fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi

Madde 1- Basın İlân Kurumu teşkiline dair 2.1.1961 tarihli
ve 195 sayılı kanunun 5 inci maddesinin (a) fıkrası aşağıda yazılı
olduğu üzere değiştirilmiştir.

a) Kurumun idaresine iştiraki kabul edilen Ankara, İstanbul,
İzmir, Adana ve Bursa gazete ve dergileri sahiplerinin kendi arala-
rından seçecekleri İstanbul'dan 3, Ankaradan 2, İzmirden 1, Adana-
dan 1, Bursa'dan 1 olmak üzere 8 ve kamu hizmetlerine yararlı olduğu,
Bakanlar Kurulunca kabul edilen gazeteciler derneklerinden 3, İstan-
bul Ticaret sicilinde kayıtlı prodüktörlerin kendi aralarından
seçecekleri 1 temsilci ile,

Bünyesinde en çok fikir işçisi gazeteci bulunduran sendikadan
8.

Basın yayınla görevli devlet Bakanlığı, Adalet, Milli Savunma,
İçişleri, Maliye ve Ticaret Bakanlıklarından birer kişi olmak sure-
tiyle hükümetce görevlendirilecek 6 temsilci.

İstanbul Üniversitesi Hukuk ve Edebiyat Fakültelerinden birer,
Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinden 1 öğrenim üyesi,
Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın ve Yayın oku-
lundan gazeteci olmayan bir öğretim üyesi.

Türkiye Barolar Birliğinden 1, Ticaret ve Sanayi Odaları Bir-
liğinden 1 temsilci ile kıdemli İstanbul Noterinden teşekkül eder.

GenelKurul üyeleri; ilgili teşekküllerin yönetim kurulları,
Fakülteler Profesörler kurulları tarafından seçilir.

Genel Kurul üyelerinin süresi iki yıldır, süresi biten üye
yeniden seçilebilir.

G E R E K Ç E

Basın İlân Kurumunun teşkiline dair 195 sayılı Kanunun 5 nci maddesinde Genel Kurulun teşekkül tarzı düzenlenmiş ve (a) bendinde Türkiye Gazeteciler Sendikaları Federasyonundan 4 temsilcinin bu kurula iştirakleri öngörülmüştür. Anılan kanun hazırlandığı sırada Türkiyede fikir işçisi gazetecileri bünyesinde toplayan tek kuruluş, Türkiye Gazeteciler Sendikaları Federasyonu idi. Kanuna isim zikrederek bu yönlü bir hükmün konulması anılan sebebe dayanmaktadır.

Türkiye Gazeteciler Federasyonu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra feshedilerek hukuki varlığı sona ermiş ve 1964 yılından beri gazetecilerin %90 ını bünyesinde toplayan Türkiye Gazeteciler Sendikası adında yeni bir kuruluşa geçilmiştir.

Ancak, 195 sayılı Kanunun Basın İlân Kurumu Genel Kurulunun teşkili ile ilgili 5 nci maddesinde Türkiye Gazeteciler Sendikaları Federasyonundan söz edildiği için, 1964 yılından beri kanunun esprisine aykırı olarak, Genel Kurulda işçi temsilcileri bulunamamıştır.

Halbuki 195 sayılı Kanunun 5 nci maddesi ile takibolunan amaç, Genel Kurulda işçi temsilcilerine de yer verilmektedir. Zira bahis konusu kanunun 2 nci maddesinde belirtilen, Kurumun yedi görevinden dördü fikir işçileri ile ilgilidir. Bu suretle fikir işçilerini ilgilendiren konularda bir nitelikte çalışanların temsil edilmesi ve temsilcilerin görüşlerinin alınması sağlanmış olacaktır. Ne var ki kanunun hazırlanışında ilerde zuhur edecek değişmeler nazara alınmamış ve o anda fikir işçilerinin çoğunluğunu temsil eden bir federasyonun bu temsilcileri seçmesi uygun görülmüştür.

Görüldüğü üzere 195 sayılı Kanunun 5 nci maddesinin genel anlamı Basın İlân Kurumunda fikir işçilerinde temsil edilmesidir. Burada sonradan feshedilen bir Federasyona âtıfta bulunulması bu amacı etkilemekten uzaktır. Ancak bilinen bir husus şudur ki, kanunun lafzi tabirine sadık kalınarak Kurum, Federasyonun feshedilmiş olduğu gerekçesi ile Genel Kurula fikir işçileri temsilcilerini kabul etmemektedir. Böyle bir sonuç her şeyden önce kanunun ruhuna ve 5 nci madde(a) bendi ile erişilmek istenilen amaca aykırıdır. Öte yandan maksat fikir işçilerinin çoğunluğunu bünyesinde toplayan sendikanın temsilci seçimine yetkili kılınması olduğu cihetle, Kanunda bu yönlü bir değişiklik yapılması, meselenin halline yeterlidir. Teklifimiz fikir işçilerinin haklarına yakından ilişkin olan bu konuda, uygulamadaki aksaklığı gidermeye matuftur.

4837 Sayılı İş ve İşçi Bulma Kurumu
Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanunun
13. Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine İliş-
kin 7332 Sayılı Kanunun Yürürlükten
Kaldırılmasına Dair Kanun Teklifi

- Madde 1- İş ve İşçi Bulma Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki 4837 sayılı Kanunun 13. maddesine (E) fıkrasının eklenmesine dair 7332 sayılı Kanun hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.
- Madde 2- Bu Kanun hükümleri 1.3.1974 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.
- Madde 3- Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

G E R E K Ç E

4837 Sayılı İş ve İşçi Bulma Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanunun 13. maddesine 7332 sayılı Kanun ile (E) fıkrası eklenmiş ve buna göre her sene Sosyal Sigortalar Kurumu (İşçi Sigortaları) tarafından; bir sene evvelki bilumum gelirlerin yüzde yarım nisbetinde ayrılacak tahsisatın Kurum gelirlerine ithali öngörülmüştür.

7332 Sayılı Kanun 15 Haziran 1959 tarihinde yürürlüğe girmiş ve o tarihten bu yana Sosyal Sigortalar Kurumunca, İş ve İşçi Bulma Kurumuna 101 milyon lira ödemede bulunulmuştur.

Geçen zaman içersinde Kanunun sosyal bünyemize ve özellikle yeni Anayasamıza uygun düşmediği açıkça tesbit olunmuş ve yürürlükten kaldırılması kaçınılmaz bir netice halini almıştır. Bu sonuca değişik açılardan varmak mümkündür. Şöyleki;

1- 4837 Sayılı Kanunun I. maddesine göre, yurdumuzda İş ve İşçi Bulma faaliyetlerini ve bunlarla ilgili diğer ödevleri yerine getirmek İş ve İşçi Bulma Kurumunun görevidir. Kurum Çalışma Bakanlığına bağlı, tüzel kişiliğe haiz, malî ve idarî bakımdan muhtar bir devlet kurumudur.

Yeni Anayasamızın 42. maddesinde devletin çalışanları koruyacağı, çalışmayı destekliyeceği ve işsizliği önleyici tedbirler alacağı açıkça tasrih edilmiştir. Yani ülkemizde çalışanlara iş bulmak, onları yetiştirerek daha yüksek ücretlerle iş sahibi olmalarını sağlamak, devletin başlıca görevidir. Bu aynı zamanda sosyal devlet Anayasamızın genel esprisine uygunluğun ifadesidir.

Aynı şekilde Anayasamıza uygun olarak düzenlenen 1475 sayılı yeni İş Kanunumuzda İş ve İşçi Bulma ile ilgili düzenlemeler, kamu görevi olarak devlete bırakılmış ve bu görevin 4837 sayılı Kanun ile kurulan İş ve İşçi Bulma Kurumunca yapılacağı gösterilmiştir. (Madde 83)

1475 Sayılı Kanunun 84. maddesinde ise, İş ve İşçi Bulma Kurumunun bu yönlü hizmetleri bir ücret karşılığı olmaksızın yapması esası kabul edilmiştir.

Öte yandan 30/11/1949 tarih ve 5448 sayılı Kanun ile İş ve İşçi Bulma Servisi kurulması hakkındaki 88 numaralı sözleşme onanmış ve bu

sözleşmenin I. maddesinde İş ve İşçi Bulma servislerinin parasız bir amme kuruluşu olacağı hükme bağlanmıştır.

Yapılan bu açıklamalar sonucunda varılacak sonuç şudur:

Devletin asli görevlerinden olan İş ve İşçi Bulma faaliyetlerinin yapılması için gerekli masraflara Sosyal Sigortalar yolu ile de olsa cebri olarak işçileri iştirak ettirmenin hiç bir sosyal ve hukukî sebebi olamaz. Diğer umumi hizmetlerde olduğu gibi Devlet bu hizmetlerin malî kaynaklarını vergi, resim ve benzeri yollarla adil bir şekilde vatandaşlara tahmil edeceği malî yüklerle sağlamak mecburiyetindedir. Yoksa sadece işçi gelirlerinden bütün vatandaşları ilgilendiren bir hizmetin malî yükünü temin etmek yoluna gidemez. Halbuki 4837 sayılı Kanunun 7332 sayılı kanunla değişik 14. maddesi, (E) bendi ile konan hüküm, bu konudaki hizmetlerin yürütülebilmesi için gerekli mali kaynaklardan biri olarak Sosyal Sigortalar Kurumunun bütçesinden tahsil edilecek bir meblâğı göstermektedir. Bu suretle muhtar bir teşekkür olan ve devlet bütçesinden hiç bir yardım görmeyen Sosyal Sigortalar Kurumundan cebren para alınmak yoluna gidilmektedir. Bu durum devletin vergi, resim ve benzeri yollar dışında herhangi bir vatandaştan kanun yolu ile para tahsiline benzemektedir.

2- Anayasamız devlet karşısında kişilere her türlü tasarruflardan mazun kalması için mutlak haklar tanımıştır. Sosyal Sigortalar Kurumu da tüzel kişi olarak Anayasanın temin ettiği bu haklara sahiptir. Sosyal Sigortalar Kurumunun bir gayrimenkulünü devlet ve diğer kamu tüzel kişileri karşılığını ödemediği nasıl istisna edemezse (Anayasa Mad.38) mamelek üzerinde Anayasanın 36 ncı maddesi ile mülkiyet hakkında tecavüz edemez. Bu sebeple devletin asli görevlerinden olan ve masraflarını karşılaması zorunlu bulunan İş ve İşçi Bulma hizmetlerinde 7332 sayılı Kanun ile aksine hüküm getirilmesi Anayasaya aykırı bulunmaktadır. Gerçekten diğer kişiler gibi Sosyal Sigortalar Kurumunda devlete karşı mali mükellefiyeti, Anayasanın 61 inci maddesinde sınırlandırılan vergi ödeme yükümlülüğünden ibarettir. Bu yükümlülüğün dışında (vergi, resim, harç ve benzeri yükümler dışında) bir mali mükellefiyeti kamu giderlerini sağlamak amacı ile de olsa gerçek ve tüzel kişilere yüklemek mümkün değildir. Zira Anayasamızın 11 maddesinde hakların özüne dokunulmaması esası vazedilmiştir.

3- Aynı şekilde uygulamada 775 sayılı Gecekondu Kanununun 14 üncü maddesi (b) bendi ile, her sene Sosyal Sigortalar Kurumundan tahsil edilecek bir meblağın bu hizmetlerin yapımına tahsisi öngörülmüştür. Bakanlar Kurulunun 775 sayılı Kanuna dayanarak 7.9.1966 tarihli ve 6/7013 sayılı kararname ile Sosyal Sigortalar 1966 yılı için alınmasını öngördüğü 30 milyon TL.sı ile ilgili tasarrufun iptaline ilişkin dava Danıştay Dava Daireleri kurulunca kabul edilmiş ve Kanunun Anayasaya aykırı olduğu kabul ile Anayasa mahkemesine gönderilmiştir. Bu hususdaki 7332 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılmasındaki zorunluğu ortaya koymaktadır.

4- Sosyal Sigortalar Kurumu bir sosyal güvenlik müessesesidir. Dev-letten hiç bir yardım görmeksizin işçi niteliğinde çalışanların sosyal güvenliklerini teminat altına almaktadır. Kurumun muameletine haksız olarak el atılması bu müessesenin istikbalini tehlikeye sokmaktan öte bir anlam taşımaz.

Böyle bir durumdan ise en çok zarar görece kitle prim ödeyerek bu müesseseyi ayakta tutan işçiler olacaktır. Ayrıca yukarda belirtildiği üzere bütün bu hizmetleri görmeye ve masraflarını karşılamaya devlet görevli kılınmıştır. Bu bir Anayasa emridir. Batı camiasında da bu yönlü çalışmaların devlet eli ile yapıldığı bilinmektedir. Teklifimiz devletin asli görevini yerine getirmesine ve bir sosyal güvenlik müessesesinin istikbalini tehlikeye sokacak tasarruflara mani olunmasına matuftur.

1630 Sayılı Dernekler Kanununun 75 inci Maddesine
bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Teklifi

Madde 1- 1630 Sayılı Dernekler Kanununun 75 inci maddesine aşağı-
daki fıkra eklenmiştir:

"274 Sayılı Kanuna göre kurulan işçi ve işveren sendika,
federasyon ve Konfederasyonları bu kanun hükümlerine tâbi
değildirler.".

Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

G E R E K Ç E

2.12.1972 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 1630 Sayılı Dernekler Kanunu ile 274 Sayılı Sendikalar Kanunu hükümlerine göre kurulan mesleki teşekküller arasında yaratılan ilişkiyi sona erdirmek kesin bir zorunluluk halini almıştır.

Sendikaları "alâde meslekî birer dernek" olarak görme eğilimi, ne çağdaş demokrasi anlayışına, ne sendikal hak ve özgürlüklere, ne de Anayasaya uygundur.

Çağdaş sendika, sadece bir meslekî örgüt değil, aynı zamanda, toplumun bütününe ilgilendiren sorunlara eğilen, çözümüne katkıda bulunan, faaliyetleri ile kamuoyunu etkileyen kuruluşlardır.

Anayasa Mahkemesinin belirttiği gibi, bu kuruluşlar, ellerinde topladıkları maddece ve madde dışı erkin, yerinde kullanılmasını sağlamak yönünden idareyi ilgilendiren ve "öteki derneklerden ayrı bir nitelik gösteren ve kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşlarına yaklaşan, sosyal ve ekonomik alanda önemli etkileri bulunan" güçlü birer topluluklardır.

Sendikaların demokratik toplum düzeninde kendilerinden beklenen bu fonksiyonları etkin bir şekilde icra edebilmeleri, kendilerinin devlete karşı bağımsızlıklarının sağlanması ve korunması ile mümkündür. Bu yönde 274 Sayılı Sendikalar Kanunu ile atılan adım, 1630 Sayılı Yasa ile ciddi şekilde durdurulmak istenilmiştir. Bu uygulamanın ortadan kaldırılması gereklidir.

Öte yandan, dernekler hukuku ile sendikalar arasında bağ kurma teşebbüsü, Anayasa ilkelerine de uygun değildir. Anayasamıza göre dernek kurma hakkı kişisel bir haktır; Sendika kurma hakkı ise, sosyal ve iktisadî haklardandır. Diğer bir deyişle, Anayasa, sendika kurma hakkını, dernek kurma hakkı çerçevesinden çıkarıp, özel bir şekilde ele almıştır. Sosyal ve ekonomik anlamı ve kapsamı bulunan çağdaş demokrasi anlayışını getiren Anayasa, bu yapısı içinde, sendika kurma hakkını, dernek kurma hakkının dışında bir sosyal hak olarak belirtmiştir. Bu görüşe uygun olmayan bir yasal düzenlemenin Anayasa ilkelerine ve hedeflerine uygun olduğunu savunmak mümkün değildir.

Kaldı ki, dernekler hukuku ile sendikalar arasında bağ kurulmaması gerektiği yolundaki görüş sadece Anayasamıza özgü de değildir. Çeşitli ülkelerin Anayasaları, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Haklar Sözleşmesi aynı ilkeyi benimsemişlerdir.

Sendikaların durumu kendi özel Kanununda düzenlenmelidir.

Bütün bu nedenlerle, 1630 Sayılı Kanun ile sendikalar arasında kurulan irtibat kaldırılmalıdır.

506 Sayılı Kanunun 1186 Sayılı Kanunla Değiştirilen
36. Maddesinin Değiştirilmesine dair Kanun Teklifi:

Madde 1- 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun değişik 36. maddesi aşağıda yazılı olduğu şekilde değiştirilmiştir:

Madde 36-Bu kanuna göre sürekli iş görememezlik geliri, malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanlarla, bunların geçindirmekle yükümlü oldukları eş ve çocukları ve gelir veya aylık almakta olan eş ve çocukları bu Kanunun 33. maddesinde belirtilen yardımlardan, her hastalık olayı için, 34. cü maddede yazılı süreleri aşmamak üzere, yararlanırlar.

Ancak, gelir veya aylık alanların eş ve çocukları ile gelir veya aylık alan eş ve çocuklar için, ayakta yapılan tedavilerde, verilen ilaç bedellerinin %20 si ilgililerce ödenir.

991 Sayılı Kanuna göre, kuruma devrolunan Devlet Demiryolları ve Limanları İşletmeleri Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığı ile Askeri Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığı Kanunlarına istinaden aylık almakta olanlar hakkında da yukarıdaki hükümler uygulanır.

Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihini takip eden ay başında yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

G E R E K Ç E

İşçi emeklilerinin bakımıyla mükellef olduğu kişilerin, muayene ve tedavilerinin yapılmaması emekli işçileri mağdur duruma düşürmektedir.

Artan hayat şartları karşısında emekli işçiler çekilmesi zor bir yükün altındadırlar. Çalışan kimselerin toplu pazarlık yoluyla ücret ve diğer sosyal hakları düzenlenirken emekli işçilerin maaş artışları çok kez düşünülmemekte veya çok geç seneler sonra ele alınabilmektedir.

Emekli Sandığına bağlı kişilerin, hastalık ve muayenelerde ve karşılaştıkları zorluklar dikkate alınmış, böylece bu kişilerin aile efratlarının tedavi ve bakımları ücretsiz olarak sağlanmıştır.

Anayasamız eşitliği ön plana almış, her yönde muadeletin sağlanmasını emretmiştir.

Emekli Sandığına tabi olanlar gibi, S.S.K. na tâbi olanların da geçimiyle mükellef olduğu kimselerin bakımının sağlanması zorunludur.

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 104 üncü Maddesinin Sonuna
İki Fıkra Eklenmesine Dair 1743 Sayılı Kanunun Değiştirilmesine
Dair Kanun Teklifi

Madde 1- 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 104 üncü Maddesinin
sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

"Kanunlarına ve bunlara dayanılarak çıkarılan tüzük, karar-
name ve yönetmeliklere uygun bulunmak kaydı ile, fazla çalış-
ma karşılığı yapılan ödemeler muhtelif ücret ödemesi sayılır.

Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihini izleyen ayın başında yürürlüğe
girer.

Madde 3- Bu Kanunun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

G E R E K Ç E

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 104 cü maddesinin son bendine iki fıkra eklenmesi suretiyle değişiklik yapılan "1743" sayılı Kanunun Millet Meclise sevkinde; 15.5.1971 tarih ve 1402 sayılı Sıkı Yönetim Kanununun 26'ncı maddesine bir fıkra ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı sebep olmuştur.

Mezkûr Kanunun gerekçesinde "Kamu sektöründe çalışan bütün personel belli bir çalışma statüsüne tabi tutularak görev ifa ederken, sıkı yönetim komutanlıklarında görev alan personelin mesai saatleri haricinde, fazla olarak çalıştırılması anayasamızın eşitlik prensibini zedelemektedir. Bu prensibin zedelenmemesi için başka kamu sektöründe fazla olarak çalışan personele bazı kanunlarla tanınan fazla mesai ücretine karşılık olarak, sıkıyönetim personeline de fazla mesai ücreti ödenmesi muadelet yaratacaktır! denilmekte ve kanunun metnine "Ödeme, damga resmi dışında herhangi bir vergiye tabi değildir" hükmü eklenmiştir.

193 Sayılı Kanunun 104 üncü maddesinin son fıkrasında "fazla mesailerin müterafi vergi sistemine tabi olduğu hükmüyle" işçilere haksız vergi yükü getirildiği bariz görülmüyordu. 1402 sayılı Kanunla getirilen fazla mesai ödeneklerinin yeni bir adaletsizlik getirildiği görüldüğünden, mezkûr kanun tadil edilmek istenmiş ve kanun tadil edilmişti. Kanun teklifinin gerekçesi incelendiğinde görülecektir ki, işçilere yüklenen haksız yükün tahfifi öngörülmüş ve fakat Kanunun değiştirilmesini takiben bilhassa Maliye Bakanlığının 116 sayılı genelgesi ile "yük çok daha artırılmıştır." Genelge ile yıllık ikramiye ve mutad vergi yüzdesine tabi olan ek ödenekler %25 in üstünde vergiye tabi tutulmuştur.

Fazla mesailerin adil bir vergiye tabi tutulmasını temin için, fazla mesailerin ayrı bir bordroda vergilendirilmesini sağlamak ve her türlü tereddütü bertaraf etmek maksadıyla, bu kanun teklifi yapılmıştır.

492 Sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü
Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun
Teklifi

Madde 1- 492 Sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü Maddesi aşağıdaki
şekilde değiştirilmiştir:

"Özel Kanunlarla harçtan muaf tutulan kişilerle, istisna
edilen işlemlerden harç alınmaz."

Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

G E R E K Ç E

5521 Sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 11 inci maddesi, "İş mahkemelerinde açılan davalar tebligat ücretinden ve her türlü resim ve harçtan muaftır" hükmünü getirmiştir. Madde hükmüne göre iş davaları, (a) tebligat ücretleri, (b) resim ve (c) harçlardan bağışık tutulmuş iken 1 Kasım 1964 tarihinde yürürlüğe giren 492 sayılı Harçlar Kanunu bağışıklıktan yararlanmak için belirli bir tavanı öngörmüştür. Buna göre, İş Kanununa tabi iş mahkemelerindeki dava ve bu mahkemelerden almış oldukları ilâmların takiplerinde harçtan muaf tutulabilmeleri için yevmiyelerinin 20 lira, aylıklarının ise 600 lirayı geçmemesi gerekmektedir.

Harçlar Kanunu ile yapılan bu düzenleme, iş mahkemelerinin kuruluş amaç ve ilkelerinde yerleştirilmek istenilen esaslara aykırıdır.

İş Mahkemeleri kurulmasına dair kanun tasarısının gerekçesine göre, bu kanun, "...işçinin haklarını, adalet mercilerinde çabuk, kolay ve ucuz bir surette istihsal etmesi" amacıyla çıkarılmıştır.

"Çabukluk ve kolaylık" ilkeleri yanında, "ucuzluk" ilkesi özel olarak Kanunun 11 inci maddesinde düzenlenmiştir.

Bu ilkelere bağlılık Kanunun T.B.M.Meclisindeki görüşülmesi sırasında da açıkça ortaya konmuştur. Örneğin, Adalet Komisyonu sözcüsü, bu görüşü şu sözlerle ortaya koymuştur: "...bu mahkemeleri tesisten maksadımız; işçilerin çabuk görülmesi ve AYNİ ZAMANDA MASRAFSIZ YAPILMASI'DIR ve işçilerin himayesine matuftur..." (T.B.M.M. Tutanak Dergisi, DXVIII, C:23, T.4, B.33, 23.1.1950 Pazartesi)

Gerçekten, başta gelen amaç işverene bağımlı ve çokluk günü gününe yaşamak zorunda olan işçiye, bir iş uyumsuzluğu çevresinde, ona karşı güçlü bir ekonomik baskı olanağına sahip işveren karşısında, mevzuattan vesözleşmelerden doğan haklarını, özel yargı organları aracılığıyla ve genel mahkemelerdekinden daha çabuk, daha ucuz ve daha kolay bir surette alabilmek imkânını sağlamaktır.

Bu amaç ve düşüncelerden hareketle yerleştirilen düzen, 492 sayılı Harçlar Kanununun sınırlayıcı hükümleri ile maalesef zedelenmiş ve ekonomik ve sosyal bir gerek olan "masrafsızlık - ucuzluk" ilkesi

giğnenmiştir.

Harç mükellefiyeti bir çok işçinin dava açabilme olanağını kaldır-
makta, onları sarih haklarından feragate zorlamakta, giderek kendileri-
ne yapılan haksız muamelelere boyun eğmek tehlikesi ile karşı karşıya
bırakmaktadır. Bunun yanı sıra, çoğu kez, harç yükümlülüğünün kendile-
rine hukuki yardım sağlayanlar tarafından yerine getirilmesi karşılı-
ğında, bu yardımı, normalin çok üstünde bir meblağa temin etmek mecbu-
riyeti ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu durumun, işçiyi korumayı ön
plânda tutan sosyal düşünceye uygun olmadığı açıktır.

492 Sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü maddesindeki sınırlamayı
kaldırmayı hedef alan Kanun teklifi bu aksaklıkları önlemeyi; İş Mahke-
meleri Kanununun 11 inci maddesindeki "masrafsızlık - ucuzluk" ilkesini
uygulanabilir hale getirmeyi öngörmektedir.

1111 Sayılı Askerlik Kanununun 14 üncü ve 35 inci Maddelerine
Birer Fıkra Eklenmesine ve 58 inci Maddesinin 1 inci Fıkrasının
Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi

Madde 1- (1111) Sayılı Askerlik Kanununun 14 üncü Maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

"Yurt dışında işçi olarak çalışanların ihtiyat yoklaması yurda kesin dönüşlerine kadar yapılmaz."

Madde 2- (1111) Sayılı Askerlik Kanununun 35 inci Maddesine aşağıdaki fıkra (G) fıkrası olarak eklenilmiştir:

"Yurt dışında işçi olarak çalışanların, öğrenimlerini kendi nam ve hesabına yapan çocuklarının ertesi seneye bırakma işlemleri, öğrenimde bulundukları müesseselerinden alacakları öğrenci belgelerinin Milli Eğitim Bakanlığı'na tanınması şartı aranmaksızın, Konsolosluklara tasdik ettirilmesi kaydı ile yapılır. Meslek edinmek için, meslek okullarında, atölye veya işyerlerinde staj, çıraklık, kalfalık ve ustalık öğreniminde bulunanlar hakkında da bu fıkra hükmü uygulanır. Şu kadar ki, bunların ertesi seneye terki en çok 29 yaşını bitirinceye kadar uzar. İşbu öğrencilerin öğrenimlerine muntazaman devam etmeleri şartıyla, öğrenim saatleri dışında memuriyet, vazife, sanat, ticaret ve ziraat ile iştigalleri tecillerine engel teşkil etmez.

Madde 3- (1111) Sayılı Askerlik Kanunu'nun 58 inci Maddesinin 1 inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"İhtiyat erat, seferberlik, asayiş veya talim ve manevra için sınıf ihtiyacına göre tamamen veya kısmen çağrılırlar; şu kadar ki, yurt dışında işçi olarak çalışanlar, seferberlik hali hariç, sınıf ihtiyacına göre en son çağrılırlar.

Madde 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 5- Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

G E R E K Ç E

Kanun teklifi ile güdülen amaç, yurt dışında işçi olarak çalışan vatandaşlarımızın askerlik çağı içinde yaptırmakla yükümlü bulundukları ihtiyat yoklamasını, yurda kesin dönüşleri tarihine kadar ertelemektir.

Yurt dışında çalışan işçilerimiz, askerlik yükümlülükleri konusunda yurdumuzda carî kurallara yabancı olan şartlarda ve bunlardan habersiz işverenler nezdinde özel sözleşmelerle istihdam edilmiş bulunmaktadır. Yurdumuzda, carî kuralların her mercice tanınmaması ve özellikle tanınan süre bakımından bu yükümlülüğün yerine getirilememesi düşünülemez, Ne var ki, yabancı ülkede şartlar farklıdır; çoğu kez, yurdumuzda meşru, hatta doğal bir mazeret iznine imkân veren anlayışı yabancı bir ülkede bulmak mümkün değildir. Bunun doğal sonucu; izin alamama, yahut izini, ancak küçümsenemeyecek bir maddî kayıp karşılığında elde etmedir. Buna, son derece ağır bir iş hacmi eklenilmelidir.

Öte yandan, yurt dışında çalışan yaklaşık bir milyon işçimizin, öğrenimlerini kendi özel kaynaklarından sağlayan çocuklarının durumu özel bir düzenlemeyi gerektirmektedir.

Yurt dışında öğrenimde bulunan öğrencilerimizin askerlik yükümlülüğü ile ilgili şartları, yurdumuzda halen 8 Nisan 1929 tarih ve 1416 Sayılı "Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun" hükümlerine ve 19.8.1958 gün, 4/10672 sayılı Bakanlar Kurulu Talimatnamesine göre tayin edilmeye çalışılmaktadır.

Gerçekte anılan Yasanın, yabancı memleketlerde kendi hesabına öğrenimde bulunan öğrencilere tatbik kaabiliyeti de yoktur. Zira, Yasa'da bu gibiler hakkındaki tek kayıt, yabancı ülkelerdeki Milli Eğitim Bakanlığı müfettişlerinin kendi hesaplarına öğrenimde bulunan Türk talebelerinin vaziyetini ve çalışmalarını ailelerinin talebi üzerine tetkik edip, kendilerine bildireceklerine dair 16. Maddesi hükmüdür. Yasada, özel öğrenci şeklinde isimlendirebileceğimiz bu gibiler hakkında başkaca hiçbir hüküm bulunmamasına rağmen, 19.8.1958 gün, 4/10672 sayılı Talimatnamenin 2 ve 10 uncu Maddelerinde özel öğrencilerin öğrenciliklerinin başlangıçta Milli Eğitim Bakanlığınca tanınması gerektiği ve öğrencilikleri süresince de gene Milli Eğitim Bakanlığı müfettişlerince kontrol edilebilecekleri belirtilmiştir.

Talimatın ortaya koyduğu tatbikat ise şudur: Milli Eğitim Bakanlığınca bugün tatbik edilen esaslara göre sadece yüksek öğrenim de bulunan öğrencilerin özel öğrencilikleri tanınmakta, bu kurala, ebeveynleri dışarıda bulunan lise öğrencileri de istisnaî olarak ithal edilmektedir.

Tatbikat bu yolda olunca, yurt dışında çalışan yaklaşık bir milyon işçimizin sayıları yüzbine varan ve öğrenimlerini kendi kaynaklarından yürüten çocukları açısından iki kategori askerlik mükellefi ortaya çıkmaktadır. Şöyle ki:

(1) Öğrenimini, Milli Eğitim Bakanlığının esasen tanımakta olduğu öğrenim müesseselerinde yapan özel öğrenciler,

(2) Meslek edinmek için çeşitli meslek okullarında, atölye ve işyerlerinde staj, kalfalık, çıraklık ve ustalık öğrenimi yapan gençler.

Bunlardan birinci kategoride bulunanlar bile, askerlik çağına geldiklerinde çeşitli müşküllerle karşılaşmaktadırlar. Zira, tecil istemi ile Milli Eğitim Bakanlığı müfettişliğine başvurdıklarında, kendilerinin o anda öğrenci tanınmamış olmaları nedeniyle, müfettişliklerle doğrudan Milli Eğitim Bakanlığına başvurmaları gerektiği söylenilmektedir. Milli Eğitim Bakanlığına başvurulduğunda, fiilen öğrenci bulunan bu gençlerden 20 yaşını idrak etmiş olanlardan bu Bakanlıkça askerlik şubesinden "tecil belgesi" istenilmektedir. Tecil belgeleri ise, sadece müfettişliklerce tasdik edilen öğrenci belgelerine müsteniden verildiğinden ve öğrenci müfettişlikleri de kendilerince tanınmayan bu fiilî öğrencilere ait belgeleri tasdik etmediklerinden gençler tam bir fasit daireye girmektedirler.

Yaklaşık bir milyon işçimizin çocuklarının önemli bir kısma yabancı ülkelerde meslek ve sanat öğrenmek için meslek okullarını seçmekte, yaşadıkları ülkenin olanaklarına göre bu öğrenimlerini staj, çıraklık, kalfalık ve ustalık seviyelerinde okullar yanı sıra işyerlerinde ve atölyelerde de yapmaktadırlar. Askerlik yükümlülüğü açısından ikinci kategoriyi teşkil eden bu gibiler için ise hiçbir himaye öngörülüş değildir. Bunlar, ya eğitim ve öğrenim sayılmak gereken kurslarını veya tedrisatı yarım bırakmak zorunda kalmakta, yahut asker-kaçağı durumuna düşmekte, hatta vatandaşlıklarını kaybetme tehlikesi ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Üstelik bu kategori gençlerin aileleri de çoğunlukla yurt dışında bulunduğundan yurt içinde kalacakları bir yer de yoktur. Üstelik, askerlik şubeleri

sevkiyatı ne zaman yapacaklarını yurt dışında bildirmemekte, buna karşılık konsolosluklar yürürlükteki kurallar karşısında kendilerini yurda sevk etmekte, böylece bir çoğu hemen askere de alınamamaları nedeniyle beklemek zorunda kalmaktadırlar.

Öte yandan, yurt dışında bulunan ve öğrenimlerini kendi kaynaklarından temin eden öğrencilerin öğrenciliklerinin Milli Eğitim Bakanlığı'na tatbik edilmesi gerektiği yolunda 1416 Sayılı Yasada bir hüküm de yoktur. Hüküm, 4/10672 Sayılı Talimatnameye, yasal dayanağı olmaksızın dahil edilmiştir.

Yurt dışında öğrenimde bulunanların tâbi tutuldukları bu işlem hakkaniyet ve eşitlik ilkelerine de aykırıdır. Zira, yurt içinde, fiilen öğrenci olanların temin ettikleri öğrenci belgelerine göre, askerlik şubelerince askerlikleri tecil edilebilirken, yurt dışında fiilî öğrencilikleri olanlar bu imkândan yoksun bırakılmaktadır.

Dış ülkelerde işçi çalıştıran ülkeler arasında örneğin İspanya bu soruna ciddiyetle eğilmiş ve işçi çocukları yanında genç işçileri dahi, belirli bazı kayıt ve şartlar tahtında askerlik yükümlülüğünden muaf tutucu tedbirler getirmiştir.

Değişiklik teklifi ekstrem kabul edilebilecek böyle bir yolu değil, eşitlik ve hakkaniyet ilkelerinin ve ihtiyaçların gereğini sağlamaya matuftur.

Değişikliğe göre yabancı ülkelerde çalışan işçilerimizin öğrenimde bulunan çocuklarının durumu realist bir açıdan ele alınmakta ve bunların öğrenim belgelerinin Milli Eğitim Bakanlığınca tatbik edilmesi şartı aranmaksızın, konsolosluklarca tasdiki ve bu suretle askerliklerinin en çok 29 yaşa kadar tecil edilebileceği öngörülmektedir. Hüküm bu yönüyle, yurt içi tatbikat ile paralel bir duruma getirilmektedir.

Askerlik Kanununun 58 inci Maddesinde yapılan değişiklik ise, seferberlik halini ayrı tutarak, asayiş, talim ve manevralarda yurt dışında çalışanların, ihtiyaç olduğunda "en son" ödev çağrılmalarını düzenlemektedir. Bunun gerekçesi ise açıktır. Yurt içinde çalışma durumunda olan ile yabancı memleket kural ve şartlarına tâbi olarak çalışan arasında ödev bakımından değil, ama hiç olmazsa çağrılma sırası bakımından bir imkân tanımak ekonomik ve sosyal koşulların doğal bir sonucudur.

İşçi Yardımlaşma Kurumu
(İYAK) Kanun Teklifi

Kuruluş

Madde 1- Karşılıklı dayanışma yolu ile üyelerine bu kanunda yazılı sosyal yardım ve hizmetleri sunmak amacı ile İşçi Yardımlaşma Kurumu kurulmuştur. Kurumun Merkezi Ankara'dır.

İşçi Yardımlaşma Kurumu bu Kanun ile özel hukuk hükümlerine tabi olup, mali ve idari yönden muhtar tüzel kişilikte bir kuruluştur.

Bu kanunda geçen (Kurum) deyimini, İşçi Yardımlaşma Kurumu (İYAK) anlamınagelir.

Kapsam

Madde 2- Kurumun üyeleri aşağıda gösterilmiştir.

a) Bünyesinde en çok işçiyi temsil eden en üst derecedeki işçi kuruluşuna bağlı işçi teşekküllerinin üyesi olup Sosyal Sigortalar Kanununa göre sigortalı sayılanlar ve sigortalılık durumu ne olursa olsun işçilik nitelikleri kanunlara göre kesin hükme bağlanmış bulunanlar ile İşçi Yardımlaşma Kurumu personeli Kurumun zorunlu üyeleridir.

b) (a) bendinde belirtilen işçi kuruluşlarının dışında kalan diğer işçi kuruluşlarının üyeleri ile işçi niteliğini taşımakta olan diğer işçilerle yurt dışında çalışmakta olan Türk işçileri ve yaşlılık aylığından yararlanmakta olan işçiler yazılı istekte bulunurlarsa Kurumun "isteğe bağlı üyesi" olabilirler.

c) İşçi statüsünde olmayan genel kurul delegeleri de Kurumun zorunlu üyeleridir.

Üye Sayılmayanlar

Madde 3- Ordu Yardımlaşma Kurumu Memur Yardımlaşma Kurumu gibi işçi statüsünde olmayan genel kurul delegelerinden herhangi bir yardımlaşma

kurumuna üye olanlar hakkında, üyelik niteliği devam ettiği sürece, bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

Organlar

Madde 4- Kurumun organları şunlardır:

- a) Genel Kurul
b) Yönetim Kurulu
c) Denetim Kurulu
d) Genel Müdürlük

Genel Kurul

Madde 5- Genel Kurul aşağıdaki şekilde teşekkül eder:

- a) Bünyesinde en çok işçiyi temsil eden en üst derecedeki işçi kuruluşunun İcra Kurulu üyelerinin kendi aralarından seçecekleri üç delege,
- b) Bünyesinde en çok işçiyi temsil eden ~~en~~ üst derecedeki işçi kuruluşuna bağlı işçi teşekküllerinden işkollarında en çok işçiyi temsil eden kuruluşlar Yönetim Kurullarınca aşağıdaki esaslara göre kendi yapıları içinden seçilen delegeler,

250 üyeden 5.000 üyeye kadar üyesi bulunan teşekküllerden 1 delege							
5001	"	10.000	"	"	"	"	2 "
10001	"	15.000	"	"	"	"	3 "
15001	"	20.000	"	"	"	"	4 "
20001	"	25.000	"	"	"	"	5 "
25001	"	30.000	"	"	"	"	6 "
30001	"	40.000	"	"	"	"	7 "
40001	"	50.000	"	"	"	"	8 "

50.000 den yukarı üyesi bulunan teşekküller bu rakamdan her 25.000 üye için toplam delege sayılarına 1 delege daha ilâve ederler. Kûsuratlar için delege temsil hakkı yoktur.

Bünyesinde en çok işçiyi temsil eden işçi kuruluşuna bağlı kuruluşların üye sayılarının tesbitinde üst kuruluşa ödenen aidat ortalaması dikkate alınır.

Bünyesinde en çok işçiyi temsil eden işçi kuruluğu Çalışma Bakanlığınca tesbit olunur.

- c) Maliye ve Çalışma Bakanlıklarından birer delege,
- d) Her hukuk ve iktisat fakültesinden, İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerinden birer delege,
- e) Devlet Plânlama Teşkilâtından iki delege,
- f) Sosyal Sigortalar Kurumundan iki delege,

Genel Kurul Toplantısı

Madde 6- Genel Kurul her sene Kurum merkezinin olduğu yerde Mayıs ayı içinde toplanır.

Normal genel kurul gündemi, Genel Kurul toplantısından en az 15 gün önce, geçen yıla ait raporlar, bilânço, kâr ve zarar cetvelleri ile gelecek yıla ait plân ve program, Kurum yetkili ~~organları tarafın-~~ dan hazırlanarak genel kurul üyelerine ulaştırılır.

Gerekli görülürse:

- a) Genel Kurul delegelerinin en az 1/3 ü
- b) Yönetim Kurulu
- c) Denetim Kurulunun göstereceği lüzum üzerine genel kurul yönetim kurulunca olağanüstü toplantıya çağrılabilir.

Olağanüstü toplantının gerekçesi en az onbeş gün önce delegelere taahhütlü mektup ile bildirilir. Gerekçe, çağrıyı yapan Kurul tarafından hazırlanır.

Genel Kurul toplantılarında nisap delege toplam sayısının 2/3 dür.

Nisap temin edilemediği taktirde tesbit edilecek günde nisap aranmaksızın toplanılır.

Genel Kurula Ankara dışından katılacaklara genel kurulca konulacak esaslara göre yolluk ödenir. İşçi üyelerin ayrıca işlerinden ayrıldıkları günden işbaşına dönmeleri gereken güne kadar geçen iş günleri için ilgili işyerlerinden ödenmemiş olan gündelikleri de Kurumca ödenir.

Genel Kurulun Görev ve Yetkileri

Madde 7- Genel Kurulun Görev ve Yetkileri

- a) Yönetim Kurulu üyelerini ve denetçileri ile yedeklerini 5 yıl için gizli oyla seçmek,
- b) Kurumun yıllık bilânço, kâr ve zarar hesapları ve çalışma raporu ile denetçiler tarafından düzenlenen raporları tetkik etmek ve karar vermek yönetim ve denetim kurullarını ibra etmek,
- c) Kurumun mali kaynaklarının işletilmesi ile sair hususlarla ilgili mevzularla karar vermek, mütalâa ve tekliflerde bulunmak,
- d) Genel Kurul delegeleri tarafından vaki olacak teklif ve dilekleri inceleyip karara bağlamak,
- e) Genel Müdür, Yönetim Kurulu Başkanı ve üyeleri ile denetçilerin ücretlerini tesbit etmek,
- f) Bu kanuna uygun sosyal hizmet ve yardımlara ilişkin yönetmelikleri onaylamak,
- g) Genel Kurul üyelerine verilecek ücret ve yollukları tesbit etmek.

Yönetim Kurulu

Madde 8- Yönetim Kurulu

- a) Yönetim Kurulu 5 yıl süre için Genel Kurul tarafından seçilen 7 asil, 7 yedek üyeden teşekkül eder. 4 asil ve 4 yedek üye, bünyesinde en çok işçiyi temsil eden en üst derecedeki işçi kuruluşunca gösterilecek iki katı aday arasından seçilir.
 - b) Yönetim Kurulu üyeleri kendi aralarından bir başkan ve bir başkan vekili seçerler.
 - c) Yönetim Kurulu haftada en az bir defa asgari 6 üye ile toplanır.
- Kararlar toplantıda bulunanların çoğunluğu ile verilir. Oyların eşitliği halinde başkanın oyu kararı sağlar.

d) Yönetim Kurulu toplantılarında Genel Müdür veya yetkili Genel Müdür Yardımcılarından birisi mutlaka hazır bulunur. Gerekli izahatı verir. Oy hakkı yoktur.

e) Yönetim Kurulu toplantısına 3 defa mazeretsiz olarak gelemeyen yönetici müstafi sayılır. Yerine yedeklerden en çok oy alan üye başkanlıkça göreve çağırılır.

Yönetim Kurulunun Görev ve Yetkileri

Madde 9- Yönetim Kurulunun Görev ve Yetkileri:

a) Genel Müdürlüğe istekli en az üç aday arasından gizli oyla genel müdürü seçmek,

b) Genel Müdürlükçe hazırlanacak bütçe ve kadroları tetkik ve tasdik etmek,

c) Genel Müdürlükçe hazırlanacak yıllık bilânço ile kâr ve zarar hesaplarını inceleyip tasdik ederek ve o devre içinde yapılan ve gelecek devre yapılacak işlere dair gerekçeli raporlar ile proje ve programları tanzim ederek Genel Kurula sunmak,

d) Bu kanuna uygun sosyal hizmet ve yardımlara ilişkin yönetmeliklerini hazırlayarak Genel Kurulun tasvibine sunmak,

¶) Her 5 yılda bir Genel Müdürlükçe hazırlanacak teknik bilânço ve aktüarya raporunu tetkik ederek Genel Kurula sunmak,

f) Kurum için fayda görülen hallerde, dava ve icra kovuşturmalardan sarfı nazar veya feragat etmek ve bunlara ait alacakların terkinin hususunda karar vermek ve Kurumun leh ve aleyhindeki dava ve takipleri sulh ve tahkim yolu ile halletmek,

g) Genel Müdürün, teklifi ile genel müdür yardımcılarını ve sair personeli tayin ve gerektiğinde azletmek, genel müdüre bu hususta yetki vermek,

h) Kurum personeline verilecek ücret, tazminat, ikramiye ve sair özlük haklarını, Genel Müdürlüğün teklifi üzerine tesbit etmek,

ı) Kendilerine kurum adına imza yetkisi verileceklerde, bunların yetki ve derecelerini tayin ve Kurumu ilzam edecek imza sirkülerini tesbit ve usulen tescil, neşir ve ilân etmek,

i) Bu kanunda belirtilen esaslara göre; Kurum mevcutlarının işletilme şekillerini tayin etmek, Genel Müdüre bu hususta yetki vermek,

j) Genel Müdürün yokluğu halinde yerine bakacak Genel Müdür yardımcılarında birini tesbit etmek,

k) Kurumca yapılacak akidleri inceleyip karar vermek

l) Yönetim Kurulu üyelerinden gelecek teklifleri görüşerek karara bağlamak,

m) Bu kanunda tadadedilmeyen diğer işleri Genel Kurulun tasvibi ile yapmak,

n) Gerektiğinde yetkilerinin bir kısmını Genel Müdüre devretmek.

Denetim Kurulu

Madde 10- Denetim Kurulu:

a) Denetim Kurulu üç yıl süre ile üç asil, üç yedek üyeden teşekkül eder.

b) Seçilecek denetçileri maliye, hukuk, bankacılık, sigorta ve muhasebe sahalarından birinde tecrübe sahibi olması ve yüksek tahsil yapmış olması şarttır.

c) Denetim Kurulunun bir üyesi bünyesinde en çok işçiyi temsil eden, en üst derecedeki işçi kuruluşunun göstereceği dört aday, diğer 2 üye ise Genel Kurulda işçi statüsü dışındaki delegelerin gösterecekleri iki aday arasından gizli oyla Genel Kurulca seçilir.

Yedek üyeler de asil üyelerin seçim esasına göre seçilir.

d) Denetim Kurulu kendi aralarında bir başkan seçer. Şu kadar ki, denetçilerin her biri Genel Kurula karşı görevlerinden sorumludurlar.

e) Denetim kurulu üyeliğinde boşalma halinde (c) bendindeki seçim esası dikkate alınarak en çok oy alan yedek üye göreve çağrılır.

Denetim Kurulunun Görev ve Yetkileri

Madde 11- Denetim Kurulunun Görev ve Yetkileri:

a) Genel Kurul adına kurumu denetlemek,

b) Kurumun durumu hakkında 3 er aylık devreler itibariyle özellikle emniyet, verimlilik, likidite konuları üzerinde durarak raporlar düzenlemek, bunların birer kopyasını yönetim kuruluna ve birer kopyasını da yıllık raporlarına ekliyerek Genel Kurula sunmak,

c) Genel Kurula sunulan yıllık raporlarda, Kurumun benzeri yerli ve yabancı müesseselerle, çeşitli yönlerden karşılaştırılmasını yapmak, gidiş ve tutum üzerinde açık tekliflerde ve plân programlar hakkında açık ve karara götüren tavsiyelerde bulunmak,

d) Denetim Kurulu üyeleri ayrı ayrı veya birlikte görev yapmaya yetkilidirler.

e) Kurumun denetimi, Türk Ticaret Kanununun Anonim Şirketleri hakkındaki hükümlere tabidir. Denetim Kurulu görevini bu hükümler dairesinde yapar.

Genel Müdürlük Kuruluşu

Madde 12- Genel Müdürlük Kuruluşu:

Genel Müdürlük; bir Genel Müdür, yeteri kadar Genel Müdür Yardımcıları ve merkez ile taşra teşkilâtından teşekkül eder.

Genel Müdürün Seçimi

Madde 13- Genel Müdür:

a) Yönetim Kurulunca 9. maddenin (a) bendine göre gizli oyla seçilir.

b) Genel Müdür Yardımcıları, genel müdürün teklifi ile Yönetim Kurulunca tayin edilir. Bunların maliye, iktisat, ticaret, hukuk, bankacılık, sigorta gibi konularda tecrübeli ve yüksek tahsil yapmış olmaları şarttır.

c) Genel Müdürlüğün merkez ve taşra teşkilâtı genel müdürün teklifi ve Yönetim Kurulunun uygun görmesi ile tamamlanır.

./..

Genel Müdürün Görevleri

Madde 14- Genel Müdürün Görevleri:

- a) Kurumun işlerini, yönetim kurulunun gözetimi altında bu kanun ve diğer mevzuat hükümlerine göre yürütmek,
- b) Kurumu temsil etmek,
- c) Kurumun yıllık bütçe ve kadrolarını, iş programı ve çalışma raporunu hazırlayarak onay için yönetim kuruluna sunmak,
- d) Her beş yılda bir teknik bilanço ve aktüarya raporunu hazırlatarak yönetim kurulunun tetkik ve onayına arz etmek,
- e) Genel Müdür yardımcılığı için adayları tesbit etmek, münhal kadrolara atanacak personeli sınav ve liyakat usulüyle tesbit ederek yönetim kurulunun onayına sunmak,
- f) Kurumun personeline verilecek ücret, tazminat, ikramiye ve sair özlük haklarını gerekçeleri ile tesbit ederek yönetim kurulunun onayına arz etmek.

Kurumun Gelirleri

Madde 15- Kurumun gelirleri zorunlu üyelerle isteğe bağlı üyelerin sigorta primine esas aylık ücretlerinden kesilecek %5 oranındaki kesenekler ile Kurum mevcutlarının işletilmesinden sağlanacak gelirlerden ibarettir.

- a) Kurum her türlü bağış kabul edebilir.
- b) Zorunlu üyelerle, isteğe bağlı üyelerin kendilerinin veya işverenlerinin ödemeleri gereken keseneklerin, 506 sayılı Kanunda belirtilen esas ve usullere göre Kurumca nasıl tahsil edileceği, isteğe bağlı sigortalılık, keseneğe esas ücretler, günlük kazanç sınırları, kesenek belgeleri ve ölçümlöme, keseneklerin ödenmesi veya ödenmemesi hallerinde yapılacak işlemler, Yönetim Kurulunca hazırlanıp Çalışma ve Maliye Bakanlıklarının onayından geçtikten sonra yürürlüğe girecek yönetmelikte belirtilir.

Yönetim Giderleri

Madde 16- Kurumun genel yönetim giderleri, yıllık genel gelirlerinin %10 unu aşamaz.

Sosyal Yardımlar

Madde 17- Kurumun yapacağı yardımlar:

- a) Malûllük yardımı,
- b) Yaşlılık yardımı,
- c) Ölüm yardımı,
- d) Evlenme yardımı,

Yardımlar bir defada toptan yapılır.

Sosyal Hizmetler

Madde 18- Üyelerinin ve ailelerinin her türlü sosyal ve moral ihtiyaçlarının giderilmesi amacı ile Kurum:

- a) Tüketim maddeleri satış yerleri açabilir.
- b) Çocuk yuvaları, öğrenci yurtları, lokal ve misafirhaneler açabilir, burs verebilir,
- c) Tatil ve dinlenme kampları, spor tesisleri ve eğlence yerleri kurabilir.
- d) Yurt içi ve yurt dışı geziler düzenleyebilir.
- e) Huzur evleri kurabilir veya bu yoldaki teşebbüslere katılabilir.
- f) İşçi Mesken kredileri verebilir.

Yönetmelikler

Madde 19- 18. maddede belirtilen sosyal hizmetlerden kimlerin hangi koşullarla ne ölçüde yararlanacağı Yönetim Kurulunca hazırlanıp Çalışma Bakanlığının onayından geçtikten sonra yürürlüğe girecek Yönetmeliklerde belirtilir.

Yaşlılık Yardımı

Madde 20- En az 5 yıl müddetle Kurumda üye olarak bulunduktan sonra Sosyal Sigortalar Kanununa göre Yaşlılık Sigortasından tahsise hak kazanmış olanlar yaşlılık yardımından yararlanabilirler.

Yaşlılık yardımı, üyenin kurumda geçen ve aidat ödediği her tam hizmet yılına karşılık olarak Kuruma girdiği tarihteki aylığı ile

emeklilik ve sair suretle ayrıldığı tarihe kadar gördüğü zamların bu kanuna ilişik (1) numaralı tablodaki emsaller ile çarpımından elde edilecek miktarların toplamından ibarettir.

Aylıklarda azalma halinde, (2) numaralı tablodan yararlanılır.

Ölüm Yardımı

Madde 21- Ölüm yardımı, ölen üyenin Kuruma aidat ödediği müddet içinde ölmesi halinde üyenin hayatta iken Kuruma vereceği beyannamede gösterdiği mirasçılara ödenir.

Ölüm yardımının hesaplanmasında son almakta olduğu aylığının tutarı nazarı itibare alınır ve bu aylığın 6 katı ölüm yardımı olarak ödenir.

Ayrıca Kuruma dahil olduğu tarihten ölüm tarihine kadar geçen müddet nazarı itibare alınarak 20. maddeye göre hesaplanacak yaşlılık yardımı da ödenir.

Malûliyet Yardımı

Madde 22- Malûliyet yardımı:

a) Tam ve daimi malûliyet; üyelerden herhangi biri ister vazife dahili ister vazife harici olsun herhangi bir kaza hastalık ve sakatlık sonucu bir işle meşgul olmak imkânından kesin olarak mahrum kaldığı sıhhi heyet raporu ile tebeyyün ettiği taktirde tam ve daimi malûl addedilir.

Tam ve daimi malûliyet yardımı 21. madde gereğince hesaplanarak ölüm yardımı gibi ödenir.

b) Kısmi malûliyet; üyelerden birisi Herhangi bir kaza dolayısıyla daimi ve fakat kısmi bir malûliyete uğradığı taktirde işbu kanuna ilişik (3) numaralı tablodaki nisbetler dahilinde kısmi malûliyet yardımına hak kazanır.

Kısmi malûliyet, yardımı hesabında son olarak alınan maaş tutarının 6 misli esas alınır, bu miktardan (3) numaralı tablodaki nisbetler

Evlenme Yardımı

Madde 23- Evlenme dolayısıyla işlerinden ayrılan kadın üyelerin kesenekleri toplamı yazılı istekleri üzerine aynen geri verilir.

Kesenek iadesi

Madde 24- İşten ayrıldıkları halde 20, 21. ve 22. maddelerde belirtilen tahsis şartlarını yerine getirmemiş bulunan üyelerle, bu üyelerden ölenlerin hak sahiplerine, bu kanun gereğince Kuruma yatırılmış bulunan kesenekleri aynen geri verilir.

Mesken Kredisi

Madde 25- Kurum, kuruluşunu takibeden beşinci yıldan sonra mali gücünün müsaadesi nisbetinde üyelerine mesken kredisi verebilir.

Kredinin nasıl, hangi koşullar ve ölçülerde verileceği Kurum Yönetim Kurulunca hazırlanıp Çalışma Bakanlığının onayından geçtikten sonra yürürlüğe girecek olan yönetmelikte belirtilir.

İşçilere Pazaryeri

Madde 26- Kurum, beş yıllık bir program hazırlayarak açılacak tüketim maddeleri satışyerlerini tayin eder, mümkün ve faydalı olan her yerde işçilere pazaryeri açmak üzere gereken çalışmaları yapar.

3000 den az Kurum üyesinin çalıştırıldığı yerlerde pazar yeri açılamaz.

Talebe Yurtları ve Burslar

Madde 27- Kurum, üyelerinin tahsil çağındaki çocukları için yurt içi ve yurt dışı öğrenim ve staj bursları tesis etmeye, öğrenci yurtları açmaya ve bu sahada her türlü sosyal ihtiyaçları karşılamak için gerekli teşebbüslerde bulunmaya yetkilidir.

Kurum Fonlarının İşletilmesi

Madde 28- Yönetim Kurulu, Kurumun maksat ve gayesinin tahakkuk

ettirilmesi imkânlarının, fonların işletilmesindeki başarıyla sıkı bağlantısını gözetmek kaydıyla:

- a) Menkûl ve gayrimenkûl mallar iktisabına ve her türlü senet ve tahvil satınalmaya,
 - b) Lüzumlu ve faydalı gördüğü takdirde, her nevi şirketleri kurmaya, kurulmuş bulunanlara iştirake, bunların hisse senetlerini veya ortaklık paylarını satınalmaya,
 - c) Bankalar Kanununa tâbi bir banka kurmaya
 - d) Lüzumunda, Kurum alacaklarını teminen, rehin ve ipotek tesis etmeye,
- Yetkilidir.

Kurum Fonlarının İşletileceği Sahalar ve İşletme Politikası

Madde 29 - Kurum, fonlarını, yeterli incelemeye dayanan kararlarla verimli ve güvenli her sahada işletebilir.

- a) Kurumun kalkınma plânına uygun yatırımları, güvenli, rantablo ve yararlı olduğu gerekçesi ile 15 yıllık bir perspektif içinde beşer yıllık plânlara bağlanır. Beşer yıllık plânlar Genel Kurulun onayı ile tekemmül eder.
- b) Yönetim Kurulu, fonların her yıl hangi alanlara, hangi sonuçları sağlamak amacı ile yatırılacağını, yıllık programlar halinde Genel Kurulun onayına sunar.
- c) Kurum, fonlarını işletirken müdebbir bir tüccar gibi hareket edecektir.

Ayrıca, yurdun, özellikle doğu bölgelerinin ekonomik kalkınmasında, sosyal fonların etkisi devamlı olarak göz önünde tutulacaktır.

Bu amaçla kalkınma plânının öngördüğü alanlara yapılacak yatırımlara, Kurum ilkelerine uyduğu takdirde öncelik tanınacaktır.

- d) Fonların işletilmesinde, Kurumun yalnız başına veya hükmi yahut hakiki şahıslarla işbirliği halinde bulunması her projenin icabına göre tayin edilir.

e) Kurumun kuracağı tesis ve yapacağı yatırımlardan sağlayacağı kârın %5 i oranında bir fon meslekî ve teknik eğitim alanında kullanılmak üzere, bünyesinde en çok işçiyi temsil eden, en üst derecedeki işçi kuruluşuna tahsis edilir.

Çeşitli Hükümler

Madde 30- Kurumun muafiyetleri

a) Kurum, Kurumlar vergisine tabi değildir.

b) Kuruma yapılacak bağışlar, Kurumun ne nam altında olursa olsun üyelerine veya kanuni mirasçılarına yapacağı yardımlar her çeşit vergi, den muaftır.

c) Kurumun, aşağıda belirtilen işlemleri hiç bir vergi resim ve harca tabi değildir.

1- Üyelerden kesilecek kesenekler,

2- Kurum tarafından yapılan işlemler için ilgililere verilmesi veya bunlardan alınması gereken her türlü evrak ve belgeler ve bunların suretleri,

Madde 31- Tüketim kooperatiflerine uygulanan mali hükümler, Kurumun açacağı tüketim maddeleri satış yerleri için de aynen uygulanır.

Madde 32- Kurumun hesap yılı, takvim yılıdır

Madde 33- Bu kanun gereğince yapılacak ödemeler ve sağlanacak yardımlar, ödeme yapılınca kadar haczedilemez, başkasına devir ve temlik edilemez.

Madde 34- İşveren, Kurum için kendisine düşen yükümlerden ve sair masraflardan dolayı işçilerin ücretlerinden indirim yapamaz.

Madde 35- Bu kanun gereğince yapılacak bildirimler hakkında 7201 sayılı Tebliğ Kanunu hükümleri uygulanır.

Son Hükümler

Madde 36- Bu Kanun yayımını takibeden aybaşından itibaren yürürlüğe girer.

Madde 37- Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Geçici Hükümler

Geçici Madde 1- Kurumun ilk blâncı dönemi, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren takvim yılının başına kadardır.

Geçici Madde 2- Bu kanunda belirtilen Yönetmelikler, kanunun yayımlı tarihinden itibaren en geç (6 ay) içinde çıkarılır.

Geçici Madde 3- İlk Genel Kurula katılacak delegeler, bünyesinde en çok işçiyi temsil eden en üst derecedeki işçi kuruluştan tarafından seçilir.

1 Numaralı Tablo

<u>Yıl</u>	<u>Emsaller</u>	<u>Yıl</u>	<u>Emsaller</u>
1	0 525 000	21	18 752 604
2	1 076 256	22	20 215 236
3	1 655 064	23	21 750 996
4	2 262 816	24	23 363 544
5	2 900 952	25	25 056 732
6	3 571 008	26	26 834 568
7	4 274 556	27	28 701 288
8	5 013 288	28	30 661 356
9	5 788 944	29	32 719 428
10	6 603 396	30	34 880 400
11	7 458 564	31	37 149 420
12	8 356 488	32	39 531 888
13	9 299 316	33	42 033 480
14	10 289 280	34	44 660 160
15	11 328 744	35	47 418 156
16	12 420 180	36	50 314 068
17	13 566 192	37	53 354 772
18	14 769 504	38	56 547 516
19	16 032 972	39	59 899 884
20	17 359 620	40	63 419 880

2 Numaralı Tablo

<u>Yıl</u>	<u>Emsaller</u>	<u>Yıl</u>	<u>Emsaller</u>
1	1 050 000	21	2 785 963
2	1 102 500	22	2 925 261
3	1 157 625	23	3 071 524
4	1 215 506	24	3 225 100
5	1 276 282	25	3 386 355
6	1 340 096	26	3 555 673
7	1 407 100	27	3 733 456
8	1 477 455	28	3 920 129
9	1 551 328	29	4 116 136
10	1 628 895	30	4 321 942
11	1 710 339	31	4 538 039
12	1 795 856	32	4 764 941
13	1 885 649	33	5 003 189
14	1 979 932	34	5 253 348
15	2 078 928	35	5 516 015
16	2 182 875	36	5 791 816
17	2 292 018	37	6 081 407
18	2 406 619	38	6 385 477
19	2 526 950	39	6 704 751
20	2 653 298	40	7 039 989

3 Numaralı Tablo

İşçi Yardımlaşma Kurumu Malûliyet Tablosu

	Sigorta bedelinin % si	
	Sağ	Sol
Kolun veya elin tamamen kaybı	60	50
Omuz hareketinin tamamen kaybı	25	20
Dirsek hareketinin tamamen kaybı	20	15
Bilek hareketinin tamamen kaybı	20	15
Başparmak ile şahadet parmağının tamamen kaybı	30	25
Başparmak ile şahadet parmağından gayri bir parmağın tamamen kaybı	25	20
Şahadet parmağı ile beraber başparmaktan gayri bir parmağın tamamen kaybı	20	15
Baş ve şahadet parmaklarından gayri üç parmağın tamamen kaybı	25	20
Yalnız başparmağın tamamen kaybı	20	15
Yalnız şahadet parmağının tamamen kaybı	15	10
Yalnız orta parmağın tamamen kaybı	10	8
Yalnız yüzük parmağının tamamen kaybı	8	7
Yalnız küçük parmağın tamamen kaybı	7	6
Bir bacağın dizden yukarısının tamamen kaybı	50	
Bir bacağın dizden aşağısından tamamen kaybı	40	
Bir ayağın tamamen kaybı	40	
Bir ayağın (bütün parmaklar dahil) kısmen kesilmesi	30	
Bir kalçanın hareketinin tamamen kaybı	30	
Bir dizin hareketinin tamamen kaybı	20	
Bir ayak bileği hareketinin tamamen kaybı	15	
Bir ayak başparmağının tamamen kaybı	8	
Kırılan bir bacağın iyi kaynamaması	30	
Kırılan bir ayağın iyi kaynamaması	20	
Kırılan bir diz kapağının iyi kaynamaması	20	
Bir bacağın 5 santimetre veya daha fazla kısalması	15	
Bir gözün tamamen kaybı veya iki gözün rüyet kudretinin yarı yarıya kaybı	25	

3 Numaralı Tablonun devamı

Her iki kulağın tamamen sağırılığı	40
Bir kulağın tamamen sağırılığı	10
Kırılan alt çenenin iyi kaynamaması	25
Alt çenenin tamamen kaybı	30
Bir ayak parmağının tamamen kaybı	10

Yukardaki cetvelde zikredilmiş bulunan malûliyetlerin nispeti, daha az vahim olsalar bile, bunların ehemmiyet derecelerine göre ek cetvelde yazılı nispetlere kıyasen tayin olunur.

GENEL GEREKÇE

Günümüzün modern toplumlarında yurttaşların geleceğini teminat altına almak amacı taşıyan sosyal güvenlik sadece sosyal sigortalar yolu ile sağlanamamaktadır. Sosyal Sigortalar dışında gelir güvenliğini tamamlayıcı nitelikte yeni sosyal yardım imkânları sağlayan kuruluşlar gittikçe önem kazanmaktadır. Bu kabil kuruluşların tek fonksiyonu sosyal güvenliği sağlamak değildir. Bunun yanı sıra üyelerinin ekonomik durumunu geliştirmek, üye ve ailelerinin her türlü sosyal ve moral ihtiyaçlarını karşılamaktır.

Öte yandan sosyal güvenlik sistemi içinde toplanacak fonlar millî gelirden tasarruf payını arttıracak ve bu fonların plân hedeflerine uygun yatırımlara yöneltilmesi ile millî gelir artışına katkıda bulunulacaktır.

Bütün bunların yanı sıra sınıflı yatırımların gerçekleştirilmesi ile yurdumuz için büyük önem taşıyan istihdam hacmi genişletilecek, işsizlik büyük ölçüde azalacaktır.

Ayrıca kurumun elde edeceği kârdan, özellikle mesleki ve teknik eğitim alanında kullanılmak üzere ayrılacak eğitim fonu ile, modern batı toplumlarında olduğu gibi devletin eğitim harcamalarına katkıda bulunmak ve dolayısıyla yurdumuz için hayati bir önem taşıyan sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak mümkün olacaktır.

Yukarıda verdiğimiz izahattan anlaşılacağı gibi, İYAK teklifi kanunlaştığında, üyelerin karşılıklı dayanışma yolu ile sosyal yardım ve hizmet olanakları artacak, istihdama ağırlık veren sınıflı yatırımlar gerçekleştirilecek, bütün yurtda ve özellikle Doğu ve Güneydoğu bölgelerimizde yaşayan halkımıza dönük tüm yatırım imkânları seferber edilecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

I KURULUŞ

Madde: 1- Bu madde kurumun kuruluşu ile ilgili hükümleri ihtiva etmektedir.

Kurumun ismi "İşçi Yardımlaşma Kurumu" dur. Merkezi Ankara'dır.

Amacı kanunda belirtilen sosyal yardım ve hizmetleri üyelere sunmaktır.

İYAK malî ve idarî yönden muhtariyeti haiz olup, bunun doğal sonucu olarak, tüzel kişiliğe sahip ve özel hukuk hükümlerine tâbi bir kuruluştur.

II KAPSAM

Madde: 2- Bu maddede Kurumun üyeleri, zorunlu ve isteğe bağlı olarak iki grup hâlinde düzenlenmiştir.

Bünyesinde en çok işçiyi temsil eden, en üst derecedeki işçi kuruluşuna bağlı işçi teşekküllerinin üyesi olup,

- S.S.K.'a göre sigortalı sayılanlar
- Sigortalılık durumları ne olursa olsun kanunlara göre işçi sayılanlar ve
- İYAK personeli

Kurumun zorunlu üyeleridir.

Diğer işçi kuruluşlarının üyeleri, işçi niteliği taşımakta olan diğer işçiler, yurt dışında çalışan Türk işçileri ve yaşlılık aylığından yararlanmakta olan işçiler için isteğe bağlı üyelik kabul olunmuştur.

Bu iki grup dışında kalan, ve işçi statüsünde olmayan genel kurul delegeleri de kurumunun zorunlu üyesidirler.

III ÜYE SAYILMIYANLAR

Madde: 3- Kanunun kapsamına giren üyeler arasında bir ayrıcalık yaratılmaması için, diğer bir yardımlaşma kurumuna üye genel kurul delegelerinin bu üyeliklerinin devamı süresince, bu kanundan yararlanamayacakları öngörülmüştür.

IV ORGANLAR

Madde: 4- Kurumun amacını gerçekleştirmek için gerekli organlar Genel Kurul, yönetim kurulu, denetim kurulu ve genel müdürlük şeklinde tesbit edilmiştir.

V GENEL KURUL

Madde: 5- Kurumun en üst seviyedeki organı olan genel kurulun teşekkül tarzı gösterilmiştir.

Tüm üyelerin genel kurulda toplanması mümkün olamayacağından seçim usulü ile temsil esası kabul olunmuştur.

Madde: 6- Bu maddede genel kurulun olağan ve olağanüstü toplantı usul ve zamanı, toplantı nisabı, genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırabilecek merciler, genel kurula Ankara dışından katılacak üyelerin yollukları konuları düzenlenmiştir.

Madde: 7- Genel Kurulun görev ve yetkilerini düzenleyen bu maddede, Genel Kurula tevdi olunan görevler bakımından kurumun en üst seviyedeki karar organı olduğu açıkça görülmektedir.

VI YÖNETİM KURULU

Madde: 8- Yönetim Kurulunun teşekkül tarzı, başkanlık divanının kuruluş şekli, toplantı usulü, zamanı ve nisabı bu maddede düzenlenmiştir.

Haftalık toplantılarda kurum işlerinin yürütülmesi hakkında bilgi edinmek bakımından genel müdür veya yardımcısının bulunması öngörülmüştür.

Toplantılara yöneticilerin devamını sağlamak maksadıyla 3 defa mazeretsiz olarak katılmıyan yöneticinin müstafi sayılacağı belirtilmiştir.

Madde: 9- Yönetim Kurulunun görev ve yetkilerini düzenleyen bu maddede kurum bünyesi içinde işlerin yürütümü bakımından yönetim kurulunun en üst seviyedeki organ olduğu açıkça ortaya konmuş bulunmaktadır.

Kurumun hemen bütün önemli işleri, yönetim kurulunun onayı ile yürütülmektedir.

VII DENETİM KURULU

Madde: 10- Bu maddede, Genel Kurulca seçilen denetim kurulunun teşekkül tarzı, denetçilerin, ihtisas ve tecrübe sahaları, başkanlık divanının kuruluşu düzenlenmiş ve denetçilerden her birinin genel kurul la karşı görevlerinden dolayı sorumlu olacakları belirtilmiştir.

Madde: 11- Bu maddede denetim kurulunun görev ve yetkilerin düzenlenmiştir.

Genel Kurul adına kurumun denetimi, özellikle emniyet likidite ve verimlilik bakımından düzenlenecek raporlarla sağlanacaktır. Üçer aylık devreler itibariyle hazırlanacak bu raporlar dışında, kurumun daha geniş bir perspektif içinde denetimi yıllık raporlarla temin olunacaktır.

Denetim Kurulu görevini Ticaret Kanununun Anonim Şirketler hakkındaki hükümleri dairesinde yapar.

VIII GENEL MÜDÜRLÜK

Madde: 12- Bu maddede genel müdürlüğün kuruluşu düzenlenmiştir.

Madde: 13- Genel Müdürün seçimi, yardımcılarının tayini ve ihtisas ve tecrübe sahaları, merkez ve taşra teşkilâtının teşekkül tarzı düzenlenmiştir.

Madde: 14- Genel Müdürün görevleri kurumun işlerini yürütmek ve kurumu temsil etmektir.

Genel Müdür Kurumun işlerini yönetim kurulunun gözetimi altında ve bu kanun ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine göre yürütecektir.

IX KURUMUN GELİRLERİ

Madde: 15- Kurumun gelirleri üyelerin aylıklarından kesilecek %5 keseneklerle kurum mevcutlarının işletilmesinden elde edilecek gelirler ve her türlü bağışlardan ibarettir.

Keseneklerin ödenme şekli ve usulü Yönetim Kurulunca hazırlanıp, Çalışma ve Maliye Bakanlıklarının onayından geçtikten sonra yürürlüğe girecek yönetmelikte belirtilecektir.

X
YÖNETİM GİDERLERİ

Madde: 16- Kurumun esas amacı olan, üyelerine sağlayacağı sosyal yardım ve hizmet olanaklarını arttırmak, istihdama ağırlık veren sınıfl yatırımlara yönelebilmek için kurumun genel yönetim giderlerinin yıllık genel gelirinin %10'unu aşamayacağı esası kabul olunmuştur.

XI
SOSYAL YARDIMLAR

Madde: 17- Kurumun yapacağı sosyal yardımlar, malûllük, yaşlılık, ölüm ve evlenme yardımı olup, bu yardımlar için bir defada ve toptan ödeme esası kabul olunmuştur.

XII
SOSYAL HİZMETLER

Madde: 18- Bu maddede üyelerin en çok ihtiyaç duydukları konularda sosyal hizmetler yapılabileceği belirtilmiştir.

Kurumun ilk kuruluş yıllarında sosyal hizmetlerin fazla geniş tutulmaması, ancak verimli sahalarda yapılacak yatırımlardan sonra, kârlılık oranı arttığı ölçüde sosyal hizmetlerin geliştirilmesi esası kabul olunmuştur.

XIII
YÖNETMELİKLER

Madde: 19- Sosyal hizmetlerden yararlanacak şahıslar ve yararlanma şartları, yönetim kurulunca hazırlanıp, Çalışma Bakanlığının onayından geçtikten sonra yürürlüğe girecek yönetmeliklerle tesbit olunacaktır.

XIV
YAŞLILIK YARDIMI

Madde: 20- Bu maddede yaşlılık yardımından faydalanma şartları gösterilmiştir. Yaşlılık yardımından faydalanabilmek için en az 5 yıl müddetle kuruma üye olmak ve Sosyal Sigortalar Kanununa göre yaşlılık sigortasından tahsise hak kazanmış olmak lâzımdır. Yaşlılık yardımı, üyelik süresi zarfında üyenin kuruma girdiği tarihteki aylığı ile ayrıldığı tarihe kadar gördüğü artışlara tasarıya ekli (1) numaralı tablodaki emsallerin uygulanması suretiyle hesaplanacaktır.

Aylıklarda her hangi bir sebeple azalma olduğu takdirde tasarıya ekli (2) numaralı tablodan da yararlanılacaktır.

XV
ÖLÜM YARDIMI

Madde: 21- Kurum üyesi iken ölenlerin hayatta iken kuruma verecekleri beyannamece gösterecekleri mirasçılara ölüm yardımı yapılır.

Ölüm yardımında belirli bir üyelik süresinin doldurulması şartı aranmamıştır.

Ölüm yardımı üyenin son almakta olduğu aylığının 6 katı olarak ödenir. Ayrıca 20. maddeye göre hesaplanacak yaşlılık yardımı da ödenir.

XVI
MALÜLİYET YARDIMI

Madde: 22- Bu maddede Malûliyet hali 2 şekilde mütalâa olunmuştur.

Tam ve daimî malûliyet, bir işle meşgul olmak imkânından kesin olarak mahrum kalma halidir. İster vazife dahili ister vazife harici olsun bu durumda üyeye malûliyet yardımı 21.madde gereğince hesaplanarak ölüm yardımı gibi ödenir.

Kısmî ve daimi malûliyet hâlinde de işbu kanuna ilişkin (3) numaralı tablodaki nisbetler dahilinde ödeme yapılır.

XVII
EVLENME YARDIMI

Madde: 23- Bu maddede kadın üyelerin evlenerek işten ayrılmaları durumunda kurumdaki keseneklerinin yazılı istekleri üzerine geri verilmesi hali düzenlenmiştir.

XVIII
KESENEK İADESİ

Madde: 24- İşten ayrıldıkları halde bu kanuna göre sosyal yardımlardan tahsise hak kazanamayan üyelerin kuruma yatırdıkları keseneklerin geri verilmesi düzenlenmiştir.

XIX
MESKEN KREDİSİ

Madde: 25- Bu maddede üyelerin mesken sahibi olabilmelerini teminen yapılacak hizmetin esasları düzenlenmiştir.

Kurum kuruluşunun 5. yılından sonra mâlî gücünün müsaadesi nisbetinde üyelerine mesken kredisi verebilir.

Kredi miktarı ve şartları Yönetim Kurulunca hazırlanıp, Çalışma Bakanlığının onayından geçtikten sonra yürürlüğe girecek olan yönetmelikte belirtilecektir.

XX
DİĞER SOSYAL HİZMETLER

Madde: 26- Bu maddede üyelerin ucuz ve kaliteli gıda ve diğer ihtiyaç maddelerini temin etmek amacıyla pazar yerleri kurulması düzenlenmiştir.

Madde: 27- Bu maddede üyelerin tahsil çağındaki çocuklarına öğrenim imkân ve kolaylığı sağlamak amacıyla öğrenci yurtları kurulması ve burslar verilmesi öngörülmüştür.

XXI
KURUM FONLARININ İŞLETİLMESİ

Madde: 28- Kurumun maksat ve gayesini gerçekleştirmek, kurum fonlarının

işletilmesindeki başarıya bağlıdır. Fonların değerlendirilmesi konusunda kuruma bazı yetkiler tanınması zorunlu görülmüş ve bu yetkiler, maddede 4 fıkra halinde sayılmıştır.

XXII

KURUM FONLARININ İŞLETİLECEĞİ SAHALAR VE İŞLETME POLİTİKASI

Madde: 29- Kurum fonlarından sosyal yardım ve hizmetler için ayrılacak meblâğ çıkartıldıktan sonra bunun dışında kalan serbest fon istihdama ağırlık veren sınaî yatırımlara yöneltilecek bütün yurttan ve özellikle doğu ve güneydoğu bölgelerimizde yaşatan halkımıza dönük yatırımlara tahsis olunacaktır.

Serbest fonun kurumun bu gayesini gerçekleştirmek maksadıyla değerlendirilebilmesi için kuruma tanınan yetkiler, maddede 5 fıkra halinde düzenlenmiştir.

XXIII

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Madde: 30- Bu maddede kurum ve üyeleri ilgilendiren vergi muafiyet ve istisnaları düzenlenmiştir. Kurumun, sosyal yardım ve hizmetler dışında kalan genel amacını gerçekleştirebilmesi sınaî yatırımlarda bulunulması şartına bağlıdır. Bu itibarla kurumun bazı vergi muafiyet ve istisnalarından yararlandırılması zorunlu görülmüştür.

Madde: 31- Kurumun açacağı tüketim kooperatifleri bu tip kooperatiflere uygulanan malî hükümlere tâbidir.

Madde: 32- Kurumun hesap yılı, takvim yılıdır.

Madde: 33- Bu maddede üyelere bu kanun gereğince yapılan ödemelerin haciz edilemeyeceği ve başkalarına devir ve temlik edilemeyeceği düzenlenmiştir.

Madde: 34- Bu maddede İşverenin kurum dolayısıyla kendisine düşen yükümlerden dolayı, işçi ücretlerinden indirim yapamayacağı düzenlenmiştir.

Madde: 35- Bu kanun gereğince yapılacak bildirimler hakkında 7201 sayılı tebliğ Kanun'u hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

XXIV

SON HÜKÜMLER

Madde: 36- Yürürlük hükmü olan bu maddede bu kanunun yayımını takip eden aybaşından itibaren yürürlüğe gireceğini belirtilmiştir.

Madde: 37- Yürütme hükmü olan bu maddede kanunun Bakanlar Kurulunca yürütüleceği belirtilmiştir.

XXV
GEÇİCİ HÜKÜMLER

- Madde: 1- Kurumun ilk bilânçosunun kapsayacağı süre belirtilmiştir.
- Madde: 2- Kanunda çeşitli konular düzenleyecek yönetmeliklerin, kanunun yayımı tarihinden itibaren 6 ay içinde çıkarılması öngörülmüştür.
- Madde: 3- Kurumun fiilen faaliyete geçmesini temin maksadıyla ilk genel kurula katılacak delegelerin, bünyesinde en çok işçiyi temsil eden en üst derecedeki işçi kuruluşu tarafından çağrılması öngörülmüştür.

(TASARI)

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU KANUNU

K I S I M I.

KURULUŞ, GÖREV VE YETKİ

B Ö L Ü M I.

K U R U L U Ş

Madde: 1- Çalışma hayatında, çalışanların Sosyal Güvenliklerini sağlamak amacı ile düzenlenen Sosyal Sigorta Kanunlarını uygulamak üzere, Sosyal Sigortalar Kurumu kurulmuştur.

Kurum, bu Kanun ile özel hukuk hükümlerine tabi, mali ve idari bakımdan özerk ve tüzel kişilikte bir kuruluştur.

Bağlı olduğu Bakanlık, Çalışma Bakanlığıdır.

Bu Kanunda geçen Kurum deyimi "Sosyal Sigortalar Kurumu" anlamına gelir.

B Ö L Ü M II.

KURUMUN GÖREV VE YETKİLERİ

Madde: 2- Kurumun görev ve yetkileri şunlardır:

- 1- Sosyal Sigortalar Kanunu hükümlerini uygulamak;
- 2- Bu Kanunda ve bu Kanuna müsteniden düzenlenecek tüzükte yazılı esaslar dairesinde, sigortalılara konut yardımında bulunmak,
- 3- Bu Kanunda ve bu Kanuna müsteniden çıkarılacak tüzükte yazılı esaslar dairesinde, sanayi kesimine ikrazda bulunmak.
- 4- Yapmakla yükümlü bulunduğu işleri yürütmek üzere, kendisine bağlı ve tüzel kişiliği haiz müesseseler kurmak.
- 5- 506 sayılı Kanunun 1517 sayılı Kanunla değişik 123 ncü maddesindeki yetkileri kullanmak.
- 6- Hemşire yetiştirmek üzere okullar açmak.
- 7- Sigortalı çocuklarına düzenlenecek yönetmelik esasları dairesinde yurt içi öğrenim bursu vermek.

K I S I M I I .
YÖNETİM VE DENETİM

Madde: 3- Kurumun yetkili organları şunlardır:

- 1- Genel Kurul
- 2- Yönetim Kurulu
- 3- Yönetim Komitesi
- 4- Genel Müdürlük

B Ö L Ü M I .
G E N E L K U R U L

Kuruluş:

Madde: 4- Genel Kurul;

A- Çeşitli iş kollarından, bu işkollarında çoğunluğu temsil eden en yüksek meslek kuruluşlarınca seçilecek işveren veya işveren vekili ile sigortalı üyelerden,

B- Çalışma Bakanlığı Genel Müdürleri, Hukuk Müşaviri ile Araştırma Kurulu Başkanı, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, Sosyal Yardım, Maliye Bakanlığı Hazine, Ticaret Bakanlığı; İş Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı; Enerji Sanayi Bakanlığı; Sanayi Daireleri Genel Müdür veya Başkanları yahut yardımcılarında,

C- Çalışma Bakanlığınca tespit edilecek üniversiteler, akademiler ve yüksek okullar öğretim üyeleri arasından kendi kurullarınca seçilecek temsilcilerden.

(A) fıkrası gereğince seçilecek üyelerin sayısı, bunların hangi iş kollarından seçileceği ve bu iş kollarında çoğunluğu temsil eden en yüksek meslek kuruluşları Çalışma Bakanlığınca saptanır. İşveren veya işveren vekili üyelerle sigortalı üyelerin en az 30 ar, en fazla 40 ar kişi olmak üzere, toplam sayılarının eşit bulunması şarttır.

Bu maddenin (A) ve (C) fıkralarında yazılı bulunan üyelerin görev süreleri üç yıldır. Süresi dolanlar yeniden seçilebilirler. Genel Kurul üyeliği için gerekli niteliği kaybedenlerin yerine seçilenler, ayrılanlar sürelerini tamamlarlar.

Genel Kurulun sigortalı üyelerinin hizmet akitleri, Genel Kurul toplantılarına katılmak için çalıştıkları işyerlerindeki asıl işlerinden ayrılmalari nedeniyle işverenleri tarafından bozulamaz.

Çalışma Bakanı veya görevlendireceği kimse Genel Kurula Başkanlık eder.

Genel Kurulun çalışma şekil ve esasları bir yönetmelikle düzenlenir.

Toplanma:

Madde: 5- Genel Kurul; her yıl en geç Ekim ayı sonuna kadar Çalışma Bakanının çağrısı üzerine toplanır. Çalışma Bakanı gerekli görürse kurulu olağanüstü toplantılara da çağırabilir. Toplantılar için yeter sayı, tam üye sayısının salt çokluğudur.

Görevler:

Madde:6- Genel Kurulun görevleri şunlardır:

A- Genel Kurula sunulan ve Kurumun çalışmalarını ilgilendiren raporlar hakkında görüşünü bildirmek,

B- Kurumun geleceği hakkında gerekli ve faydalı gördüğü tavsiyeleri yapmak,

C- Çalışma Bakanlığının öngördüğü konular hakkında düşüncesini bildirmek,

Ç- Yönetim Kurulunun işveren ve sigortalı temsilcisi üyelerini seçmek,

Genel Kurul görüşmelerinin sonuçları bir raporla Çalışma Bakanlığına, Yüksek Denetleme Kuruluna bildirilir.

Madde: 7- GenelKurul toplantılarına Ankara dışından gelenlere 1 ci derece devlet memurunun alabileceği miktar veya oranda yolluk ödenir.

Sigortalı üyelere; ayrıca işlerinden ayrıldıkları tarihten, iş başına dönmeleri gereken tarihe kadar geçen süreler için işverenlerince ödenmeyen ücretleri de Kurumca ödenir.

B Ö L Ü M II.
Y Ö N E T İ M K U R U L U

Kuruluş:

Madde: 8- Yönetim Kurulu, karar organı olup Kurumun en yüksek seviyede yönetme ve karar alma yetki ve sorumluluğunu taşır.

Yönetim Kurulu, bir Başkan ve tabii üye olan Genel Müdürle birlikte 8 kişiden oluşur.

Başkan ile iki üye Çalışma Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kuruluna atanır. İşverenleri ve sigortalıları temsil edecek ikişer üye, Genel Kurula işveren ve sigortalı temsilcisi olarak katılmış bulunanlar arasından ve kendi grupları tarafından seçilir.

Yönetim Kuruluna, Bakanlar Kurulunca atanacak başkan ve üyelerin yüksek öğrenim yapmış ve sigorta, iş hukuku, sosyal ekonomi veya iş hekimliği konularından birinde yetkili kimseler olmaları şarttır.

Başkan ve üyelerin görev süreleri üç yıldır. Süresi dolanlar tekrar atanabilir veya seçilebilirler. İşveren ve sigortalı üyelerin işverenlik ve sigortalılık nitelikleri kalkmadığı takdirde, tekrar seçilmelerinde Genel Kurul üyesi bulunmaları şartı aranmaz.

Yönetim Kurulu en az 6 kişi ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çokluğu ile karar verir. Oylarda eşitlik halinde Başkanın bulunduğu taraf tercih olunur.

Başkanın bulunmadığı hallerde üyeler kendi aralarından geçici başkan seçerler.

Genel Müdürün zaruri sebeplerle toplantıya katılamaması halinde Genel Müdür Yardımcılarından biri, Genel Müdürü temsilen Kurul toplantılarına katılır.

Yönetim Kurulu en az 15 günde bir toplanır. Özürsüz olarak toplantılara katılmayan üyelerin ücretlerinden, Yönetim Kurulu

Görev ve Yetkileri:

Madde: 9- Yönetim Kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

A- 1- Yıllık iş programı ile Yönetim giderleri bütçesini,

2- Personel Kadrolarını,

3- Merkez ve merkez dışındaki kuruluş, sağlık tesisleri ve sair

Kuruma bağlı müesseselerin kurulması ve kaldırılması hakkındaki teklifleri,

4- Yönetim giderleri bütçesinin bölümleri arasındaki aktarmalarla, ek ve olağanüstü ödenek tekliflerini,

5- Gerekli görülen yönetmelikleri,

İnceleyerek onaylanmak üzere Çalışma Bakanlığına sunulmasına karar vermek.

B- Yıllık bilânço ve yapılan işler raporunu inceleyip, Yüksek Benetleme Kuruluna ve bir örneğinin de Çalışma Bakanlığına sunulmasına karar vermek.

C- Müesseselerin; bütçe, kadro ve yıllık çalışma programları ile ilgili kararlarını onamak.

D- Kurum adına gayrimenkul mal edinilmesi, inşaaı veya bunların satılmaları hakkındaki teklifleri inceleyip karara bağlamak.

E- Kurumda 1.000.000.- liradan fazla olmak üzere aktebilecek sözleşmeler veya yapılacak işlek hususunda karar vermek.

F- Kurum tarafından veya Kurum aleyhine açılmış ve müddeabihi 100.000.- liradan fazla olan dâva veya icra takiplerinden feragat, sarfınazar, sulh ve tahkimine karar vermek.

G- Takip ve tahsili mümkün olmayan veya takibinde Kurum için fayda görülmeyen hallerde tutarı 10.000.- liradan fazla olan alacakların terkinini karara bağlamak,

H- Yönetmelikle tayinikendilerine bırakılan personelin tayin, terfi ve nakilleri ile imza yetkileri hakkında karar vermek.

İ- Kurumda çalıştırılacak yabancı uzmanların sözleşme tasarılarını onamak;

J- Kurum personelinden yurt dışında eğitim yapacaklarla ilgili teklifleri inoeleyip onamak,

K- Yukarıdaki fıkralarda sayılanların dışında olmak üzere Yönetim Komitesine tetkik ve tasvibe sunulacak sair hususları karara bağlamak,

B Ö L Ü M III.
Y Ö N E T İ M K O M İ T E S İ

Kuruluş, Toplanma ve Kararlar:

Madde:10- Yönetim Komitesi, Genel Müdürün Başkanlığında, Genel Müdür Yardımcılarından oluşur.

Yönetim Komitesi, bu kanunla kendisine verilen görevleri yapmak üzere, haftada bir toplanır. Şu kadar ki Genel Müdür, Komiteyi, her zaman toplantıya çağırabilir.

Yönetim Komitesi toplantılarında kararlar, tam üye sayısının çoğunluğu ile alınır. Eşitlik halinde, Başkanın katıldığı teklif kabul edilmiş sayılır.

Görevler:

Madde: 11- Yönetim Komitesinin görevleri şunlardır:

A- Yıllık iş programı ile yönetim giderleri bütçesini, personel kadrolarını ve merkez dışındaki kuruluş, sağlık tesisleri ve sair Kuruma bağlı müesseselerin kurulması ve kaldırılması hakkındaki teklifleri inceleyip, yönetim kuruluna sunmak,

B- Yönetim giderleri bütçesinin bölümleri arasındaki aktarmalarla, ek ve olağanüstü ödenek tekliflerini inceleyip yönetim kuruluna sunmak,

C- Yönetmelikleri inceleyip, Yönetim Kuruluna sunmak,

D- Yıllık bilanço ve yapılan işler raporunu inceleyip Yönetim Kuruluna sunmak,

E- Kurum adına gayrimenkul mal edinilmesi, inşaatı veya bunların satılmaları hakkındaki teklifleri inceleyip, Yönetim Kuruluna sunmak,

F- Kurumda çalıştırılacak yabancı uzmanların sözleşme tasarılarını inceleyip, Yönetim Kurulunun onayına sunmak,

G- Kurum personelinden yurt dışında eğitim yapacaklarla ilgili teklifleri inceleyip Yönetim Kurulunun onayına sunmak,

H- Yönetim giderleri bütçesi bölümlerinin maddeleri arasındaki aktarma tekliflerini inceleyip karara bağlamak.

I- Kurum gayrimenkullerinin idaresi ile ilgili teklifleri inceleyip karara bağlamak,

J- Kurum tarafından veya Kurum aleyhine açılmış ve müddeabihî 10.000.- liradan 100.000.- liraya kadar olan dava veya icra takiplerinden feragat, sarfınazar, sulh ve tahkime karar vermek,

K- Takip ve tahsili mümkün olmayan veya takibinde Kurum için fayda görülmeyen hallerde, 10.000.- liraya kadar alacakların terkinine karar vermek,

L- Yönetmelikle tayini kendilerine bırakılan personelin tayin, terfi ve nakilleri ile imza yetkilerini karara bağlamak,

M- Kurum personelinin eğitimi amacı ile kurslar ve seminerler tertiplenmesi hakkında karar vermek ve yurt içinde eğitim yapacakları tesbit etmek.

N- Kurumun 100.000.- liradan fazla olmak üzere aktedilecek sözleşmeler veya yapılacak işler hususunda karar vermek.

O- Genel Müdür tarafından komitenin tetkik ve tasvibine sunulacak sair hususları inceleyip karara bağlamak.

B Ö L Ü M IV.

G E N E L M Ü D Ü R L Ü K

Kuruluş:

Madde: 12- Genel Müdürlük:

A- Genel Müdür,

B- Sayıları dördü aşmamak üzere yeteri kadar Genel Müdür Yardımcısı,

C- Merkez Kuruluşu,

D- Merkez dışındaki idari kuruluş,

E- Sağlık Tesisleri,

F- Diğer gerekli kuruluşlardan ibarettir.

Genel Müdür ve Yardımcılarının Atanmaları:

Madde: 13- Kurumun Genel Müdürü ile Yardımcıları, Çalışma Bakanının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca atanırlar. Bu kimselerin değiştirilmeleri, atanmalarındaki usule tabidir.

Genel Müdür ve Yardımcılarının Nitelikleri:

Madde: 14- Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcısı olabilmek için;

A- İktisadi ve mesleki alanda, yüksek öğrenim yapmış olmak,

B- Genel Müdürlük veya yardımcılık görevini yerine getirebilecek ehliyet, bilgi ve tecrübe sahibi olmak,

C- Memur olmak için aranan genel niteliklere sahip bulunmak, gereklidir.

Görev ve Yetki:

Madde: 15- Genel Müdür, en yüksek icra amiri sıfatı ile, Kurumun bütün işlerinin sevk ve idare eder, yurt içinde ve dışında, adalet ve idare makamları ile gerçek ve tüzel kişilere karşı Kurumu temsil eder.

Genel Müdür Yardımcıları merkezde ve bölgelerde doğrudan doğruya, kuruluş başkan veya müdürleri de kendilerine verilecek yetki nisbetinde Genel Müdürlüğün mümessili olup, mahkemelerde, adalet ve idare makamlarına karşı Kurumu doğrudan doğruya temsil edebilirler.

B Ö L Ü M V.
M Ü S S E S E L E R

Madde: 16- Kurum yapmakla yükümlü olduğu işlerin yürütülmesi amacı ile kendisine bağlı ve tüzel kişilikte müesseseler kurabilir.

Müesseseler, Kurumun Yönetim Kurulu kararı ile kurulur ve kararın Çalışma Bakanlığınca tasdiki ile tüzel kişilik doğar.

Bu kararda, müesseselerin ismi, çalışma konuları ve sermayesinin oluşumu belirtilir.

Müesseselerin statüleri de aynı usule göre değiştirilir.

Müesseselerin kurulmaları ile ilgili işlemler, bütün vergi, resim ve harçlardan bağışıktır.

Müdür Yönetim Komitesinin başkanı olup, müesseseyi temsil eder.

Yönetim Komitesi müessesenin en yüksek seviyedeki idarecileri arasından Kurum Yönetim Kurulunca seçilen dört görevliden kurulur.

Yönetim komitesinin bütçe, kadro ve yıllık çalışma programları ile ilgili kararları Kurum Yönetim Kurulunun onayı ile tekemmül eder.

Müesseselerin yönetimi ile ilgili sair hususlar bir yönetmelikle düzenlenir.

Müesseseler mali ve idari bakımdan özerk olup, bu Kanun ve Özel Hukuk Hükümlerine tabidirler ve bu Kanun ve diğer Kanunlarla Kuruma tanınan ve tanınacak olan bütün hak, yetki, imtiyaz ve bağışıklıklardan, aynen Kurum gibi yararlanırlar. ./..

B Ö L Ü M VI.

D E N E T L E M E

Madde: 17- Kurum yüksek denetleme kurulunun özel kanunda gösterilen esaslar dahilinde, bu kurulun denetimine tabidir.

Kurumun Genel Müdürlük Merkez ve taşra teşkilâtı ile tüzel kişiliği haiz müesseselerinin iç denetimi Genel Müdür adına Teftiş Kurulunca sağlanır.

Müfettişlerin görev ve yetkileri bir tüzük ile belirtilir. Teftiş Kurulu Başkanı da teftiş ve soruşturma yapmaya yetkilidir.

K I S I M III.

KURUM PERSONELİNE AİT HÜKÜMLER

Madde: 18- Kurum personeli Kurum hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlere devamlı vazife görmek üzere atanan personel, ile, 506 sayılı Kanunun 123. maddesi veya bu Kanun hükümleri gereğince Kurum hizmetlerinde sözleşme ile çalıştırılanlardır.

Madde: 19- Kurum personelinin, çalışma şartları, kendilerine yapılacak ödemeler, özlük ve sosyal hakları ile yükümlülükleri, Yönetim Kurulunca onaylanarak yürürlüğe konulacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Madde: 20- Kurum personeli, bu Kanun ile 19. maddede sözügeçen yönetmelik hükümlerine göre çalışırlar.

Madde: 21- Kurumun Genel Sekreteri, Genel Müdürlük Müşavirleri ve Müfettişleri, Merkez ve Merkez dışı kuruluşların Müdür, Başkan ve Yardımcıları ile sağlık tesisleri başhekimleri ve benzeri ünite âmirleri ile yardımcıları, Yönetim Kurulunca atanırlar.

Bunların dışında kalan personelin atanma usul ve esasları, 19. maddeye göre düzenlenecek yönetmelikte belirtilir.

Madde: 22- Kurum, Yönetim Kurulu kararı ile yabancı uzman çalıştırabilir.

Madde: 23- Kurumun Genel Müdür ve Yardımcıları ile Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerinin aylık ücretleri Bakanlar Kurulunca saptanır.

Diğer personelin aylık ücretleri yukarıdaki fıkraya göre saptanan ücretler gözönünde bulundurulmak suretiyle kararlaştırılır. Bu konuda dikkate alınacak hususlar 19.madde gereğince hazırlanacak yönetmelikte belirtilir.

Madde: 24- Kurum personeli, Sosyal Güvenlik yönünden, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabidir.

Madde: 25- Kurumun Yönetim Kuruluna seçilen sigortalı temsilcisi üyeler, bu görevleri devam ettiği sürece, ücretsiz izinli sayılırlar.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre ödemeleri gerekli sigorta primleri ücretlerinden kesilmek ve işveren hisseleri de Kurumca karşılanmak suretiyle, sigortalılık hak ve menfaatleri devam eder.

Madde: 26- Kurum personeli hakkında 274 ve 275 sayılı sendikalar ve Toplu Sözleşme Grev ve Lokavt kanunları uygulanmaz.

Madde: 27- Kurum personeli görevleri dolayısıyla edindikleri bilgileri, Kanunen yetkili kılınan merciler dışında hiç kimseye açıklamazlar.

K I S I M IV.

M A L İ H Ü K Ü M L E R

Gelirler:

Madde: 28- Kurumun gelirleri şunlardır:

A- Sosyal Sigorta Kanunlarına göre işverenler ve sigortalılar tarafından ödenen primler.

B- Sosyal Sigortalar Kanunu ve sair ilgili Kanunlara göre Kuruma ait bulunan para cezaları,

C- Gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılacak bağış ve vasiyetler.

D- Menkul ve gayrimenkul mallarının gelir ve iradları,

E- Genel Bütçeden yapılacak yardımlar.

Yatırımlar:

Madde: 29- Kurum her sigorta kolu için ayrılan karşılıkları;

A- Faiz haddi, cari en yüksek faiz haddinden aşağı olmamak kaydı ile millî bankalara yatırmak,

- B- Devletin çıkardığı veya kefil olduğu tahvillere yatırmak,
- C- Gayrimenkullere yatırmak,
- D- Sigortalılara konut yardımında bulunmak,
- E- Sanayi kesimine işletme kredisi vermek, suretiyle işletir.

Konut kredisi karşılıkların en fazla %25 i; sanayi kesimine verilecek işletme kredisi ise karşılıkların en fazla %10 u kadardır. Ancak sanayi kredisi olarak verilecek miktar toplam 300.000.000.- lirayı geçemez.

Konut Yardımı:

Madde: 30- Kurum konut yardımını, toplu konut yaparak devir ve temlik etmek, bu amaçla konut yapı kooperatiflerine ve sigortalılara ödünç para vermek, kooperatiflerin veya sigortalı gruplarının sahip oldukları arsalara konut yaparak sigortalılara devir ve temlik etmek, diğer kamu kuruluşları ile işbirliği yaparak, dar gelirli sigortalılara tahsis veya devredilecek arsalara konut yapmak yolları ile gerçekleştirebilir.

Kurumdan konut yardımı alabilmek için, Sosyal Sigortalar Kanununa göre, en az beş yıldan beri sigortalı olmak ve en az 1500 gün Malûllük Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödemiş bulunmak, sigortalılığını, mülkiyetin nakline kadar devam ettirmek, Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödemekte bulunmak, mülkiyetin nakli tarihine kadar kendisine veya eşine yahut velâyeti altındaki çocuklarına ait barınabilecek bir konuta sahip olmamak şarttır.

Konut kredisi, gayrimenkul değerinin en çok %90 ı ölçüsünde ve gayrimenkulün birinci derecede ipoteği karşılığında verilir. Vadesi en çok 20 yıl olup, faiz karşılığıdır.

Konut yardımından yararlanılarak malik olunan konutlar; borç için haczedilemez, 20 yıl süre ile başkasına satılamaz, diğer herhangi bir yolla mülkiyeti veya zilyetliği devridilemez, satış vaadi yapılamaz, ipoteke, intifa veya sair bir ayni veya şahsi hakla takyit edilemez, tüzükte belli edilecek sebepler dışında, kiraya verilemez. Aksi halde Kurum, sigortalının borçlandırıldığı bedel üzerinden iştirâ veya vefa hakkına sahiptir.

Kurumun konut yardımını sağlamak üzere yapılan devir, temlik, alım satım, kira, geri alma, geri verme, ikraz, tevhit, tescil , cins değişikliği, rehin tesis ve terkini, islah, değişiklik, inşa, ikmal, onarım

gibi konut yardımı ile ilgili her türlü işlemler, sözleşmeler, beyan-
nameler, taahhütnameler vesair bileümle evrak, her türlü vergi,
resim ve harçtan bağışiktır.

Konut yardımının diğer esas ve şartları, bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde hazırlanacak bir tüzükte belirtilir.

Sanayi Kredisi:

Madde: 31- Kurum, tüzükte belirtilecek sanayi kesimine en çok beşyıl da itfa edilecek şekilde ve tüzük hükümlerine göre ikraz edilmek üzere, Bakanlar Kurulunca tesbit edilecek banka veya bankalara, cari en yüksek faiz oranından aşağı olmaksızın faiz yürütülmek kaydı ile tevdiatta bulunabilir.

K I S I M V.

İSTİSNA, MUAFLIK, HAK VE İMTİYAZLAR

Madde: 32- Kurum personeli, Türk Ceza Kanunu hükümlerinin uygulanmasında, devlet memuru sayılır.

Madde: 33- Kurumun işlem ve bağışlarından dolayı iflas hükümleri yürümez.

Madde 34- Kurum alacakları, devlet alacağı derecesinde imtiyazlıdır. 6183 sayılı Kanunun 9,12,21,27, ilâ 34, 36,, 101, ve 103. maddeleri Kurum alacakları hakkında tatbik olunur.

Madde: 35- Kurum malları, Devlet malı hükmündedir.

Madde: 36- Kurum, Muhasebe-i umumiye, arttırma ve eksiltme kanunları ile 6696 sayılı muhafazasına lüzum kalmayan evrak ve vesaikin imha edilmesi hakkındaki kanun hükümlerine ve Sayıştay'ın vize ve denetimine tabi değildir.

Madde: 37- Kurum, her türlü mal, işlem, hak, alacak vesair hususlarla ilgili her türlü vergi resim ve harçtan bağışiktır.

Madde: 38- Kurumca sigortalılara veya hak sahiplerine sağlanan yardımlar, gelir vergisi ile veraset ve intikal vergilerinden bağışiktır.

Madde: 39- Kurumun her türlü işleri, ilgili idari ve kazai mercilerde öncelik ve ivedilikle sonuçlandırılır.

Madde: 40- Kurumun konut yardımından doğan alacaklarının tahsilinde, 4947 sayılı Kanunun 15-26 cı maddeleri uygulanır.

Madde: 41- Kurumun hekimleri veya sağlık kurulları tarafından verilen raporlar, resmi rapor niteliğindedir.

Madde: 42- Belediyeler, kendileri tarafından verilen her türlü inşaat ruhsatının kimin adına düzenlendiğinin, inşaat sahibinin adresini, inşaatın yapıldığı arsanın ada ve parsel numarası ile inşaatın nev'ini metrekaresini ve istenecek diğer lüzumlu bilgileri, Kuruma bildirmekle yükümlüdürler.

Madde: 43- Defterdarlıklar, Vergi Daireleri, Vergi ihtilâflarına bakan komisyonlar ve Maliye Bakanlığının diğer ilgili daireleri Kurumca vergi mükellefleri hakkında istenecek bilgileri vermekle yükümlüdürler.

K I S I M VI.

Ç E Ş İ T L İ H Ü K Ü M L E R

Borç Para Alma:

Madde: 44- Kurum, Bakanlar Kurulu kararı ile Maliye Bakanlığının kefaleti altında, Milli Bankalardan borç para alabilir.

Madde: 45- Kurumun Bakanlar Kurulunca atanan personeli hakkında Memurin Muhakemat Kanunu hükümleri uygulanır.

Tüzük ve Yönetmelikleri:

Madde: 46- Bu Kanunun 17, 30, 31 nci maddelerinde sözü geçen tüzükler bir yıl zarfında hazırlanarak yürürlüğe konulur.

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler:

Madde: 47- 4792 Sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile bu Kanunun değiştirilmesi ve bazı hükümler eklenmesine dair sair Kanunlar yürürlükten kaldırılmıştır.

K I S I M VII.
G E Ç İ C İ H Ü K Ü M L E R

GEÇİCİ MADDE: 1- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Kurumda çalışmakta olan personel, bu Kanun hükümlerine göre atanmış sayılır ve görevine devam eder.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce 23 sayılı Kanuna göre seçilmiş olan Müdür-Üye görev süresinin sonuna kadar bu göreve devam eder.

Bu Kanunun yürürlüğünden önce sözleşme ile çalıştırılan personel, sözleşme süresinin sonuna kadar sözleşme hükümlerine tabidir.

GEÇİCİ MADDE: 2- Bu kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir ay içinde talep etmek kaydı ile, halen Kurumda görevli personelin 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olmak hakları saklıdır.

GEÇİCİ MADDE: 3- Bu kanunun 46 ncı maddesinde sözü edilen tüzükler yürürlüğe girinceye kadar tüzüklerle saptanacağı belirtilen hususlar da Bakanlıkça düzenlenecek genelgelere göre işlem yapılır.

GEÇİCİ MADDE: 4- Bu Kanunun, konut yardımlarına ilişkin 30 uncu maddesinin uygulanması bakımından, Kurumda 5434 sayılı Kanuna tabi olarak geçen süreler ile kesenek ödenen günler, sigortalılık süresive prim ödeme gün sayısı olarak kabul edilir.

GEÇİCİ MADDE: 5- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Kurumda çalışmakta olanlardan; 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi personelin kıdem tazminatlarının hesabında, Kurum veya Kurum dışı kuruluşlarda 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı statüsüne tabi olarak geçen hizmet süreleri de nazara alınır.

K I S I M VII.
Y Ü R Ü R L Ü K V E Y Ü R Ü T M E

Yürürlük:

Madde: 48- Bu Kanun, resmi gazetede yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme:

Madde 49- Bu Kanunu , Bakanlar Kurulu yürütür.

3

Bingöl Yatırımı Projesi

Türk-İş'in ilk yatırım teşebbüsü:
Bingöl İli Yem-Süt ve Besicilik A.Ş.

Sayın Yönetim Kurulu Üyeleri,

Bilindiği gibi, Türk İşçi Hareketi, sosyal ve ekonomik bakımdan az gelişmiş bölgelerimizin kalkındırılması için çalışmayı bir ilke olarak benimsemiştir.

22 Mayıs 1971 günü Bingöl ili ve yöresinde vuku bulan deprem felâketi üzerine, Türk-İş, işçiler arasında bir yardım kampanyası açmışdı. İşçi başına birer yevmiye üzerinden asgari 10 Milyon TL. civarında bir yardım toplanacağı umuluyordu. Sonuç olarak, bir bankada açılan yardım hesabında uluslararası işçi kuruluşlarının da katkısı dahil, ancak 4.497.633.94 TL. toplanmıştır. Bu fark, işçilerimizin çağrıya umulanın altında katılmasından değil, Xteşkilâtımızın toplanan paraları henüz bu fona intikal ettirmemiş olmasından ileri gelmiştir.

Toplanan paranın herhangi bir yardım örgütüne devri yerine, bölgenin açlık ve sefaleti yanında ağırlığı duyulan yarın endişesini gücümüzce azaltmak amacıyla bir yatırım yapmaya karar verilmiştir.

Bingöl yetkilileriyle yaptığımız temaslar sonucu süt, besicilik, yem sanayii ile ilgili bir yatırım yapılması isabetli görülmüş ve Devlet Plânlama Teşkilâtına başvurularak, plan ilkelerine uygun şekilde yapmayı istediğimiz yatırım için ön hazırlık istenmiştir.

Devlet Plânlama Teşkilâtının, Kalkınmada Öncelikli Yöreler Dairesi (KÖYD) Başkanlığı, konuya son derece ilgi göstermiş ve bir ön proje hazırlayarak Türk İşçi Hareketinin başlattığı böyle bir atılımı başarılı kılmak için bütün gayretini harcamıştır. Türk-İş, DPT (KÖYD) yetkilileriyle yapılan toplantılarda geliştirilen proje, daha sonra Bingöl Özel İdare ve Belediyesi temsilcileriyle görüşülerek, tamamlayıcı çalışmalar yapılmıştır.

Bu proje, hem Türk-İş açısından ilk ciddi yatırım, hem DPT (KÖYD) için ilk önderlik ettikleri proje ve hem de Bingöl için ilk sınai tesis olacaktır. Yatırımın başarı ile sonuçlanması her iki kuruluş ve Bingöl için son derece büyük önem taşımaktadır. Bakanlar Kurulunun 7/4938 sayılı kararı ile ve 17.000.000 lira sermaye ile kurulan "Bingöl Yem-Süt ve Besicilik Anonim Şirketi" nin ortakları;

- 1- Bingöl İl Özel İdaresi
- 2- Türkiye Süt Endüstrisi Kurumu
- 3- Yem Sanayi T.A.Ş.
- 4- Bingöl Belediyesi
- 5- Şekerbank A.Ş. dir.

Türk-İş, kâr amacı gütmendiğinden kampanyada toplanan paranın tamamını Bingöl İl Özel İdaresi ve çok ufak bir kısmını da Bingöl Belediyesine devretmiştir.

Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin 12 Ocak 1973 tarihli nüshasında 632 sicil numarası ile ilân edilen Bingöl İli Yem, Süt ve Besicilik Anonim Şirketi ilk genel kurulunu Mart 1973 yılında yapmıştır. Türk-İş, çalışmalardan haberdar olmak ve ileride yapılabilecek bu tip çalışmalardan yararlanmak amacıyla şirkette bir murakıp ile temsil edilmektedir.

Türk işçisinin maddi ve manevi öncülüğü ve desteği ile kurularak teşebbüse geçen şirket hızlı bir atılımla kısa bir süre içinde Devlet Plânlama Teşkilâtınca hazırlanan ön projedeki yatırımları aşağıda belirtilen öncelik sırasına göre tahakkuk safhasına koymuştur.

1- Süt Endüstrisi Kurumunca başlatılan Peynir ve Tereyağı Fabrikasının fabrika, soğuk depo ve idare binasından oluşan birinci kısım inşaatı, ilişkide sunulan fotoğraflarda da görüldüğü üzere, hızla devam etmekte olup bu ünitelerin kaba inşaatı 1973 yılı inşaat mevsimi sonuna kadar bitirilmiş olacaktır. İnşaatın bu dönemine kadar müteahhide yaklaşık olarak 1.700.000 liralık bir ödeme yapılmıştır.

2- Süt fabrikasına ait Makinalardan ithali gerekenler, Türkiye Süt Endüstrisi Kurumunun ülke çapında yaptırmakta olduğu diğer fabrikalarla birlikte ihaleye çıkarılmış, üçlü tesisi tamamlayan kazan dairesi, trafo veya jenaratör bina ve makinaları dışında kalan bütün makinaları ihale edilerek sözleşmeye bağlanmış, gerekli akretifleri açtırılmıştır.

Akretitifleri açtırılan ve sözleşmeye bağlanan bu makina ve tesislerin taahhüt tutarı yaklaşık olarak 3.000.000 liraya ulaşmaktadır. Bu duruma göre Süt Fabrikasının 1974 yılı içinde işletmeye açılacağı kuvvetle ümit edilmektedir.

3- Yem Fabrikası inşaatı için gerekli etüd ve projeler hazırlanmış sadece fabrika, hammadde, yarım mamul madde, mamul madde ve silolardan ibaret olan birinci kısım inşaatının keşif bedeli 2.506.941.10 lira olarak bulunmuş, bu bedel üzerinden çıkılan ve 20.8.1973 günü yapılan ihaleye verilen tek teklifteki indirim oranı yeterli görülmediğinden ihalenin 19.9.1973 tarihinde tekrarlanmasına karar verilmiştir.

4- Yem Fabrikasının ithal edilecek makine kısmı 948.000 lira bedel karşılığında İngiliz CHRISTY firmasına ihale edilmiş ve sözleşmeye bağlanmıştır.

5- Besicilik tesislerinin etüd ve projelerinin hazırlattırılması için de 1973 yılı bütçe-iş programında yeterli ödenek ayrılmıştır.

6- Bingölün Düzağaç mevkiinde kurulan ve orman sahası içine giren yaklaşık olarak 50 dönüme yakın arazi üzerinde 99 yıllığına irtifak hakkı tesisi için girişilen teşebbüslerimiz olumlu bir safhada gelişmekte olup kısa bir süre sonunda sonuca varılacaktır.

Görüldüğü üzere; Türk işçisinin önderliği ve katkısı ile kurulan bu ilk teşebbüsün asgari masraflarla gerçekleştirilmesi için içten bir gayret ve özen gösterilmektedir. Fakat; Bingöl İl Özel İdare Müdürlüğünün taahhüt ettiği sermayenin geriye kalan kısmını ödeme olanağı yoktur. Bu konuda çeşitli kamu kuruluşları nezdinde yapılan girişimlerden maalesef olumlu bir sonuç alınamamıştır.

Şirketten konfederasyonumuza gelen 21.8.1973 tarihli yazı ekli olarak sunulmaktadır.

Türk-İş'in önderliği ve maddi katkısıyla başlatılan vebölgenin ilk ve en büyük yatırımı olarak umudunu bağladığı bu teşebbüs maddi olanak aramaktadır. Bu olanağın sağlanmasında yine ümit işçi hareketindedir.

Şöyle ki;

Sendikalarımız başlangıç ve varılan safhayı gördükten sonra toplayıp intikal ettirmedikleri paraları bu safhada ödeyebilir veya Anonim ortaklığa hisse ile girebilirler.

Her iki yolda teşebbüsün başarısı için olumlu karşılanacaktır.

Bu toplantıda DPT ve Bingöl halkına vaadimiz yanında işçi Hareketinin ilk teşebbüsünü başarıya ulaştıracak bir karar istihsalı yararlı ve gerekli olacaktır.

BİNGÖL İLİ YEM-SÜT VE BESİCİLİK
ANONİM ŞİRKETİ

Ticaret Sicili No: 632

Sermayesi : 17.000.000 TL.

Adres: Bingöl İli Genç Caddesi No.:61

Sayı : 22

Ankara: 21.8.1973

Türk-İş Genel Başkanlığına

22.5.1971 günü Bingöl ili ve yöresinde vuku bulan deprem felâket-zedelerine, tasada ve kıvançta bir ve beraber olmanın veciz bir örneğini teşkil eden, 10,5 milyon lira yardım kararınızın, bu ilin Sosyo-Ekonomik yapısında ve bölge hayvancılığının geliştirilmesinde büyük bir katkısı olacağı fikrinden oluşarak 17.000.000 lira sermaye ile ve asgari 33.000.000 liralık bir yatırımı gerçekleştirmek üzere kurulan şirketimizin, 10.450.000.- Lira sermayesi, sayın teşekkülünüzün vaadine güvenilerek, Bingöl il Özel İdare Müdürlüğünce taahhüt edilmiştir.

Halbuki, 10.5 milyon liralık bir vaade karşılık olarak Bingöl İl Özel İdare Müdürlüğüne teşkilâtınızca ödenen meblâğ 4.312.500.- TL.dir.

Türk işçisinin maddi ve manevi öncülüğü ve desteği ile kurularak teşebbüse geçen şirket hızlı bir atılımla kısa bir süre içinde Devlet Plânlama Teşkilâtınca hazırlanan ön projedeki yatırımları aşağıda belirtilen öncelik sırasına göre tahakkuk safhasına koymuştur.

1- Ortaklarımızdan bulunan Türkiye Süt Endüstrisi Kurumunca başlatılan Peynir ve Tereyağı Fabrikasının Fabrika, Soğuk Depo ve İdare Binasından oluşan birinci kısım inşaatı, ilişkide sunulan fotorafalarda da görüldüğü üzere, hızla devam etmekte olup bu ünitelerin kaba inşaatı 1973 yılı inşaat mevsimi sonuna kadar bitirilmiş olacaktır. İnşaatın bu dönemine kadar müteahhide yaklaşık olarak 1.700.000 liralık bir ödeme yapılmıştır.

2- Süt Fabrikasına ait Makinalardan ithali gerekenler, Türkiye Süt Endüstrisi Kurumunun ülke çapında yaptırmakta olduğu diğer fabrikalarla birlikte ihaleye çıkarılmış, üçlü tesisi tamamlayan kazan dairesi, trafo veya jenaratör bina ve makinaları dışında kalan bütün makinaları ihale edilerek sözleşmeye bağlanmış, gerekli akretifleri açtırılmıştır. ./..

Akretitifleri açtırılan ve sözleşmeye bağlanan bu makina ve tesislerin taahhüt tutarı yaklaşık olarak 3.000.000 liraya ulaşmaktadır. Bu duruma göre Süt Fabrikasının 1974 yılı içinde işletmeye açılabilmesi kuvvetle ümit edilmektedir.

3- Yem Fabrikası inşaatı için gerekli etüd ve projeler hazırlanmış sadece fabrika, hammadde, yarım mamul madde, mamul madde ve silolardan ibaret olan birinci kısım inşaatının keşif bedeli 2.506.941,10 lira olarak bulunmuş, bu bedel üzerinden çıkılan ve 20.8.1973 günü yapılan ihaleye verilen tek teklifteki indirim oranı yeterli görülmediğinden ihalenin 19.9.1973 tarihinde tekrarlanmasına karar verilmiştir.

4- Yem Fabrikasının ithal edilecek makine kısmı 948.000 lira bedel karşılığında İngiliz CHRISTY firmasına ihale edilmiş ve sözleşmeye bağlanmıştır.

5- Besicilik tesislerinin etüd ve projelerinin hazırlattırılması için de 1973 yılı bütçe-iş programında yeterli ödenek ayrılmıştır.

6- Bingölün Düzağaç mevkiinde kurulan ve orman sahası içine giren yaklaşık olarak 50 dönüme yakın arazi üzerinde 99 yıllığına irtifak hakkı tesisi için girişilen teşebbüslerimiz olumlu bir safhada gelişmekte olup kısa bir süre sonunda sonuca varılacaktır.

Görüldüğü üzere; Türk işçisinin önderliği ve katkısı ile kurulan bu ilk teşebbüsün asgari masraflarla gerçekleştirilmesi için içten bir gayret ve özen gösterilmektedir. Fakat; Bingöl İl Özel İdare Müdürlüğünün vaadinize güvenerek taahhüt ettiği sermayenin geriye kalan kısmını ödeme olanağı yoktur. Bu konuda çeşitli kamu kuruluşları nezdinde yapılan girişimlerimizden maalesef olumlu bir sonuç alınamamıştır.

Önderliğiniz ve maddi katkınızla başlattığınız eserinizin devamı, İl Özel İdare Müdürlüğünün taahhüt ettiği sermayesinin kalan kısmı olan 6.137.500 liranın ödenmesine bağlı bulunmaktadır.

Durumu bilgilerinize sunar, değerli ilgi ve katkılarınızın devamı için gerekli işlemin yapılmasını müsaadelerinize arz ederiz.

Eki: Zarf içinde 12
fotoğraf

Saygılarımızla,
Bingöl İli Yem-Süt ve Besicilik
Anonim Şirketi
Sayı.....

Aslının aynıdır
21 Kasım 1973

4

Çalışma
Programı
Taslağı

111

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu
İcra Kurulunun 10'uncu Dönem Çalışma
Programı Taslağı

7. Aralık 1973

Türk-İş 9'uncu Genel Kurulunda yeniden işbaşına getirilen İcra Kurulumuz Yönetim Kurulumuzun tavsiyelerine uyarak dönem içinde yapacağı çalışmalarını bir programa bağlamayı ve bu program çerçevesinde yapılacak çalışmalar gerçekleştirildikçe sonuçlarını Yönetim Kurulu üyelerine ve teşkilâta bildirmeyi kararlaştırmış bulunmaktadır. Çalışma Programının hazırlanmasında yönetim kurulu sayın üyelerinin yazılı olarak yaptıkları önerilerle Türk-İş 9'uncu Genel Kurulunda ileri sürülen eleştiriler ve delegelerin istekleri dikkate alınmış bulunmaktadır.

Dönem içinde yapılacak çalışmalar bir kaç ana noktada toplanacaktır. Sıralanan sorunlarda öncelik ve şartların gerekliliğinde İcra Kurulu takdir hakkını kullanacaktır.

1- Türk-İş - parlamento ilişkileri ve parlamento nezdinde yapılacak çalışmalar:

Türk-İş İcra Kurulu demokrasinin ve özgür sendikacılığın varlığının dayanağı olan milletin özgür ve genel oyuna dayalı parlamenter sistemin yaşatılmasını ilkelerinin başında saymıştır. Bu nedenle bu dönemde parlamento ilişkilerine özel bir önem verilecek ve Türk-İş - parlamento ilişkilerinin özel bir büro aracılığı ile sürdürülmesi gerçekleştirilecektir.

Bu dönemde yasama meclislerinden çıkarılması ya da değiştirilmesi istenen ve takibi İcra Kurulumuzca yapılacak olan kanunlar sırasıyla şunlardır:

1- İşçi-memur ayırımı ile ilgili kanun hükmündeki kararnamenin uygulanmasındaki aksaklıklar takip edilecek ve gerektiğinde meclisler nezdinde teşebbüse geçilecektir.

2- Dernekler Kanunu ile meslek teşekküllerinin ilişkilerinin kesinlikle ortadan kaldırılması ve sendika özgürlüğünü kısıtlayan bu kanunun düzeltilmesi için siyasi partiler ve hükümetler nezdinde gereken teşebbüsler yapılacak; aksi bir durumun ortaya çıkması halinde genel kurul kararı uygulanacaktır.

./..

3- Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanunu, Sıkıyönetim Kanunu, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri kanununda sendika özgürlüğünü kısıtlayan hükümlerin değiştirilmesi için yoğun bir çaba sarfedilecek ve bu konuda hukuk bürosunda gerekçeli teşebbüslerin yapılması için hazırlıklara derhal başlanacaktır.

4- Tarım İş Kanununun bu yasama döneminde gerçekleştirilmesi için gereken çaba harcanacaktır.

5- İYAK (İşçi Yardımlaşma Kurumu) Kanununun hazırlıkları İcra Kurulumuzca tamamlanmış olup hazırlanan Kanun metni öncelikle konuyu benimseyen siyasi partiler genel başkanlıklarına gönderilecek, ayrıca kanunun bir teklif halinde Meclise intikali sağlanacaktır.

6- 274 ve 275 sayılı Kanunlarda gerekli düzeltmelerin yapılması, 274 sayılı kanunda 1317 sayılı kanunla yapılan değişiklik esprisinin hakim olması ve her iki kanunun birleştirilerek tek metin halinde Meclislerden geçmesi için çalışmalar, hazırlıklar yapılacak ve bu hazırlıkların sonucunda taslak Meclislere intikal ettirilecektir.

7- Genel Af Kanununun çıkartılması ve bu kanun kapsamının fikir suçlarını da içine alacak şekilde genişletilmesi için gayret gösterilecektir.

8- Vergi kanunlarında gerekli düzeltmelerin yapılması ve adil bir vergi dağılımı için gereken çalışmalara itina gösterilecektir.

9- Sosyal Sigortalar Kurumu teşkilât kanununun çıkartılması ve Kurum yönetiminde işçilerin daha etkili bir biçimde söz sahibi olabilmeleri için gereken kanun değişikliğinin çıkartılması için çalışmalar yapılacaktır.

10- Milli Eğitim Temel Kanununun 38'inci maddesinin değiştirilmesi için gerekli çalışmalar yapılacak, paralı.yüksek öğrenimi öngören bu maddenin kanundan çıkartılması, bunun yerine varlıklı ailelerin eğitim harcamalarına katılmasına öngören bir prensibin getirilmesi sağlanacaktır.

11- İşsizlik sigortası kanun için gerekli çalışmalar yoğunlaştırılacaktır.

12- Sıraladığımız bütün bu hususların hepsinden daha önemlisi, gide-
rek artan ve dar gelirliilerin gittikçe sıkıntıya düşmesine sebep olan
hayat pahalılığının önlenmesi, vurguncu, soyguncu aracı ve tefecilerle
mücadele edilmesi için kanuni tedbirler alınmasını sağlamak ve bu tedbir-
lerin uygulatılmasına çalışmak İcra Kurulumuzun önde gelen görevlerinden
biri olacaktır.

13- İş Kanununda işçi lehine yeniden düzenleme yapılması için çalışma-
lar yapılacak, kıdem tazminatının her yıl için 30 güne çıkartılması ve
devlet kesimindeki bütün hizmetlerin birleştirilerek dikkate alınması sağ-
lanacak, ayrıca 17'nci maddenin yeniden düzenlenmesi gibi bir takım deği-
şikliklerin gerçekleştirilmesine çalışılacaktır.

14- Avukatların Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamından çıkartılarak
Bağkur kapsamına alınmaları için kanun değişikliğinin sağlanması yoluna
gidilecektir.

15- İşçilerin yönetime etkin biçimde katılmalarını, özellikle kamu
kesiminde yönetim kurullarına daha fazla sayıda girmelerini sağlayacak
kanun değişikliği için çalışmalar yapılacaktır.

16- İşçi emekli aylıklarının otomatik olarak ayarlanması için kanun
değişikliği sağlanacaktır.

12- 507 sayılı kanunda değişiklik için çalışmalara başlanacaktır.

2- Eğitim Hizmetleri :

1- Türk-İş 9'uncu Genel Kurulunda ele alınan sorunların başında eğitim
sorunu gelmiş ve bu sorunun çözümlenebilmesi için İşçi Eğitim Şûrasının
toplantıya çağırılması kararlaştırılmışdır. İcra Kurulumuz Şûra'yı toplan-
tıya çağırması ve bu Şûrada Türk-İş ilkelerinin açıklanması üzerinde bir-
liğin sağlanması, Türk İşçi Eğitim Vakfının kurulması, okuma yazma sefer-
berliğinin ve mesleki ve teknik eğitime ağırlık verecek bir eğitim siste-
minin gerçekleştirilmesi için önemli kararlar alınmıştır.

Birinci İşçi Eğitim Şûrası kararlarının kısa zamanda uygulama

alanına konulması ve toplumun, ilkelerimizin benimseneceği bir düzeye ulaştırılması için yaygın eğitim seferberliğine hız verilecektir.

2- Samsun ve Ankara'da yapılması kararlaştırılan 19 Mayıs ve Atatürk Eğitim Sitelerinin tamamlanması için gerekli kaynaklar sağlanacak ve bu sitelerin hizmete girmesi temin edilecektir.

3- AAFLI ile Türk-İş arasında imzalanan teknik yardım sözleşmesi uyarınca Türk-İş Genel Merkezinde kurulan "Araştırma ve Dökümantasyon Merkezi"nin geliştirilmesine çalışılacaktır.

4- Eğitim Şûrası kararları cümlesinden olarak Merkezi Eğitim Konseyinin kurulması ve bu konseyin üçer aylık periodik toplantılarla eğitim çalışmalarını gözden geçirmesi ve plânlaması sağlanacaktır.

5- İktisadi Devlet Teşekküllerinde yönetim kurullarına katılan işçi üyelerle her üç ayda bir koordinasyon toplantısı yapılarak, hizmetlerin daha iyi bir biçimde yürütülmesi sağlanacaktır.

6- İş değerlendirme ve iş analizi, zaman etüdü konusunda özel eğitim çalışmaları yapılacak ve bu çalışmalar dönem içinde gerçekleştirilecektir.

7- Türk-İş kitaplığının teşkilâtların istifadesine sunulacak bir biçime getirilmesi ve yeniden düzenlenmesi gerçekleştirilecektir.

8- Türk-İş dergisinin muntazam yayınına titizlik gösterilecek ve derginin yeniden aranır bir hale getirilmesi sağlanacaktır.

3- Teşkilâatlanma Çalışmaları :

Türk-İş, çok geride kalan yıllarda olduğu gibi, sadece üyelerinin ücretlerini yükseltmek amacını güden klâsik anlamda bir işçi hareketi değildir. Türk-İş, gücünü, toplumun her kesimine hissettiren; ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal alanlarda da kendini kabul ettiren bir kuruluştur. Kuşkusuz, Türk-İş'i böylesine güçlü hale sokan ve onu her sahada etkili yapan, elde ettiği hakları iyi kullanmasını bilen kuruluşların geniş işçi kitlelerini bünyesinde toplamasıdır. Ancak Türk-İş'in

teşkilâatlanma konusunda hedefine tam ulaştığını da söylemek mümkün değildir.

Bugün bir milyona yakın işçiyi temsil etmesine rağmen, teşkilâatlanmada yapılması gereken büyük işler vardır. Bunların başında, Türk-İş bünyesi dışında bulunan kuruluşları toplamak gelmektedir. Ancak bu çalışmalar, Türk-İş'in yıllardan beri savunduğu ilkeler çerçevesinde Türk-İş bünyesinde bulunan kuruluşlarla ortaklaşa yürütülmelidir.

Bu arada, içinde bulunduğumuz dönemde ele alınması gereken bir diğer önemli husus da, Türk-İş Dokuzuncu Genel Kurulunda alınan karara göre, halen aynı işkolunda teşkilâatlanmış bulunan kuruluşlarımızın tek kuruluşta toplanmasıdır. Tüzüğün amir hükmü gereğince, 28 Mayıs 1974 tarihine kadar birleşmeyi sağlayamayan teşkilâtlarımız, Yönetim Kurulumuzun tensip edeceği ölçüler ve süre içinde birleşmeye davet edilecekler, birleşmeyen taraf ve taraflar süre sonunda Türk-İş üyeliğini otomatikman kaybedeceklerdir.

Teşkilâatlanma çalışmalarına hız verilmesi, hatta çok değişik ve etkili biçimde hareket edilmesi gereken bir devrede karşımıza çeşitli engeller çıkmaktadır. 1317 sayılı yasa ile değişik 274 Sayılı Sendikalar Kanununun bazı maddelerinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi, 1630 sayılı Dernekler Kanununun haberleşme ve propaganda olanaklarını son derece kısıtlaması, idarenin, işkollarının tayin ve tespitiinde hangi işyerlerinin hangi işkollarına gireceğinde söz sahibi olması teşkilâatlanma çalışmalarımızı doğrudan etkileyen faktörler olarak karşımızda bulunmaktadır.

Bu nedenle, Türk-İş'e bağlı kuruluşların Teşkilâatlanma Sekreterlerinin katılması ile bir toplantı düzenlemeyi kararlaştırmış bulunuyoruz. Bu toplantıda, teşkilâatlanma çalışmalarına yön verecek yeni bir "teşkilatlanma politikası"nın saptanması yolunda önemli kararların alınarak, uygulama alanına konulacağına inanıyoruz.

Diğer taraftan, Teşkilâatlanma Genel Sekreterliğimiz bir anket formu hazırlayarak teşkilâta dağıtmıştır. Bu ankette, teşkilâtlarımızın işkol-ları, işyerleri ve bölgeler itibariyle karşılaştıkları sorunlar ile yasal oluşumların etkileri saptanacaktır. Anket formu, süreli olarak teşkilâta gönderilecek, alınacak cevaplar genel bir değerlendirmeye tabi

tutulacaktır. Değerlendirmenin sonucu geniş bir rapor haline getirilerek, teşkilâtımızın bilgisine sunulacaktır.

Dokuzuncu Genel Kurul Raporumuzda da belirttiğimiz gibi, teşkilâtlanmada amacımız, az sayıda sendika etrafında çok sayıda işçinin toplanmasıdır. Teşkilâtlarımız arasında, bu yoldaki çalışmalarımızı sürdürürken, diğer yönden, teşkilâatlanmayı olumsuz etkileyen çeşitli yasaların ilgili bölümlerinde değişiklik yapılması büyük bir önem kazanmaktadır.

4- Diğer Hizmetler ve Yapılacak Çalışmalar :

1- Tam bir basın özgürlüğünün sağlanması, Basın İlân Kurumu kanununda değişiklik yoluna gidilmesi, ceza sistemi ve infazda değişiklik yapılması, basın mensuplarının işledikleri suçlarda hapis cezası yerine para cezası uygulanması için yoğun bir çalışma yapılacaktır.

2- Sağlık hizmetlerinin emekli işçilerin eş ve çocuklarına da teşmili için çalışmalara başlanacaktır.

3- Hizmet borçlanması'nın süreklilik arzeden bir biçimde yeniden düzenlenmesi sağlanacak ve bu çalışmalarda Anayasa mahkemesinin iptal gerekçesi de dikkate alınacaktır.

4- Grevlerin koordinasyonu ve Türk-İş'e bağlı teşkilâtların grevlere gitmeden Türk-İş'te kurulacak merkezi koordinasyon kuruluna haber vermesi ve bu kurulun onayını alan grevlerin desteklenmesi bir prensip olarak kabul edilecektir.

5- Ağır sanayie öncelik verilmesi ve motor sanayiinin tezelden kurulması için ilgililer nezdinde teşebbüste bulunulacak; yurt dışında çalışan işçilerimizin yurda gönderdikleri dövizlerin yatırıma aktarılması konusunda çalışmalar yapılacaktır.

6- İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği konularında daha yeterli tedbirlerin alınması, malûlen emekli olanların ücretlerinin artırılması için gerekli çalışmalara öncelik verilecektir.

7- Limanların tek elde toplanması için gereken çalışma yapılacaktır.

8- İşçi konutlarındaki aksaklıkların giderilmesi, işçilerin daha fazla sayıda konut sahibi olmaları ve 1163 sayılı Kooperatif Kanununda değişiklik yapılması sağlanacak ve kooperatifçilik hizmetlerine ayrıca düzenlenecek bir plân uyarınca önem verilmesi yoluna gidilecektir.

9- 1974 yılının devlet kesiminde büyük toplu iş sözleşmeleri yılı olduğu dikkate alınarak, bu sözleşmelerde taraf işçi teşekküllerinin işbirliği yapmaları ve sözleşmelerin esasına ilişkin prensip kararları almaları İcra Kurulumuzca sağlanacaktır.

10- Türk-İş'e bağlı teşkilât başkanlarının olağan durumlarda yılda bir defa, gerektiğinde daha kısa aralarla toplanması sağlanacak ve kendilerine çalışmalar hakkında bilgi verilecektir.

11- Sosyal Sigortalar Kurumu delegelerinin genel kuruldan az bir gün önce Türk-İş'de toplanmaları ve prensip kararlarına varmaları sağlanacaktır.

12- Dış ilişkilerde daha aktif bir çalışma yoluna gidilecek, Uluslararası temaslar geliştirilecek, Asya ve Afrika Sendikalar Birliğine katılma kararı uyarınca Türk-İş'in Asya ve Afrikada sendikal hareketlerde öncülük yapması imkânları araştırılacaktır.

13- Bölge temsilcilikleri yeniden düzenlenecek, çalışmaları verimli hale getirilecek, gerek bölge temsilciliklerinin, gerekse Türk-İş personelinin hizmetinde daha verimli sonuçlar alınması için gerekli tedbirler alınacaktır. Nitekim Türk-İş personeli ile her hafta Cumartesi günleri yapılmakta olan koordinasyon toplantıları ve personelden istenen haftalık çalışma raporları hissedilir bir verimlilik gelişmesine yol açmış bulunmaktadır. Bu toplantılara devam edilecek ve hizmet koordinasyonu daha aktif bir biçimde düzenlenecektir.

15- Düzenlenecek gezi programlarıyla yurdumuzun baştan başa yeniden taranması, gerek ilkelerimizin anlatılması, gerekse teşkilâtlanmada tabana dayalı yeni gelişmelerin sağlanması bakımından büyük önem taşıdığından bu geziler gerçekleştirilecektir.

16- Türk-İş Ana Tüzüğü'nün öngördüğü yönetmelikler, süresi içinde uygulama alanına konulacak ve bu yönetmeliklerin hazırlanmasında günün şartları da dikkate alınacaktır

Yönetim Kurulunun Sayın Üyeleri,

Bu devreye ait 10.dönem hesapları 1.4.1973 tarihi itibariyle açılmış ve Yönetim Kurulu toplantısı dolayısıyla 30.11.1973 tarihinde sekiz aylık faaliyetimizin mali yönlerini çıkarılan bu raporla bilgi ve tetkiklerinize sunulmuştur.

Mali raporumuzda izahatlarımız her zaman olduğu gibi muhasebe hesap planındaki sırasına göre yapılmıştır.

1 - KASA HESABI :

10.Dönem başlangıcı olan 1.4.1973 tarihinde kasamız 22.559.94 TL ile açılmış ve sekiz aylık çalışmalarımız esnasında kasamıza,

8.890.212.47 TL girmiş.

8.623.577.10 TL çıkmak suretiyle işlem görmüş ve 30.11.1973 tarihi itibariyle bakiye 266 635.37 TL kasamızda bulunmaktadır.

Yönetim Kuruluna en yakın tarihle rapor sunmak isteyişimiz nedeniyle 30.11.1973 tarihli raporumuz hazırlanmıştır. Personel ücret tahakkuk ve tediyeeleri Aralık 1973 tarihi itibariyle yapıldığından kasadaki bakiye kabarık olarak raporumuza geçmiş bulunmaktadır. Ancak 1.Aralık 1973 te yapılacak ücret ödemeleriyle bu miktar asgari hadde düşecektir.

2 - AİDATLAR HESABI:

a) Sendikal aidatlar:

Türk-İş gelirlerinin esasını teşkil eden sendikal aidatların bu dönem 600.000 üye hesabıyla üye başına 100 kuruş olarak bütçemiz yapılmış ve onaylanmıştır. Geçen devrelerde olduğu gibi geçtiğimiz sekiz aylık dönem içinde de sendikal aidatlarını muntazam ödeyen üye kuruluşların yanı sıra aksatanlar ve hiç ödemeyenlerde olmuştur. Raporumuz ekinde sunulan listede üye kuruluşların aidat ödeme durumları ve borçlu oldukları aylar 30.11.1973 tarihi itibariyle gösterilmiştir. Üye kuruluşların aidatlarını muntazaman ödememesi nedeniyle üye sendikaların bazılarında önümüzdeki aylara ait işlememiş aidatların tahsili yapılmış ve bütçemizle onaylanan faaliyetlerin gerektirdiği ödemelerin yapılabilmesi imkanı sağlanmıştır.

Genel Kurulda aidatların 75 kuruştan 100 kuruşa yükseltilmesi bu devre faaliyetlerinin mali rahatlık içinde yürütüleceği sevincini belirtmiş iken, gecikme ve ödememeler yüzünden yine mali sıkıntılarımız devam edegelmistir.

Türk-İş faaliyetlerinin gereği gibi yürütülebilmesi aidatların ay be ay aksamadan ödenmesine bağlıdır.

b) Eğitim Aidatları:

Genel Kurulda kabul edilen tüzüğümüzün amir hükmü üye başına 25 kuruluş eğitim aidatı ödenmesini öngörmüştür. Sendikal aidatlarımızda olduğu gibi bazı kuruluşlarımızın muntazaman ödeme yapmalarına rağmen, bazılarının aksattığı ve hiç ödemediği de görülmektedir.

Sendikal aidatlarımızla birlikte sunduğumuz listede eğitim aidatları ile ilgili ödeme durumu bilgilerinize sunulmuştur.

Ana Tüzüğün açık hükmüne rağmen eğitim aidatlarının ödenmemesi planlanan ve çalışmalarına başlanılan eğitim işlerinin hızlı ve düzenli bir şekilde yürütülmesini engellemektedir. Bu nedenle üye kuruluşların sendikal aidatlarıyla birlikte eğitim aidatlarını da aksatılmadan her ay yatırmaları kaçınılmaz bir zorunluluktur.

c) Birleşik grev ve lokavt aidatı:

Üye kuruluşlar, ödedikleri bir yıllık sendikal aidat toplamının onikide birini (her yıl bir aylık sendikal aidat tutarı), her sene en geç haziran ayı sonuna kadar Türk-İş'e grev ve lokavt fonu olarak ödemeleri Ana Tüzük gereğidir.

Birleşik grev ve lokavt fonuna,

Teksif Sendikası	80.000.-	}
Şeker-İş Sendikası	12.550.-	

olmak üzere 1973 yılına ait fon aidatı ödemesi yapılmıştır.

3- GELİRLER HESABI:

Konfederasyonumuzun aidatlar dışında kalan gelirler gurubunun toplandığı hesaptır. Bu hesapta Teşkilat teberruları, banka hesaplarının faizleri Merkez binasının kiraya verilen kısımlarından alınan kira gelirleri ile diğer gelirler toplanmaktadır.

a) Teşkilat teberruları:

Üye kuruluşların Türk-İş hizmetlerine muhtelif vesilelerle katkılarını temin için istenen ve alınan paraların toplandığı hesaptır. Adana Genel-İş Şube Başkanlığının kongreden önce Adana Bölge Temsilciliğimize bina alınması amacıyla gönderdiği 29.368 -₺ tutarındaki teberru, bankanın yanlış işlemi neticesi Bingöl Deprem yardım hesabına alınmış ve tetkiklerimiz sonucu yanlışlık tashih edilerek teberru hesabımıza geçirilmiştir.

b) Banka faiz ve ikramiyeleri:

Banka hesabımıza isabet eden 100.-₺ lik ikramiye kayıdır.

c) Kira gelirleri:

Merkez binamızın kiraya verilen 3-4-5 . katları ile paşaj dükkanlarından alınan kiraların toplamıdır.

d) Diğer gelirler:

Çalışma Bakanlığı ceza paraları fonundan alınan 307.500.-Tl ile Almanyada DGB tarafından Türk işçileri için düzenlenen festivalin bir kısım masraflarını karşılamak üzere Çalışma Bakanlığından verilen teberru bu hesap içinde mütalaa edilmiştir. Almanyada festival hesapları belgelendirildikten sonra aynı hesaptan çıkış yapılmak suretiyle kapatılacaktır.

4 - PROJE AVANS HESABI:

Uluslararası işbirliği ile yürütülen faaliyetlerle ilgili olarak açılan hesap gurubudur. Bu dönem içinde her hangi bir işlem görmemiştir.

5- BANKALAR HESABI:

Konfederasyonumuza ait banka cari hesaplarının toplandığı hesap gurubudur. 30.11.1973 tarihi itibarıyla banka cari hesaplarında bulunan mevduatlar aşağıda bilgilerinize sunulmuştur.

Ziraat bankası	25037	hesap	448.26
İşbankası	372	"	17.437.06
Şekerbank	20079	"	9.869.31
Dişticaret	490258	"	1.085.80
İşbankası	4274	"	<u>14.645.61 Tl</u> olup,
Toplam			43.486.04 Tl dir.

6 -BÖLGELER CARİ HESABI:

Bölge Temsilciliklerimizle. Avrupa irtibat büromuzun yapacağı masrafları karşılamak üzere verilen avansların takip edildiği hesap gurubudur. Mali imkanların sıkışık olması nedeniyle avansların gönderilmesi zaman zaman gecikmekte ve bu yüzden bölge hizmetlerinin süratle yürütümünde güçlükler doğmaktadır.

7 - MUVAKKAT HESAPLAR:

Türk-İş'ten muhtelif vesilelerle alınan borçlarla, yine Türk-İş'in mali sıkışmaları nedeniyle teşkilattan aldığı borçlar ile, personele avansları, teminatlar, icra kesintileri, kefalet borçlarının takip edildiği hesap gurubudur.

a) Depozitolar:

Konfederasyon binalarının elektirik, su ve havagazı gibi tesislerinin depozitolarının takip edildiği hesaptır.

b) Borçlular hesabı:

Muhtelif zamanlarda Konfederasyonumuzdan kuruluşlara ve şahıslara verilen borçların takip edildiği hesap gurubudur.

Kongreden devreden borçlarla bu devre içinde verilen borçları kapsamaktadır. Metal-İş Federasyonuna Bursa grevi ile ilgili borçta bu hesap içinde takibe tabi tutulmuştur. Hesabın dökümü aşağıdadır.

Borçlunun ismi	Eski borcu	bu devre ödenen	Toplam Borcu
Bank-İş Sendikası	25.080.-	.-	25.080.-
Totsis Sendikası	5.000.-	.-	5.000.-
Toptar-İş Sendikası	4.000.-	.-	4.000.-
Kauçuk-İş Sendikası	248.453.30	.-	248.453.30
Basın-İş Sendikası	83.506.45	15.307.01	98.813.46
Sait Gür (Gazeteci)	500.-	.-	500.-
Aksam Gazetesi	5.125.451.11	174.608.89	5.300.060.-
Metin Özbek	1.841.80	.-	1.841.80
Metal-İş Federasyonu	11.000.-	540.000.-	551.000.-
Yapı-İş Sendikası	179.600.-	20.000.-	199.600.-
Haber-İş Sendikası	.-	15.000.-	15.000.-
Fehmi Anlaroğlu(Aksam)	200 000.-	.-	200.000.-
Kıbrıs Türk-Sen	.-	29.700.-	29.700.-
İş ve seyahat avansı	.-	112.275.20	112.275.20
T o p l a m			6.791.323.76

Aksam gazetesinin neticesi alınmamış davaları bulunduğundan, bu davaların neticesi alınıncaya kadar ödemelerin borçlu hesapta bekletilmesinde ve kesin hesabın belli olduktan sonra işleme tabi tutulmasında fayda görmekteyiz.

c) Alacaklılar hesabı:

Konfederasyonumuzun merkez binasının inşaatıyla ilgili alınan uzun vadeli borçlarımızla, mali sıkıntılarımızın varlığında teşkilatımızdan aldığımız borçların toplandığı hesap gurubudur. Bu hesap gurubunun dökümüne aşağıya çıkarılmıştır.

Vakıflar Bankasına (faiz hariç)	1.450.000.-
S.S.Kurumuna	1.021.336.-
ICFTU cari hesabı	2.429.10
Tekgıda-İş Sendikası (Yapı-İş'ten)	10.000.-
Sağlık-İş " "	10.000.-
TGS (Aksam)	13.954.05
Kıbrıs Türk-Sen yardım hesabı	200.188.50
Samsun Türk-İş Yarı Koop.	180.608.75
Kolej tesis hesabı	576.360.-
Tezbüro-İş Sendikası	6.550.-
DYF-İş Federasyonu	100.000.-

T o p l a m 3.571.426.40 TL.

d) Ücret avansı:

Personelin ücretlerinden kesilmek üzere verilen ve her ay açılıp kapanan cari hesaptır.

e) Tahvil ve bonolar:

Merkez binasının tapusunun alınması sırasında işlemlerden doğan ve Konfederasyonumuzca bedeli ödenen Tasarruf bonosunun takip edildiği hesaptır.

f) Teminatlar:

Merkez binasında kiraya verilen kısımlar için kiracıdan alınan teminat akçeleri ile muhtelif davalar için tarafımızdan mahkemeler ve nesine yatırılan teminatların takip edildiği hesaptır.

g) Kefaletler:

Oleyis Sendikasının Kızılcabazı ve Sinop otel işletmelerinden Sosyal Sigortalar Kurumuna verdiğimiz kefaletten doğan bir milyon lira borçtan her sene ödenen 50.000.-₺ lik taksitlerden bu güne kadar ödenen miktar 250.000.-₺ dir.

h) İcra kesintileri:

Personel ücretlerine gelen haciz ve icra işlemlerinin yürütüldüğü hesap gurubudur.

8 - EMANET PARALAR HESABI:

Personel ücretlerinden kesilen ve kanuni süreleri içersinde ilgili dairelerine yatırılan vergi,mali denge vergisi,sigorta pirimleri ve sendika aidatlarının takip edildiği hesap gurubudur.

9 - MERKEZ MASRAFLARI:

Konfederasyonumuz Merkez bürolarının faaliyetlerinin yürütümü için yapılan masrafların gruplandığı hesaptır.Bu grupta İcra Kurulu ve Merkez personelinin ücretleri,ayrılan personelin tazminatları,Ptt masrafı,kırtasiye neşriyat masrafları vasıta masrafları,dergi masrafları,ikram,eğitim,sosyal yardım ödediğimiz aidatlar,kongre masrafları ve diğer müteferrik masraflarımız bulunmaktadır.

a) Merkez ücretleri:

İcra Kurulu üyeleri ile Merkez kadrosunda bulunan personelin ücret, ikramiye ve ayrılanlara ödenen tazminatları kapsamaktadır.

b) PTT masrafı:

Merkez telefonlarının abonman konuşma bedelleri ile posta,havale,koli ve diğer posta masraflarının toplamıdır.

c)Kırtasiye Neşriyat:

Merkez bürolarının kırtasiye ve neşriyat ihtiyacı için alınan malzemelerle,teksir kağıdı,fotokopi kağıdı,mumlu kağıt ve mürekkep gibi bas-ki malzemeleri için ödenen miktardır.

d) Vasıta masrafı:

Merkez emrinde bulunan vasıtaların bakım, tamir, onarım ve benzin masraflarının takip edildiği hesaptır.

e) Dergi masrafları:

Türk-İş Dergisinin başkî kilise fotoğraf ve benzeri masraflarının toplandığı hesaptır.

f) Bina masrafları:

Merkez binasının kalorifer, tamir ve bakımı, badana boya işleri, pasajın bakım ve temizliği, binanın sigortası, emlak vergisi ve aylık periyodik temizlik masraflarının toplandığı hesaptır.

g) İkram masrafı:

Türk-İş'i ziyaret eden yabancı misafirlerle, Teşkilat Yöneticilerine yapılan ikram masraflarının toplandığı hesaptır.

h) Eğitim masrafı:

Türk-İş eğitim çalışmaları planlanmış ve bu yönde teşebbüslere başlanılmıştır. Önümüzdeki günlerde kesif bir çalışma dönemine gidilecek olduğundan bu hesapta hareket başlayacaktır.

ı) Sosyal yardımlar:

Konfederasyonumuza Kıbrıs Türk-Sen tarafından gönderilen Kıbrıslı soydaşlarımızın tedavi ve hastahane masrafları ile yardıma muhtaç işçilere yapılan sembolik yardımlarla bölge ve merkez personeline toplu sözleşme gereği ödenen, ölüm, doğum, evlenme ve hizmetlilere verilen giyim yardımlarının toplandığı hesap gurubudur.

i) Ödenen aidatlar:

Üyesi bulunduğumuz Uluslararası Hür Dünya İşçi Sendikaları Konfederasyonuna (ICFTU) ve Milli Prodüktivite Merkezine (MPM) ödeyeceğimiz aidatların takip edildiği hesaptır.

ICFTU'ya 1973 yılı için ödememiz gereken aidattan birinci altı aylık borcumuz kongre öncesi ödenmiştir. Ancak mali imkanlarımızın yetersizliği ikinci altı aylık devre borcunun Aralık 1973 ayı içersinde ödenmesine yöneltmiştir.

MPM aidatı, bir evelki yıl aidat gelirimizin % 2 si oranındadır. Bu , Milli Prodüktivite Merkezinin kuruluş kanunun gereğidir. Haziran ve Ekim ayları içinde iki eşit taksitte ödenmesi icabeden aidat borcumuzun tamamı ancak, mali imkanlarımızın yetersizliği nedeniyle birinci devreye ait olan kısım cezalı olarak ikinci devre aidatıyla birlikte yatırılabilmiştir.

ICFTU'ya 1973 yılı ilk 6 aylık aidat 70.807.79

MPM'ye 1972 yılı aidat gelirinin %2 si

94.475.30 Tl öden-

miştir.

j)Kongre masrafı:

Dokuzuncu genel kurulda,kongre ile ilgili yapılan tüm masrafların toplandığı hesaptır.

k) Mütferrik masraflar:

Yukarıda sınıflara ayrılan masraf gurubları içersine girmeyen ödemelerin takip edildiği hesap gurubudur.

10 - BÖLGE MASRAFLARI:

Türk-İş Bölge Temsilciliklerinin masraflarının bölgeleri itibariyle toplandığı hesap gurubudur. Bu hesapta bölgelerin ücret,yolluk,kira,PTT,kırtasiye neşriyat,bina.vasıta ve mütferrik masrafları kaydedilmektedir.

İstanbul	1.Bölge Tem.Masrafları	349.431.75
Eskişehir	2. "	174.898.97
İzmir	3. "	173.142.87
Adana	4. "	196.541.17
Sivas	5. "	140.507.40
Samsun	6. "	147.807.02
Diyarbakır	7. "	153.368.42
Avrupa irtibat bürosu	"	173.749.-
Toplam		1.509.446.60 Tl olarak,

bölgeler arasında dağılmaktadır.

11 - YOLLUKLAR HESABI:

Türk-İş İdari kadroları ile personel ve görevlilerine iç ve dış seyahatleri için ödenen yollukların toplandığı hesaptır.

12 - KOLEJ MASRAFLARI:

Türk-İş Sendikacılık Kolejinin çalışmalarına ara vermesi nedeniyle mevcut personel ücretleri dışında masraf fasıllarında hareket görülmemiştir. Eğitim çalışmaları ile birlikte planlanan Kolej çalışmaları faaliyete başladığında bu hesapta işleyecektir.

13 - SABİT TESİSLER :

Merkez binasıyla,İstanbul ve İzmir Bölge Temsilcilik binaları ve Samsun Eğitim sitesi arsasının maliyet bedeli üzerinden kayıtlı bulunduğu hesaptır.

14 - DEMİRBAŞLAR HESABI:

Türk-İş merkez ve temsilciliklerinde bulunan ve hizmet ihtiyacını karşılayan demirbaş malzemelerin kayıtlı olduğu hesaptır.

16-NETİCE HESAPLARI:

Konfederasyonumuzun kongre tarihi itibariyle öz varlıklarını ifade eden hesap gurubudur.

17-TRANZUVUTUAR HESAPLAR:

Konfederasyonumuz varlık ve muameleleri ile ilgili bulunmayan çeşitli nedenlerle açılan yardım hesaplarının takip edildiği geçici bir hesap gurubudur. Müstakilen yürütülen bu hesap iki taraflı çalıştırılmakta bir taraflı, gelen yardımları, yer ve miktar itibariyle takip imkanını verirken diğer taraflı o yardımla ilgili açılan banka hesabını göstermektedir.

Öğretmenler 20063 hsb.	172.544.54	Deprem Yr.Hsb.	172.644.54
Sümerbank 730313 "	4.017.51	Hv.Kv.Yrd.Hsb.	4.017.51
Öğretmenler 575005 "	62.010.-	Kocatepe Camii Hsb	62.010.-
Toplam	238.672.05		238.672.05

Yönetim Kurulunun Sayın Üyeleri,

Hesaplarımızla ilgili izahatlarımız hesap planımıza göre bilgilerinizi sunulmuştur.

Tetkik ve incelemelerinizde görülecektir ki, aidat müessesesi henüz istenildiği gibi işlememektedir. Raporumuz ekinde sunulan sendikal aidat ve Eğitim aidatı ödeme cetveli bu bildirimizi gösterecektir. Aidatlarını muhtazaman ödeyen üye kuruluşlarımızın yanında aksatanların veya hiç ödemeyenlerin olması, bütçemizle onaylanan ve her ay cari şekilde yapılan masraflarımızı karşılamamakta ve zaman zaman yine mali sıkıntılarımız olmaktadır. Aidat ödemelerinin aksatılması veya hiç ödenmemesi neticesinde ihtiyaçların karşılanabilmesi için aidatlarını normal şekilde ödeyen teşkilatlarımıza yönelinmekte ve ilerdeki işlememiş aidatlardan alma veya borç isteme yoluna gidilmektedir. Gelirlerin tahmini bütçemize göre olması, buna karşılık giderlerin bütçeyle orantılı periyodik devamı karşısında işlememiş aidatları almanın çıkar bir yol olmadığı ve en sakıncalı yollardan biri olduğu bilindiği halde mecbur kalınmaktadır. Bu nedenle aidatların ödenmesi konusunda Değerli Kurulunuzun titiz ve hassas davranması gerektiği inancındayız.

Aidatlarla birlikte, diğer taraftan geçen dönemde Yönetim Kurulunca 4-5.Ocak.1972 tarihli toplantısında bir defaya mahsus üye başına 3.-' verilmesi hakkındaki kararına ekte sunduğumuz listede de görüleceği gibi bu dönem içinde hiç bir ödeme yapılmamış ve Kongreye sunulan rapor ekimiz liste aynen kalmıştır.

Yine Yönetim Kurumumuzun aldığı, Sendikacılık Kolejinin yeniden tesisi ve geliştirilmesi amacıyla üye kuruluşların imkanları oranında yardıma bulunması kararına iştirak eden sendikalarımızda kongreye sunulan rapordaki listemizde olduğu gibi kaldığı ekteki listemizde görülecektir.

Bir taraftan Türk-İş'i mali sıkıntıdan kurtarmak, ve kendi imkanlarına kavuşturmak istenirken, diğer taraftan aidatların ve diğer ödemelerin muntazaman yapılmaması, Türk-İş'i mali sıkıntıdan kurtaracağı yerde içinde bulunduğu mali güçlüklerin biraz daha ilerisine sürüklemektedir.

Tüzük Hükümlerinin ve Yönetim Kurulu Kararlarının gereklerini yerine getirmemenin sebebini anlamak güç olmaktadır Kararların, tüm teşkilat olarak ifa edilmemesi mana ve tesirini de zedelemektedir. Ayrıca aidatların alınması ve diğer vecibelerin yerine getirilmesi için devamlı teşkilatımıza ziyaretler ve takipler bizim içinde en sıkıcı olanıdır.

Türk-İş bu günde rahatlamış ve ödemelerini muntazaman yapar durumda değildir. Durumu en yakın bilen ve sıkıntılarımızı gören yine sizlersiniz. Ödemeler zamanında yapılmadığı için mali itibarımız da zedelenmektedir.

Yukarıda arz ve izah ettiğimiz mali konular üzerinde sayın kurulumuzun hassasiyetle duracağı ve icra kurulumuza ışık tutucu kararlar alacağı inancı içinde bulunuyoruz.

Türk-İş, aidat müessesesinin normal işlemesi, büyük problemleri azaltacak ve zamanla halledecektir. Bu nedenle konu üzerinde durmamızın haklı sebebi de kendiliğinden çıkmış bulunmaktadır.

Cemiyetlerin ve Milletlerin gücü şüphesiz ki, sadece diğer kaynakları ile ölçülüyor parası da büyük rol oynuyor. Türk-İş'in mali güce kavuşması ise bugünkü gücünü daha da fazlalaşması ve bu güç tesirinin büyümesine vesile olacaktır.

Sayın Kurulumuzun alacağı kararlarında Türk-İş'i ve Türk Sendikacılığını güçlendirici yönde olması dileği ile saygılarımızı sunarız.

İcra Kurulu

Borçlar

3535.-
14700.-
24500.-
5100.-
26640.-
46662.-
56000.-
3500.-
10500.-
10500.-
3356.-
48700.-
34200.-
5024.-
8000.-
12550.-
14000.-
42000.-
60200.-
60000.-
+ 210700.-
10.5000.-
34.250.-
35.700.-

782.817.- Borç

Borçlu
Tahsilat

Borçlar Yekünü:

32. Kolej Tensform 2.347.500.-
24. Airdat 782.817.-
18. Ocak Salma 664.400.-
30. Eğitim Fonu 646.062.-
34. Gen Fonu 485.331.-

Toplam: 4.926.110.-

Gen Fonu
577 881
82.550
485 331

7500 2100
6300
1200

7500 12550
7500 6
82850
75080
12700

577 881
4045167

Eğitim Fonu
1.155.762
508.700
646 062

4.045.167.-
82.550.-

3.952.517

30 KASIM 1973 TARİHİ İTİBARIYLA AİDAT ÖDEME CETVELİ

<u>Sendikanın adı</u>	<u>Üyesi</u>	<u>9.Dönem için</u>	<u>10.Dönem için</u>	<u>Toplam</u>	<u>Borcu</u>
Ağaç-İş	6000	9.000.-	48.000.-	57.000.-	-
Ar-İş	505	8.107.50	.-	8.107.50	7 ay
Basın-İş	2100	7.500.-	.-	7.500.-	7 ay
Besin-İş	3500	10.500.-	.-	10.500.-	7 ay
Çimse-İş	15000	17.500.-	120.000.-	137.590.-	-
Deri-İş	5100	.-	29.325.-	29.325.-	1 ay
Dokgemi-İş	6660	.-	19.980.-	19.980.-	4 ay
Genel-İş	26666	.-	.-	.-	7 ay
Ges-İş	8000	.-	.-	.-	7 ay
Hava-İş	3500	.-	21.000.-	21.000.-	1 ay
Haber-İş	1500	.-	.-	.-	7 ay
Kauçuk-İş	1500	13.527.-	.-	13.527.-	7 ay
Koop-İş	4300	.-	30.100.-	30.100.-	-
Kristal-İş	3356	.-	20.136.-	20.136.-	1 ay
Likat-İş	6000	.-	42.000.-	42.000.-	-
Oleyis	7100	151.700.-	.-	151.700.-	7 ay
Petrol-İş	19500	.-	156.000.-	156.000.-	-
Sağlık-İş	11400	64.200.-	50.600.-	114.800.-	3 ay
Su-İş	5024	.-	30.144.-	30.144.-	1 ay
Selüloz-İş	9000	.-	54.000.-	54.000.-	1 ay
Şeker-İş	12550	.-	75.090.-	75.090.-	1 ay
Tarım-İş	8000	18.000.-	56.000.-	74.000.-	-
Tekgıda-İş	80000	.-	640.000.-	640.000.-	- 2 ay
Teksif	80000	.-	800.000.-	800.000.-	-
Tezbüro-İş	4770	.-	38.160.-	38.160.-	-
Türkharb-İş	25700	.-	179.900.-	179.900.-	-
TGS	2000	.-	.-	.-	7 ay
Tümtis	10100	.-	90.900.-	90.900.-	-
Yapı-İş	6000	9.000.-	.-	9.000.-	7 ay
DYF-İş	30100	.-	150.500.-	150.500.-	2 ay
Maden Fed.	60000	60.000.-	360.000.-	420.000.-	1 ay
Metal-İş	30100	487.000.-	(210.700 ^{80nc} .-)	487.000.-	7 ay
Tes-İş	33000	159.918.-	231.000.-	390.918.-	-
Ulaş-İş	10500	50.000.-	62.000.-	112.000.-	1 ay
Yol-İş	34250	.-	188.375.-	188.375.-	1 ay
Türk-Sen	5100	29.700.-	.-	29.700.-	7 ay
Toplam		1.095.652.50	3.493.210.-	4.588.862.50	

SENDİKAL AİDAT VE EĞİTİM AİDATI CETVELİ

Sendikanın adı	Üyesi	Sendikal aidattan ödediği	Borcu	Eğitim aidatından ödediği	Borcu
1- Ağaç-İş	6000	57.000.-	-	12.000.-	-
2- Ar-İş x	505	8.107.50	7 Ay ✓	.-.	7 Ay
3- Basın-İş x —	2100	7.500.-	7 Ay ✓	.-.	7 Ay
4- Besin-İş x	3500	10.500.-	7 Ay ✓	.-.	7 Ay
5- Çimse-İş —	15000	137.500.-	-	.-.	7 Ay ✕
6- Deri-İş x —	5100	29.325.-	1 Ay	.-.	7 Ay ✕
7- Dok Gemi-İş	6660	19.980.-	4 Ay	4.995.-	4 Ay
8- Genel-İş x	26666	.-.	7 Ay	.-.	7 Ay
9- Ges-İş x	8000	.-.	7 Ay	.-.	7 Ay
10- Hava-İş —	3500	21.000.-	1 Ay	5.250.-	1 Ay
11- Haber-İş x	1500	.-.	7 Ay	.-.	7 Ay
12- Kauçuk-İş x —	1500	13.527.-	7 Ay ✓	.-.	7 Ay
13- Koop-İş —	4300	30.100.-	-	7.525.-	-
14- Kristal-İş	3356	20.136.-	1 Ay	5.034.-	1 Ay
15- Likat-İş —	6000	42.000.-	-	10.500.-	-
16- Oleyis x	7100	151.700.-	7 Ay ✓	.-.	7 Ay
17- Petrol-İş	19500	156.000.-	-	39.000.-	-
18- Sağlık-İş x —	11400	114.800.-	3 Ay ✓	.-.	7 Ay ✕
19- Su-İş	5024	30.144.-	1 Ay	7.536.-	1 Ay
20- Sellüloz-İş —	9000	54.000.-	1 Ay	13.500.-	1 Ay
21- Şeker-İş —	12550	75.090.-	1 Ay	18.772.50	1 Ay
22- Tarım-İş x —	8000	74.000.-	-	.-.	7 Ay ✕
23- Tek Gıda-İş x —	80000	640.000.-	-	.-.	7 Ay
24- Teksif —	80000	800.000.-	-	240.000.-	-
25- Tez, Büro-İş	4770	38.160.-	-	11.925.-	-
26- Türk Harb-İş	25700	179.900.-	-	19.275.-	4 Ay
27- T.G.S x —	2000	.-.	7 Ay	.-.	7 Ay
28- Tümtis x —	10100	90.900.-	-	.-.	7 Ay
29- Yapı-İş x <i>have</i>	6000	9.000.-	7 Ay ✓	.-.	7 Ay
30- DYF-İş —	30100	150.500.-	2 Ay	37.625.-	2 Ay
31- Maden Fed. —	60000	420.000.-	1 Ay	35.513.-	5 Ay
32- Metal-İş Fed. x —	30100	487.000.-	7 Ay ✓	.-.	7 Ay
33- Tes-İş Fed. —	33000	390.918.-	-	41.250.-	2 Ay
34- Ulaş-İş Fed. x —	10500	112.000.-	1 Ay	.-.	7 Ay
35- Yol-İş Fed. x	34250	188.375.-	1 Ay	.-.	7 Ay
36- Kıbrıs Türk-Sen <i>have</i>	5100	29.700.-	7 Ay ✓	.-.	7 Ay
	577881	4.588.862.50		509.700.50	

4/5 OCAK 1972 TARİHLİ YÜKTEM KARAR
KARARINA GÖRE TEŞKİLATIN ÖDENEN CETVELİ

<u>Teşkilâtın Adı</u>	<u>Ödenmesi kararlaştırıl- an miktar</u>	<u>Ödenen Miktar</u>	<u>Ödenen Bakiye miktar</u>
1- Ağaç-İş	12.000.-	—	12.000.-
2- Ar-İş	6.000.-	600.-	5.400.-
3- Basın-İş	15.000.-	15.000.-	—
4- Basın-İş	10.500.-	—	10.500.-
5- Çimse-İş	45.000.-	45.000.-	—
6- Deri-İş	15.000.-	15.000.-	—
7- Dok Gemi-İş	18.000.-	18.000.-	—
8- Genel-İş	75.000.-	—	75.000.-
9- Ges-İş	24.000.-	—	24.000.-
10- Harb-İş	72.000.-	72.000.-	—
11- Hava-İş	9.000.-	—	9.000.-
12- Haber-İş	3.000.-	—	3.000.-
13- Kauçuk-İş	6.000.-	—	6.000.-
14- Koop-İş	12.000.-	—	12.000.-
15- Kristal-İş	10.500.-	—	10.500.-
16- Likat-İş	20.000.-	20.000.-	—
17- Petrol-İş	54.000.-	54.000.-	—
18- Sağlık-İş	30.000.-	30.000.-	—
19- Sellüloz	18.000.-	—	18.000.-
20- Su-İş	12.000.-	12.000.-	—
21- Şeker-İş	39.000.-	39.000.-	—
22- Tarım-İş	24.000.-	24.000.-	—
23- Teksif-İş	240.000.-	—	240.000.-
24- Tek Gıda-İş	270.000.-	270.000.-	—
25- Tez Büro-İş	13.500.-	13.500.-	—
26- TGS	3.000.-	3.000.-	—
27- Tümtis	30.000.-	30.000.-	—
28- Oleyis	24.000.-	—	24.000.-
29- DYT-İş Fed.	90.000.-	—	90.000.-
30- Maden Fed.	180.000.-	180.000.-	—
31- Metal-İş Fed.	90.000.-	79.000.-	11.000.-
32- Tes-İş Fed.	99.000.-	40.000.-	59.000.-
33- Ulaş-İş Fed.	24.000.-	24.000.-	—
34- Yol-İş Fed.	105.000.-	50.000.-	55.000.-
Toplam....	1.698.500.-	1.034.100.-	664.400.-

Borc

<u>Teşkilâtın Adı</u>	<u>Ödiyeceği</u>	<u>Ödediği</u>
1- Ağaç-İş	20.000.-	0.-
2- Ar-İş	10.000.-	0.-
3- Basın-İş	10.000.-	0.-
4- Besin-İş	17.500.-	0.-
5- Çimse-İş	75.000.-	75.000.-
6- Deri-İş	25.000.-	0.-
7- Doküme-İş	30.000.-	0.-
8- Genel-İş	125.000.-	125.000.-
9- Ges-İş	50.000.-	0.-
10- Hava-İş	15.000.-	0.-
11- Haber-İş	10.000.-	0.-
12- Kauçuk-İş	5.000.-	0.-
13- Koop-İş	25.000.-	0.-
14- Kristal-İş	15.000.-	0.-
15- Likat-İş	35.000.-	0.-
16- Oleyis	50.000.-	0.-
17- Petrol-İş	100.000.-	0.-
18- Sağlık-İş	50.000.-	0.-
19- Selüloz-İş	45.000.-	0.-
20- Su-İş	25.000.-	0.-
21- Şeker-İş	75.000.-	0.-
22- Tarım-İş	50.000.-	0.-
23- Teksif	400.000.-	0.-
24- Tekgıda-İş	450.000.-	375.000.-
25- Tezbüro-İş	25.000.-	0.-
26- Türk Harb-İş	120.000.-	0.-
27- TGS	10.000.-	0.-
28- Tüntis	50.000.-	0.-
29- Yapı-İş — ilave	25.000.-	0.-
30- DYF-İş	150.000.-	0.-
31- Maden Fed.	300.000.-	0.-
32- Metal-İş Fed.	150.000.-	0.-
33- Tes-İş Fed.	170.000.-	0.-
34- Ulaş-İş Fed.	40.000.-	0.-
35- Yol-İş Fed.	170.000.-	0.-

Toplam

2.922.500.-

575.000.-

575.000.-

2.347.500.- Borç

30.11.1973 TARİHİ İTİBARIYLA

YÖVMEYE MİZANI

Hsb No	HESAB ADI	TOPLAMLAR		BAKİYELER	
		Borc	Alacak	Borç	Alacak
1	KASA HESABI	8.890.212.47	8.623.577.10	266.635.37	-
2	AİDATLAR HESABI	-	5.191.123.-	-	5.191.123.-
3	GELİRLER HESABI	400.-	764.663.50	-	764.263.50
4	PROJE AVANS HSB.	-	-	-	-
5	BANKALAR HESABI	2.210.651.91	2.167.165.87	43.486.04	-
6	BÖLGELER CARİ HSB	463.117.14	380.593.09	89.496.50	6.972.45
7	MUVAKKAT HESAPLAR	8.564.941.04	4.878.210.44	7.262.657.-	3.575.926.40
8	EMANET PARALAR HSB	1.018.693.31	1.033.313.30	-	14.619.99
9	MERKEZ MASRAFLARI	3.135.599.38	34.452.50	3.101.146.88	-
10	BÖLGE MASRAFLARI	1.510.103.54	656.94	1.509.446.60	-
11	YOLLUKLAR HESABI	126.675.75	1.215.-	125.460.75	-
12	KOLEJ MASRAFI	224.308.69	-	224.308.69	-
13	SABİT TESİSLER	9 126.852.56	-	9.126.852.56	-
14	DEMİRBAŞLAR HSB.	2 305.887.55	-	2.305.887.55	-
15	KONGRE DEVRİ HSB	-	14.502.472.60	-	14.502.472.60
	TOPLAM	37.577.443.34	37.577.443.34	24.055.377.94	24.055.377.94
16	TRANZİTUVAR HSB	297.408.05	297.408.05	238.672.05	238.672.05
	GENEL TOPLAM	37.874.851.39	37.874.851.39	24.293.750.99	24.293.750.99

30.11.1973 sonu itibariyle
muavin defter mizanı

Hsp No	Hesap Adı	T O P L A M		B A K İ Y E	
		Borç	Alacak	Borç	Alacak
200	Sendikal aidat	--	4.588.862.50	--	4588.862.50
201	Eğitim Aidatı	--	509.710.50	--	509.710.50
202	Grev fonu	--	92.550.--	--	92.550.--
	2- AİDATLAR	--	5.191.123.--	--	5191.123.--
300	Teşkilât teberrusu	--	41.913.50	--	41.913.50
301	Faiz ve ikramiye	--	100.--	--	100.--
302	Kira geliri	--	331.150.--	--	331.150.--
303	Diğer gelirler	400.--	391.500.--	--	391.100.--
	3- GELİRLER	400.--	764.663.50	--	764.263.50
400		--	--	--	--
401		--	--	--	--
	4- PROJE AVANSI	--	--	--	--
500	Ziraat Bankası	448.26	--	448.26	--
501	İşbankası 372	967.439.09	950002.03	17.437.06	--
502	Şeker Bank	899.869.31	890000.--	9.869.31	--
503	Dış Ticaret Bank.	1.085.80	--	1.085.80	--
504	İş Bankası 4274	93.665.51	79019.90	14.645.61	--
505	Öğretmenler 20063	197.633.94	197633.94	--	--
506	Öğretmenler Merkez	50.510.--	50510.--	--	--
	5- BANKALAR	2.210.651.91	2167165.97	43.486.04	--
600	Almanya Avansı	274.764.05	187770.69	86.993.36	--
601	İstanbul "	45.662.97	49058.75	--	3.395.78
602	Eskişehir "	18.951.31	19117.06	--	165.75
603	İzmir "	36.874.75	35886.95	937.80	--
604	Adana "	20.433.51	21873.43	--	1.439.92
605	Sivas "	15.686.10	14730.45	955.65	--
606	Samsun "	30.351.30	29791.61	559.69	--
607	Diyarbakır"	20.393.15	22364.15	--	1.971.--
	6- BÖLGELER AVANSI	463.117.14	380593.09	89.496.50	6.972.45

700 Depozitolar	6.790.20	.-	6.790.20	.-
701 Borçlular	6.858.618.10	5767294.34	6.791.323.76	.-
702 Alacaklılar	1.075.011.45	4646437.85	.-	3571.426.40
703 Ücret Avansı	308.916.24	129450.-	179.456.24	.-
704 Tasarruf bonosu	32.280.-	.-	32.280.-	.-
705 Teminatlar	1.586.-	4500.-	1.586.-	4.500.-
706 Kefaletler	250.000.-	.-	250.000.-	.-
707 İcra kesintisi	31.749.05	30528.25	1.220.80	.-
7-MUVAKKAT HSB.	8.564.941.04	4878210.44	7.262.657.-	3575.926.40
800 Ödenecek vergiler	549.050.10	554147.09	.-	5.096.99
801 " M.P.V.	55.637.10	56225.10	.-	588.-
802 Sigorta primleri	413.522.11	413521.11	.-	.-
803 Sendika aidatı	485.-	9420.-	.-	8.935.-
8.EMANETLER HSB.	1.018.693.31	1033313.30	.-	14.619.99
900 Merkez Ücretler	1.752.474.97	13912.50	1.738.562.47	.-
901 PTT Masrafı	77.078.50	.-	77.078.50	.-
902 Kırtasiye	44.402.50	.-	44.402.50	.-
903 Vasıta	156.939.46	18965.-	137.974.46	.-
904 Dergi	35.788.35	1575.-	34.213.35	.-
905 Bina Bakımı	310.284.14	.-	310.284.14	.-
906 İkramiye masrafı	77.085.65	.-	77.085.65	.-
907 Eğitim	11.560.-	.-	11.560.-	.-
908 Sosyal yardımlar	37.521.38	.-	33.951.38	.-
909 Ödenen Aidatlar	165.283.09	.-	168.853.09	.-
910 Kongre masrafı	433.581.29	.-	433.581.29	.-
911 Müteferrik Masraflar	33.600.05	.-	33.600.05	.-
9-MERKEZ MSF.	3.135.599.38	34452.50	3.101.146.88	.-

1010	İstanbul	Ücretler	280.878.46	175.-	280.703.46	-.-
1011	"	Yolluklar	6.139.59	-.-	6.139.59	-.-
1012	"	Kiralar	-.-	-.-	-.-	-.-
1013	"	PTT.	19.801.50	-.-	19.801.50	-.-
1014	"	Kırtasiye	6.491.75	-.-	6.491.75	-.-
1015	"	Bina	20.240.-	-.-	20.240.-	-.-
1016	"	Vasıta	5.143.25	-.-	5.143.25	-.-
1017	"	Müteferrik	10.912.20	-.-	10.912.20	-.-

İSTANBUL MASRAFI		349.606.75	175.-	349.431.75	-.-
------------------	--	------------	-------	------------	-----

1020	Eskişehir	Ücretler	155.963.-	-.-	155.963.-	-.-
1021	"	Yolluklar	796.41	-.-	796.41	-.-
1022	"	Kiralar	14.000.-	-.-	14.000.-	-.-
1023	"	PTT.	1.786.75	-.-	1.786.75	-.-
1024	"	Kırtasiye	1.020.75	-.-	1.020.75	-.-
1025	"	Bina	109.56	-.-	109.56	-.-
1026	"	Vasıta	30.-	-.-	30.-	-.-
1027	"	Müteferrik	1.192.50	-.-	1.192.50	-.-

ESKİŞEHİR MASRAFI		174.898.97	-.-	174.898.97	-.-
-------------------	--	------------	-----	------------	-----

1030	İzmir	Ücretler	140.913.-	-.-	140.913.-	-.-
1031	"	Yolluklar	5.004.32	-.-	5.004.32	-.-
1032	"	Kiralar	-.-	-.-	-.-	-.-
1033	"	PTT.	7.317.55	-.-	7.317.55	-.-
1034	"	Kırtasiye	3.130.50	-.-	3.130.50	-.-
1035	"	Bina	5.941.13	-.-	5.941.13	-.-
1036	"	Vasıta	5.762.07	-.-	5.762.07	-.-
1037	"	Müteferrik	5.074.30	-.-	5.074.30	-.-

İZMİR MASRAFI		173.142.87	-.-	173.142.87	-.-
---------------	--	------------	-----	------------	-----

1040	Adana Ücretler	152.274.74	--	152.274.74	--
1041	Adana Yolluklar	6.329.60	--	6.329.60	--
1042	Adana Kiralar	16.000.-	--	16.000.-	--
1043	Adana PTT	6.161.-	--	6.161.-	--
1044	Adana Kırtasiye	581.-	--	581.-	--
1045	Adana Bina	480.95	--	480.95	--
1046	Adana Vasıta	11.687.88	--	11.687.88	--
1047	Adana Müteferrik	3.026.-	--	3.026.-	--

ADANA MASRAFI	196.541.17	--	196.541.17	--
---------------	------------	----	------------	----

1050	Sivas Ücretler	125.422.55	--	125.422.55	--
1051	" Yolluklar	3.214.40	--	3.214.40	--
1052	" Kiralar	6.000.-	--	6.000.-	--
1053	" PTT	3.427.50	--	3.427.50	--
1054	" Kırtasiye	1.613.-	--	1.613.-	--
1055	" Bina	144.90	--	144.90	--
1056	" Vasıta	40.-	--	40.-	--
1057	" Müteferrik	645.05	--	645.05	--

SİVAS MASRAFI	140.507.40	--	140.507.40	--
---------------	------------	----	------------	----

1060	Samsun Ücretler	96.559.90	--	96.559.90	--
1061	" Yolluklar	2.413.26	--	2.413.26	--
1062	" Kiralar	21.000.-	--	21.000.-	--
1063	" PTT	6.358.05	--	6.358.05	--
1064	" Kırtasiye	5.396.55	--	5.396.55	--
1065	" Bina	728.26	--	728.26	--
1066	" Vasıta	7.997.-	--	7.997.-	--
1067	" Müteferrik	7.354.-	--	7.354.-	--

SAMSUN MASRAFI	147.807.02	--	147.807.02	--
----------------	------------	----	------------	----

1070	Diyarbakır	Ücretler	116.050.50	-.-	116.050.50	-.-
1071	"	Yolluklar	10.375.27	-.-	10.375.27	-.-
1072	"	Kiralar	15.000.-	-.-	15.000.-	-.-
1073	"	PTT	4.352.10	-.-	4.352.10	-.-
1074	"	Kırtasiye	1.025.25	-.-	1.025.25	-.-
1075	"	Bina	1.704.30	-.-	1.704.30	-.-
1076	"	Vasita	1.400.-	-.-	1.400.-	-.-
1077	"	Müteferrik	3.461.-	-.-	3.461.-	-.-

D.BAKIR MASRAFI	153.368.42	-.-	153.368.42	-.-
-----------------	------------	-----	------------	-----

1000	Almanya	Ücretler	106.702.11	-.-	106.702.11	-.-
1001	"	Yolluklar	23.127.62	-.-	23.127.62	-.-
1002	"	Kiralar	20.564.88	-.-	20.564.88	-.-
1003	"	PTT	15.521.96	-.-	15.521.96	-.-
1004	"	Kırtasiye	1.782.73	-.-	1.782.73	-.-
1005	"	Bina	803.54	-.-	803.54	-.-
1006	"	Vasita	35.50	-.-	35.50	-.-
1007	"	Müteferrik	5.692.60	481.94	5.210.66	-.-

ALMANYA MASRAFI	174.230.94	481.94	173.749.-	-.-
-----------------	------------	--------	-----------	-----

10.BÖLGE MASRAFI	1.510.103.54	656.94	1.509.446.60	-.-
------------------	--------------	--------	--------------	-----

1100	Yönetim Ku.	Yolluklar	630.42	-.-	630.42	-.-
1101	Denetim	"	5.223.-	-.-	5.223.-	-.-
1102	Onur	"	500.-	-.-	500.-	-.-
1103	İcra Kurulu	"	20.410.36	-.-	20.410.36	-.-
1104	Personel	"	38.910.25	-.-	38.910.25	-.-
1105	Dış Seyehat	"	57.436.75	1.215.-	56.221.75	-.-
1106	Diğer	Yolluklar	3.565.05	-.-	3.565.05	-.-

YOLLUKLAR HSB.	126.675.83	1.215.-	125.460.83	-.-
----------------	------------	---------	------------	-----

1200	Kolej Ücretleri	217.431.64	217.431.64
1201	Hoca ücretleri	.-	.-
1202	" Yollukları	.-	.-
1203	Kursiyer mas.	.-	.-
1204	Bina mas.	.-	.-
1205	Neşriyat kırtasiye	.-	.-
1206	PTT mas.	.-	.-
1207	Vasıta Mas.	6.877.05	6.877.05
1208	Müteferrik Masrafı	.-	.-

12- KOLEJ MASRAFI	224.308.69	224.308.69
-------------------	------------	------------

1300	Merkez tesisleri	8.339.342.56	8.339.342.56
1301	İstanbul "	481.500.-	481.500.-
1303	İzmir "	192.600.-	192.600.-
1306	Samsun "	113.410.-	113.410.-

13-TESİSLER HSB.	9.126.852.56	9.126.852.56
------------------	--------------	--------------

1400	Merkez Demirbaşı	1.486.156.29	1.486.156.29
1401	İstanbul "	104.312.50	104.312.50
1402	Eskişehir "	44.347.-	44.347.-
1403	İzmir "	161.650.85	161.650.85
1404	Adana "	135.352.32	135.352.32
1405	Sivas "	31.451.14	31.451.14
1406	Samsun "	117.682.-	117.682.-
1407	D.Bakır "	49.581.-	49.581.-
1408	Kolej "	165.752.79	165.752.79
1409	Almanya "	21.776.67	21.776.67

14-DEMİRBAŞLAR	2.305.887.55	2.305.887.55
----------------	--------------	--------------

1700	Öğretmenler 20063	202.012.54	2 9.368.-	172.644.54
1701	Sümerbank Hv.Ku.	4.017.51		4.017.51
1702	Öğretmenler Merkez	62.010.-		62.010.-
1703				
1704				
1710	Deprem Yardımı	29.368.-	202.012.54	172.644.54
1711	Hv.Kv.Güçlendirme	.-	4.017.51	4.017.51
1712	Kocatepe camii	.-	62.010.-	62.010.-

17- TRANZITUAR	297.408.05	297.408.05	238.672.05	238.672.05
----------------	------------	------------	------------	------------
